

ЕРА СТАЛОГО ЗРОСТАННЯ
КОНТУРИ МАЙБУТНЬОГО

ЗМІСТ

Звернення Генерального директора	5
ДТЕК у 2010-2011 роках	9
Бізнес і суспільство	17
Стала енергетика	27
Суспільство	37
Охорона навколишнього середовища	49
Наші співробітники	65
Додатки	80
Додаток 1. Про звіт і процес звітності	80
Додаток 2. Кількісні показники результативності ДТЕК	82
Додаток 3. Таблиця стандартних елементів звітності і показників Керівництва Глобальної ініціативи зі звітності (GRI) та Глобального договору ООН	88
Додаток 4. Зобов'язання та плани на майбутнє	102
Звіт про незалежну перевірку Звіту про діяльність у сфері сталого розвитку Групи ДТЕК у 2010-2011 роках	104

Про Звіт
Цей Звіт відображає суттєві факти і результати діяльності Групи ДТЕК у 2010-2011 роках: забезпечення надійності електропостачання, збереження природних ресурсів і навколишнього середовища, відповідальне управління соціальними впливами щодо персоналу компаній Групи і місцевих спільнот.

Звіт підготовлено з використанням галузевих додатків по сектору електроенергетики та гірничо-видобувного сектору Керівництва Глобальної Ініціативи зі звітності (GRI). Інформація про діяльність Групи ДТЕК представлена на офіційному сайті Компанії (www.dtek.com), у річних і фінансових звітах.

ДТЕК є учасником української мережі Глобального договору ООН (ГД).

**Заяви
щодо майбутнього**

Наведені в Звіті дані, що відносяться до майбутнього, засновані на інформації прогностного характеру. Такі слова, як «вважає», «передбачає», «чекає», «оцінює», «має намір», «планує», і схожі з ними вирази вказують на те, що в даному випадку мова йде про прогнози. Фактичні результати можуть відрізнитися від планових і цільових показників,

очікуваних результатів, оцінок і намірів прогностичних заяв. Прогнозні заяви дійсні тільки станом на дату виходу Звіту. Компанія не гарантує того, що очікувані результати діяльності, що містяться в прогностичних заявах, будуть досягнуті в реальності, тому вони не мають розглядатися як найвірогідніший або типовий сценарій.

**Рівень
відповідності GRI**

	C	C+	B	B+	A	A+
Самодекларація						
Перевірка третьою стороною				✓		
Перевірка GRI						

**Еволюція корпоративної соціальної
відповідальності ДТЕК**

2007
ДТЕК приєднався до Глобального договору ООН. Створено спеціалізований підрозділ для координації роботи в галузі КСВ. Підписані протоколи про наміри у сфері соціального партнерства з міською владою семи міст присутності підприємств.

2008
Підписано багатосторонню довготривалу Декларацію соціального партнерства: почався перехід від розрізнених проектів до довгострокових програм. Прийнята політика ДТЕК в сфері КСВ. Опубліковано перший нефінансовий звіт за міжнародною методикою Глобальної ініціативи зі звітності (GRI), який пройшов незалежний аудит. Реалізовано партнерський проект із USAID за програмою Local Economic Development: розроблено стратегічні плани економічного розвитку для семи міст і двох районів присутності.

2009
ДТЕК – співголова Комітету з КСВ Європейської бізнес-асоціації (EBA).

2010
ДТЕК спільно з СКМ, «Кока-Кола» і «Воля» став засновником Альянсу ГД ООН, який щороку надаватиме грант на просування КСВ та ініціатив ГД в Україні.

До основних напрямів соціального партнерства (охорона здоров'я, освіта, культура і спорт) додані енергоефективність та розвиток бізнес-середовища. Опубліковано другий нефінансовий звіт (за методикою GRI), що пройшов незалежний аудит. ДТЕК став учасником Координаційного комітету Верховної Ради України з розробки проекту національної концепції розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

2011
ДТЕК розширює програми соціального партнерства на Західну Україну. Підписантами Декларації соціального партнерства є 19 міст і 4 районних центри у 8 областях України. Визначено п'ять пріоритетних напрямків соціального партнерства. ДТЕК – перша українська компанія, яка стала членом міжнародної організації CSR Europe. ДТЕК приєднався до декларації про відповідальне бізнес-партнерство. ДТЕК стає членом Центру розвитку КСВ. ДТЕК очолює комітет із захисту навколишнього середовища в мережі ГД ООН.

2012
ДТЕК у рамках участі в ВЕФ стає співзасновником соціальної ініціативи енергетичних компаній «Енергія для суспільства». Сформовано комітет з питань сталого розвитку при правлінні ДТЕК. Розроблені та затверджені стратегії соціального партнерства ДТЕК з 23 територіями присутності на 2013-2015 рр.

Звернення Генерального директора

Звернення Генерального
директора ДТЕК
Максима Тимченка

Шановні читачі!

Для ДТЕК стало доброю традицією раз на два роки офіційно підводити підсумки своєї діяльності у сфері сталого розвитку. Звіт, який ви тримаєте в руках, вже третій за рахунком і являє собою опис досягнень Компанії за 2010 і 2011 рр. Сподіваюся, він відповість на всі питання, які можуть виникнути у зв'язку з нашою діяльністю у бізнес-партнерів, експертів, громадськості.

Виконана нами за ці два роки робота визначає контури майбутнього, якого ми прагнемо. Саме ця ідея лягла в основу нашого Звіту. Ми хочемо, щоб те, що ми робимо, було близьким і зрозумілим усім, особливо співробітникам ДТЕК. Їх залученість до процесів сталого розвитку і готовність підтримувати наші соціальні проекти – запорука загального успіху. Тому всі діти, фотографії яких ви побачите в цьому Звіті, – діти наших співробітників.

Сьогодні ми розглядаємо сталий соціальний розвиток регіонів, як невід'ємну складову розвитку свого бізнесу, про що свідчить включення вектора

«Суспільство» в стратегію Компанії до 2030 року.

У першу чергу свій внесок у сталий розвиток ДТЕК бачить у модернізації і підвищенні надійності енергосистеми України. Важливість подібної діяльності була підкреслена на саміті зі сталого розвитку в Ріо-де-Жанейро, учасником якого наша Компанія стала в червні 2012 року. Енергетика була названа одним із ключових факторів економічної та соціальної стабільності в сучасному світі.

Теплова енергетика України потребує модернізації. Інфраструктура, побудована ще в 50-ті роки ХХ ст., зношена. Тому в найближчі 15 років перед нами стоїть завдання з реконструкції

Восени 2012 року ми завершили розробку трирічних стратегій соціально-економічного розвитку для міст присутності ДТЕК. Активна участь місцевої влади, експертів, широкої громадськості дозволила нам виділити найактуальніші проблеми кожного регіону і підготувати індивідуальні програми для кожного з них. У 2011 році інвестиції ДТЕК у соціальний розвиток регіонів присутності склали 39,2 млн грн, у 2012 році – понад 60 млн грн. І ми продовжуємо нарощувати ці інвестиції.

Портфель проектів
ДТЕК у галузі
вітроенергетики досяг

1200 МВт

номінальної
потужності

обладнання, підвищення його екологічних характеристик до європейських норм, будівництва нових генеруючих блоків.

Вже сьогодні ми багато працюємо на майбутнє. У жовтні були запущені в експлуатацію перші вітряні електростанції. За планом, у майбутньому наші ВЕС досягнуть потужності понад 1200 МВт, що стане відчутною підтримкою для українських еко і енергосистем. Компанія продовжує стежити за новими технологіями: першою в Україні впроваджує «розумні» мережі і вивчає можливості використання електромобілів у вітчизняних умовах.

Створення комфортних умов для життя на територіях нашої присутності – одна з ключових стратегічних цілей, поставлених перед нами акціонером ДТЕК Рінатом Ахметовим. Програма соціального партнерства з регіонами присутності реалізується з 2007 року і впродовж багатьох років залишається унікальним для України прикладом співпраці бізнесу та місцевих громад. На початок 2012 року учасниками Декларації соціального партнерства – документа, де закладені принципи цієї взаємодії, – стали 19 міст і 4 райони України.

Основа розвитку ДТЕК – його співробітники.

Інвестиції
у соціальний розвиток

350 млн грн,

близько 13% нашого
прибутку¹

Абсолютним пріоритетом для нас виступають їх життя і здоров'я. Ми намагаємося істотно підвищити якість управління питаннями охорони праці, розвиваємо нові засоби індивідуального захисту, мотивуємо працівників бути свідомими у питаннях безпеки. І тут інвестиції обчислюються сотнями мільйонів гривень.

Істотною частиною нашої роботи є діяльність, спрямована на зміну ставлення до великого бізнесу, яке склалося в Україні. Ми готові системно і поступово пояснювати і доводити справами, що успіх Компанії приносить зростання благополуччя кожному її співробітникові, жителям регіону та економіці країни в цілому.

Наостанок хочу підкреслити нашу впевненість у тому, що розвиток бізнесу неможливий без розвитку суспільства, в якому ми живемо і працюємо. ДТЕК докладе максимум зусиль для того, щоб забезпечити свій внесок у позитивні зміни життя українців. І ми раді, що сьогодні кожен може «відчути» конкретні перші результати цієї роботи. Попереду складний і довгий шлях. Ми завжди відкриті до конструктивного діалогу і віримо, що спільними зусиллями бізнес, держава і суспільство здатні подолати всі труднощі.

¹ Інвестиції в соціальний розвиток в 2011 році відповідно до EBITDA за 2011 рік.

ДТЕК у 2010–2011 роках

ДТЕК – найбільша в Україні енергетична компанія, що працює у секторах генерації та продажу електричної і теплової енергії, видобутку вугілля. Компанія також розвиває проекти в галузях вітроенергетики і нафтогазовидобутку.

У рейтингу «Індекс прозорості та підзвітності компаній України» ДТЕК отримав найвищу оцінку серед українських учасників

80%

ДТЕК є енергетичним підрозділом фінансово-промислової Групи System Capital Management (SCM).

Зміни в структурі та напрямках діяльності

У 2010-2011 роках у структурі й напрямках діяльності ДТЕК відбулися істотні зміни в порівнянні з ситуацією 2008-2009 років¹:

- помітно розширилися сегменти вуглевидобутку і генерації електроенергії, у результаті чого кількість працівників ДТЕК збільшилася майже втричі, територія присутності Компанії – майже вдвічі;
- з'явився новий напрямок бізнесу – нафтогазовидобування.

Станом на грудень 2011 року ДТЕК володів частками у розмірі понад 51% у 25 компаніях, 15 з яких і корпоративний центр ТОВ «ДТЕК» увійшли до меж цього Звіту (див. схему).

Видобуток і збагачення вугілля

У 2011 році ДТЕК переміг у відкритому конкурсі з передачі в концесію на 49 років найбільших в Україні виробників антрацитового вугілля «Свердловантрацит» і «Ровенькиантрацит». Підприємства видобувають з копалин один із найдавніших видів вугілля, який має максимально високу тепловіддачу.

Одним із критеріїв вибору переможця у конкурсах була готовність компанії-учасника взяти на себе зобов'язання щодо соціально-економічного розвитку територій, на яких працюють підприємства. Лідерські позиції ДТЕК в галузі розвитку КСВ (докладніше див. на стор. 3) і передовий досвід

реалізації соціальних регіональних програм стали одним із вирішальних факторів перемоги. Члени конкурсної комісії, включаючи представників державних організацій, мали можливість оцінити заявку ДТЕК із позицій соціальної значущості запропонованих планів.

Актуальна структура Холдингу і характеристика активів опубліковані на офіційному сайті ДТЕК www.dtek.com/ru/about-us/group-structure

¹ Попередній Звіт у сфері сталого розвитку за 2008-2009 роки опубліковано влітку 2010 року і розміщено на сайті Компанії <http://www.dtek.com/ru/corporate-social-responsibility/otchety-i-dokumenty>.

Схема організаційної структури ДТЕК станом на грудень 2011 року

Організації, включені до меж цього звіту, відзначені жовтим фоном. Про те, яким чином визначено межі цього звіту, читайте в Додатку 1 «Про Звіт і процес звітності».

Як ми збираємося виконувати наші зобов'язання? Дамо нове життя містам!

Відразу після перемоги в концесійному конкурсі ДТЕК розпочала розробку планів розвитку територій. Основна складність полягає в тому, що природні запаси, на яких працюють містоутворюючі «Ровенькиантрацит» і «Свердловантрацит», близькі до вичерпання: залишилося не більше 30 років до того, щоб всі зацікавлені сторони знайшли рішення, що і як робити на цих територіях далі. ДТЕК має намір допомагати місцевим спільнотам створювати технопарки для бізнесів, які і стануть основою нового життя міст. Про те, чи вдасться реалізувати ці плани, ми повідомимо в майбутніх звітах.

Також на початку 2011 року Компанія підписала на 49 років договір оренди вугільного підприємства «Добропіллявугілля», що видобуває вугілля газових марок.

Крім шахт, до складу об'єднання входять допоміжні підрозділи і підприємства соціальної інфраструктури. Таким чином, в результаті придбань вугільних

активів була укріплена сировинна база енергетичного блоку, збільшилася кількість працівників вугільного сегмента на більш ніж 50 тисяч осіб, розширилася географія соціального партнерства ДТЕК.

Генерація електроенергії

У грудні 2011 – на початку 2012 років ДТЕК збільшив частку в акціонерному капіталі ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго» (3 ТЕС), ПАТ «ДТЕК Західенерго» (3 ТЕС), ПАТ «Київенерго» (2 ТЕЦ) і ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» (1 ТЕС), доповнив ТОВ «ДТЕК Східенерго» у генеруючому сегменті бізнесу. Тим самим було по-

силено присутність ДТЕК у секторі теплової генерації, однак сумарно активи Компанії виробляють не більше 30% від усієї електроенергії, що генерується в Україні¹. В галузі відновлюваної енергетики (ВДЕ) продовжено реалізацію пілотного проекту: почалося будівництво Ботієвської ВЕС (вітропарк «ДТЕК Приазовський»). Генеруючі об'єкти ДТЕК працюють на різних первинних джерелах енергії (див. таблицю).

Встановлена потужність і чистий обсяг виробленої енергії

Підприємство	Джерело енергії	Встановлена потужність, МВт		Відпуск електроенергії в ОРЕ, млн кВт-год		Режим регулювання
		2010	2011	2010	2011	
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	вугілля*	4157	4157	16 353	17 136	Конкурентний сегмент Оптового ринку електроенергії (ОРЕ)
ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»	вугілля*	8185	8185	14 332	15 844	Конкурентний сегмент ОРЕ
ПАТ «Київенерго»	газ	1200	1200	4109	4482	Продаж за тарифом, що встановлюється регулятором
ПАТ «ДТЕК Західенерго»	вугілля*	4600	4600	10 268	12 662	Конкурентний сегмент ОРЕ
Всього		18 142	18 142	45 062	50 124	
ТОВ «Вінд Пауер»	вітер	-	-	-	-	Продаж за «зеленим» тарифом
Всього		18 142	18 142	45 062	50 124	

* Інші джерела енергії (газ, мазут) становлять не більше 2% від загального споживання ТЕС (станом на кінець 2011 року). Під чистим обсягом виробленої енергії мається на увазі відпуск електроенергії в ОРЕ. Режим регулювання детально представлений у Річному звіті ДТЕК за 2010 і 2011 роки.
¹ У структурі енергобалансу України тепла генерація займає не більше 40% (див. Річний звіт ДТЕК за 2011 рік).

Дистрибуція електроенергії

У звітному періоді збільшено частку ДТЕК в акціонерному капіталі ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» і ПАТ «Київенерго», на початку 2012 року – у ПАТ «ДТЕК Крименерго» і ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго».

У результаті загальна протяжність ліній електропередач, які перейшли під управління ДТЕК (включаючи повітряні і кабельні ЛЕП) після консолідації нових активів, склала 159 тис. км, збільшившись більш ніж у 45 разів порівняно з 2009 роком (3,463 тис. км.).

Протяжність розподільних ЛЕП, тис. км

Підприємство	Повітряні ЛЕП		Кабельні ЛЕП		Режим регулювання
	2010	2011	2010	2011	
ТОВ «Сервіс-Інвест»	2,615	2,636	0,038	0,048	Розподілення, тариф встановлюється регулятором
ПАТ «ДТЕК ПУС-Енерговугілля»	0,449	0,447	0,685	0,728	
ПАТ «Київенерго»	1,371	1,357	10,127	10,168	
ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго»	57,471	57,471	8,246	5,850	
ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго»	41,335	41,335	5,860	5,850	
ПАТ «ДТЕК Крименерго»	29,455	26,242	4,124	4,172	
Усього	132,696	129,488	29,080	29,227	

ДТЕК не керує магістральними ЛЕП.

Нафтогазовидобування

Створено компанію ТОВ «ДТЕК Нафтогаз» для проекту з розробки і видобутку вуглеводнів на Прикерченській ділянці континентального шельфу Чорного моря. ДТЕК зацікавлений у альтернативних поставках газу для власного споживання. Зараз ми ведемо дослідні, розвідувальні та проектні роботи в цьому напрямку.

Географія присутності

За два роки географія присутності Компанії розширилася: до Донецької, Дніпропетровської, Луганської областей, де працював ДТЕК з моменту свого заснування, приєдналися Київська, Запорізька, Львівська, Івано-Франківська та Вінницька області, АР Крим. На цих територіях проживають понад 11 млн осіб.

Розширилася також географія поставок основних видів продукції: вугілля поставляється на ринки Західної Європи і Південно-Східної Азії; електроенергія – в країни Східної Європи та СНД. ДТЕК експортує електроенергію

до Словаччини, Румунії, Угорщини, Польщі, Молдавії і Білорусі. Компанія співпрацює з низкою провідних європейських енергетичних компаній, таких як EDF, CEZ Group, E.ON Energy та ін.

Основні виробничі та економічні показники діяльності

Показник	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Кількість співробітників станом на кінець календарного року, чол.	50 250	49 544	46 398	42 360	82 726*	136 248*
Виручка, млн грн	5049	8969	12 969	15 009	24 294	39 594
Обсяг інвестицій, млн грн	537	979	1890	1900	2800	4323
Видобуток і збагачення вугілля						
Видобуток вугілля, млн т	15,3	15,8	17,6	17,6	19,2**	23,6**
Генерація електроенергії						
Вироблення е/е, млрд. кВт-год	18,0	19,9	18,5	16,0	49,9	55,2
Корисний відпуск е/е, млрд, кВт-год	16,3	18,1	16,8	14,5	35,4***	50,1
Продажі						
Збут е/е, млрд, кВт-год	10,6	12,2	13,5	12,0	32,8	33,7

Фінансова звітність за МСФЗ, внутрішня звітність.
Представлені показники відображають консолідовані дані по Групі ДТЕК (див. річні звіти за 2010 і 2011 роки).
* З урахуванням асоційованих компаній.
** Дані за 2010 рік не включають виробничі показники ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля», ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит» і ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит». Дані за 2011 рік не включають виробничі показники ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит» і ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит».
*** Охоплює ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго», де ДТЕК володів 47,55% акцій, і ПАТ «Київенерго», де ДТЕК володів 39,98% акцій. Обсяги виробництва ПАТ «Київенерго» вказані в повному розмірі за 2011 рік.

Суспільне визнання

ДТЕК став переможцем:

· Рейтингу «Індекс прозорості та підзвітності компаній України», що складений Центром «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності» за міжнародною методикою організації Beyond Business. ДТЕК одержав найвищу оцінку серед українських учасників –

80%.

· Першого всеукраїнського конкурсу «HR-БРЕНД Україна 2011». Дві програми ДТЕК по роботі з персоналом удостоєні **найвищої оцінки** експертного співтовариства. Корпоративний університет «Академія ДТЕК» отримав **перше місце** у номінації «Україна», а проект по співпраці Компанії з цільовими ВНЗ «Покоління ДТЕК» став **срібним призером** у номінації «Регіони».

· **II Всеукраїнського конкурсу проектів з КСВ** у номінації «Трудові відносини». На розгляд журі було представлено проект щодо створення корпоративного університету – «Академії ДТЕК». Організатором конкурсу бізнес-практик виступив Центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності».

ДТЕК **став лідером** за інформативністю веб-сайтів для інвесторів у дослідженні інвестиційної компанії Concorde Capital (2012).

ДТЕК **включено до списку** «Найбільш шановані роботодавці України 2010» за підсумками дослідження компаній HeadHunter і Reputation Capital, яке проводилося в межах глобального проекту The World's Most Reputable Companies («Найбільш шановані компанії світу»), організованого Reputation Institute за підтримки Forbes.

Програма «Соціальне партнерство ДТЕК» два роки поспіль посідала

1-е місце

у номінації «Співпраця бізнесу і співтовариств» у національному конкурсі з КСВ. Програма включена до підручника «Кращі практики з КСВ» для викладання у ВНЗ і книги «Кращі практики КСВ в Україні».

Проект ДТЕК «Інновація з глибин землі» з упровадження теплових насосів на шахті «Благодатна» ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» визнано **найкращим в Україні** у сфері енергоефективності в межах конкурсу ділових і соціальних «зелених» проектів Green Awards Ukraine 2011.

Система комплаєнс компанії ДТЕК була **визнана кращою** комплаєнс-функцією виробничої компанії в СНД у межах першої щорічної премії ICA і Dow Jones по Росії та СНД «Комплаєнс-2011».

Звіт у сфері сталого розвитку (2008-2009) посів **перше місце** в національному конкурсі «Найкращий нефінансовий звіт в Україні».

Корпоративна газета ДТЕК «Наша газета» **перемогла в конкурсі** «Краще корпоративне медіа України-2010» в номінації «Корпоративне видання». Організатор конкурсу – Асоціація корпоративних медіа України (АКМУ).

БІЗНЕС І СУСПІЛЬСТВО

Бізнес і суспільство мають
розвиватися разом.

Основні досягнення

- Прийнято Концепцію розвитку ДТЕК до 2030 року.
- При Правлінні ДТЕК створено Комітет зі сталого розвитку.
- Прийнято комплаєнс-політику, формується комплаєнс-функція.

Глобальні завдання
на найближчі 20 років:

1,4 млрд
людей

забезпечити доступ
до електроенергії;

259 млрд
грн

необхідно
інвестувати
в модернізацію
вугільної та
енергетичної
галузей України
до 2030 року.

Конференція ООН з питань сталого розвитку

У 2012 році сталася велика подія: у Ріо-де-Жанейро відбулася Конференція ООН з питань сталого розвитку. Її учасники – політики, представники урядів, компанії, включаючи ДТЕК, експерти з більш ніж 100 країн – обговорювали важливу роль енергетики в сучасному світі.

Світові тенденції вказують на стабільне зростання потреби в електроенергії. Учасники конференції дійшли згоди, що надійний доступ до послуг енергопостачання є критичним для життєзабезпечення та збереження здоров'я людей, задоволення їх повсякденних потреб, викоренення злиднів. Від енергетичного сектора залежить стабільність промислових виробництв, безпека технологічних процесів, енергонезалежність держав.

Глобальне завдання, поставлене перед країнами та енергетичними компаніями на найближчі 20 років, – забезпечити доступ до електроенергії 1,4 млрд людей, які на сьогодні його не мають. Тому послуги з енергопостачання мають бути надійними, доступними і максимально дружніми до навколишнього природного середовища.

У документі, підготованому за результатами конференції, зафіксоване колективне зобов'язання досягти цих цілей. Компаніям і державам запропоновано використовувати різні джерела енергії, у тому числі відновлювані, підвищувати ефективність енергосистем, ширше застосовувати передові технології. Важливо також інвестувати в розробку більш чистих технологій – це завдання, в якому вирішальна роль належить державі, проте у приватного бізнесу є більший потенціал щодо його виконання.

У межах конференції, на Корпоративному форумі з питань сталого розвитку, відбулася зустріч українських компаній, громадських організацій та медіа. На зустрічі були визначені пріоритети сталого розвитку бізнесу в Україні.

У резолюції 65/151 Генеральна Асамблея ООН на знак визнання важливості енергетики для стабільного існування людства постановила проголосити 2012 рік Міжнародним роком сталої енергетики для всіх.

Нова ініціатива

На Саміті Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ) у Давосі в січні 2012 року найбільші компанії, що працюють у сфері енергетики, висунули ідею щодо розробки зводу добровільних принципів, яких мають дотримуватися енергетичні компанії в сучасних умовах.

ДТЕК активно брав участь у робочому процесі і став одним із співзасновників цієї ініціативи поряд із керівниками таких гігантів енергетичної індустрії, як RWE, BP, Shell, Nexen, Mitsubishi, «Газпромнафта» та інших. У підсумку з'явився офіційний документ, який ДТЕК і ще 20 ініціаторів підписали в березні 2012 року. Презентація та оприлюднення основних принципів взаємодії енергетики і суспільства відбулися 11 вересня 2012 року в рамках щорічної зустрічі Всесвітнього економічного форуму в китайському місті Тяньцзінь («літній Давос»). Від імені ДТЕК у презентації взяв участь виконавчий директор Компанії Юрій Риженков.

Енергія для суспільства: ключові принципи

Ми, керівники провідних енергетичних компаній світу:	
Принцип 1. Надійність і доступність джерел енергії	Прагнемо забезпечити надійність і доступність джерел енергії для задоволення попиту зростаючого світового населення. Ми хочемо працювати над цим разом із державними структурами та громадянським суспільством, які надають нам ліцензію та повноваження для ведення діяльності і забезпечують передбачуваність регулятивної правової бази, що гарантує стійкість інвестицій в енергетику.
Принцип 2. Ефективні енергосистеми	Прагнемо до ефективного виробництва, передачі та постачання енергії; сприяємо просуванню ефективного управління енергоспоживанням з боку споживачів; при цьому зводячи до мінімуму небажаний вплив на навколишнє середовище і клімат, і завжди враховуємо наслідки наших дій для прийдешніх поколінь.
Принцип 3. Відповідальна громадянська поведінка	Прагнемо поглиблювати наше розуміння потреб і бажань суспільства, бути відповідальними корпоративними громадянами і конструктивними партнерами, які взаємодіють із громадянським суспільством та урядами у дусі співпраці та прозорості.
Принцип 4. Внесок в економічний розвиток	Сприяємо економічному зростанню, підвищенню зайнятості, впровадженню інновацій у спільнотах, в яких ми працюємо, приділяючи особливу увагу зміцненню спільнот, пов'язаних з роботою енергетичного сектора.
Принцип 5. Підвищення енергетичної грамотності	Сприяємо підвищенню енергетичної грамотності та проведенню політики, заснованої на фактах і розробленої з урахуванням достовірної та об'єктивної інформації.

Позиція ДТЕК

ДТЕК була однією з перших українських компаній, яка прийняла Політику щодо корпоративної соціальної відповідальності.

Наша діяльність у сфері КСВ в основному спрямована на пошук рішень соціальних проблем територій, де працюють наші підприємства.

Майже п'ять років знадобилося для того, щоб наші наміри отримали відгук суспільства (див. розділ «Суспільство»). Нам вдалося більш глибоко зрозуміти і оцінити в динаміці значення наших соціальних програм, визначити для себе пріоритетність проблем, знайти союзників і розробити більш системні механізми реалізації наших соціальних планів.

Сьогодні ДТЕК робить наступний крок. Ми говоримо: суспільство не зможе жити краще, якщо бізнес не буде рухатися вперед. ДТЕК враховує глобальну мету сталої енергетики, оскільки вона орієнтована на людину. Ставлячи завдання побудувати новий технологічний бізнес в українській енергетиці, ДТЕК тим самим бере участь у забезпеченні енергетичної безпеки країни і в досягненні цілей, оголошених ООН.

Максим Тимченко, Генеральний директор ДТЕК:

«У нас проста і водночас дуже амбітна мета: ми хочемо стати кращими. Це означає: найвищі зарплати для наших співробітників, найвищі стандарти безпеки праці, кращі умови для життя в містах, де розташовані наші підприємства, і краща репутація в бізнесі. Досягнення цих цілей вимагає величезної концентрації людських, виробничих, інвестиційних ресурсів, підтримки в суспільстві і державі».

Стратегічне бачення

Наше стратегічне бачення відображене в Концепції розвитку ДТЕК до 2030 року, розробленій в 2011 році. У документі визначено шість напрямків, що відображають наше розуміння ролі сучасної енергетичної компанії в економіці країни і в суспільстві.

ДТЕК має намір зосередити свої зусилля на генерації, дистрибуції та продажі електроенергії на основі власних енергоресурсів при мінімальному обсязі тих, що закупляються.

Ми прагнемо стати лідером в управлінні і технологіях, піонером у дослідженні нових можливостей. Ефективність – ключовий шлях, який змінить вигляд української енергетики.

Люди – це основа нашого бізнесу, тому бізнес-плани ДТЕК охоплюють турботу про співробітників і соціально-економічний розвиток міст присутності. Для наших клієнтів ми маємо намір розширити спектр послуг, підвищуючи їх якість, доступність і привабливість.

У 2010-2011 роках багато управлінських процесів було переорієнтовано на більш тісну взаємодію насамперед з клієнтами та мешканцями регіонів, в яких ми працюємо¹.

На офіційному сайті ДТЕК ви маєте можливість ознайомитися з наступними документами та інформацією:

- місія, бачення, цінності – <http://dtek.com/ru/about-us/mission-vission-and-values>;
- політика у сфері КСВ – <http://dtek.com/uk/corporate-social-responsibility/our-commitment-to-csr>;
- концепція розвитку до 2030 року – <http://dtek.com/uk/about-us/strategy>;
- комплаєнс-політика, кодекс корпоративної етики – <http://dtek.com/uk/about-us/code-of-ethics>;
- структура корпоративного управління, склад Наглядової ради та Правління, включаючи відомості про незалежних директорів, склад і функції Комітетів Наглядової ради – <http://dtek.com/uk/about-us/corporate-governance>;
- участь в організаціях та асоціаціях – <http://dtek.com/ru/about-us/membership-of-associations>;

Інвестиційні плани

Для того щоб люди продовжували безперебійно отримувати світло і тепло, необхідно, щоб енергосистема країни була в змозі виробляти потрібну кількість електроенергії і мала розвинуте мережеве господарство.

Інфраструктура електроенергетики України значно зношена: енергоблоки давно виробили свій ресурс, а мережі занепали. Цим, зокрема, пояснюється невисокий інтерес зарубіжних інвесторів до можливості приходу на український ринок.

Щорічні ремонти і навіть суттєва реконструкція, яку проводять підприємства ДТЕК, продовжують життя старої інфраструктури,

Про що нас запитали стейкхолдери²:
У якому напрямку і як розвиватиметься Компанія?

Про що нас запитали стейкхолдери:
У що Компанія має намір інвестувати? Чи зможе ДТЕК виконати свої зобов'язання?

¹ Інформація міститься у відповідних розділах Звіту.
² У Звіті використані питання і висловлювання учасників регіональних дискусійних зустрічей із зацікавленими сторонами, в яких брав участь ДТЕК.

Ми зацікавлені в тому, щоб наші істотні інвестиції підвищували енергобезпеку України. Загальний обсяг капіталовкладень, які ДТЕК планує зробити до 2030 року, оцінюється до 20 млрд дол. США – це майже п'ята частина загальних потреб в інвестиціях української енергетики. В Компанії поставлене за мету масштабне завдання: до 2030 року повністю оновити всі наявні енергоблоки.

У ДТЕК достатній запас міцності, щоб реалізувати інвестиційну програму у всіх бізнес-блоках, використовуючи власний грошовий потік і позикові кошти. Але ми не зможемо змінити ситуацію поодиночі: необхідна виважена реформа галузі, яка лібералізує енергетику, підвищить конкурентність цього ринку і створить умови для повернення інвестицій.

Однак галузі потрібні не тільки кошти. Без сучасних технологій бізнес і країна в цілому не можуть розраховувати на успіх у довгостроковій перспективі.

Частина рішень, які ДТЕК сьогодні застосовує

у виробничих процесах, лише скорочує відставання від розвинених країн. У вуглевидобутку – це автоматизація процесів, систем обліку, застосування нової прохідницької техніки; в збагаченні вугілля – більш ефективний витяг золи. В генерації монтуються нові котли та турбіни, більш екологічні та енергоефективні; застосовуються установки, що знижують вміст сірки та азоту у викидах (втім, повністю вирішити проблему вдасться тільки з будівництвом нових блоків).

Але ми апробуємо в українських умовах і абсолютно нові підходи, які перебувають на одному рівні з європейськими. ДТЕК впроваджує «розумні» мережі Smart Grids, «розумні» системи обліку Smart Metering, використовує нові матеріали, будує вітропарки. Ми починаємо брати участь в проектах, для яких ще не існує промислово впроваджених технологій. Ми розуміємо ризики, пов'язані з інноваціями, але відмова від них може обернутися ще більшим відставанням вже в найближчому майбутньому.

Управління соціальним і сталим розвитком

Інвестиційна програма ДТЕК враховує суттєві вкладення в програми соціального та сталого розвитку. У 2012 році прийнято Концепцію соціального розвитку регіонів присутності ДТЕК на 2012–2013 роки, що спрямована на зниження соціальних ризиків та підвищення ефективності соціальних інвестицій. У процесі розробки Концепції ДТЕК переглянув «карту стейкхолдерів» і змінив пріоритетність цільових груп.

У 2010-2011 роках багато управлінських процесів було переорієнтовано на більш тісну взаємодію на-самперед із клієнтами та мешканцями регіонів, в яких ми працюємо (інформація подана у відповідних розділах цього Звіту). ДТЕК також взяв участь у національних і регіональних дискусійних зустрічах, що відбулися з ініціативи Групи СКМ у Києві, Дніпропетровську та Донецьку.

Планується, що в 2012 році обсяги фінансування істотно зростуть, що пов'язано з придбанням нових підприємств і розширенням проектів ДТЕК у сфері соціального партнерства.

Під соціальним і сталим розвитком суспільства ми розуміємо:

- внесок Компанії у зміцнення надійності енергосистеми країни;
- покращення екологічної ситуації завдяки впровадженню сучасних технологій;
- наявність професійного персоналу на наших підприємствах;
- поліпшення якості життя людей на територіях присутності Компанії.

Ключові стейкхолдери 2005–2011

- Органи місцевого самоврядування
- Міжнародні організації
- Експерти
- Академічні кола і наукове співтовариство
- Громадські організації
- Співробітники, їх сім'ї
- Жителі територій присутності
- Медіа
- Населення України в цілому

Ключові стейкхолдери 2012–2013

- Співробітники, їх сім'ї
- Жителі територій присутності
- Громадські організації
- Органи місцевого самоврядування
- Експерти та аналітичні центри
- Академічні кола і наукове співтовариство
- Міжнародні організації
- Медіа
- Населення України в цілому

У 2012 році були створені Комітет з питань сталого розвитку при Правлінні та Департамент соціального розвитку в ТОВ «ДТЕК». Планується подальша побудова вертикалі управління питаннями сталого

розвитку: розроблена регіональна структура, що передбачає наявність співробітників у Департаменті соціального розвитку, відповідальних за управління відповідними питаннями на підприємствах.

Комітет з питань сталого розвитку

Склад	Функції
Директори бізнес-блоків «Видобуток і збагачення», «Генерація» і «Дистрибуція»	· формування комплексної системи управління регіональною політикою і управління репутацією ДТЕК · розгляд і затвердження довгострокових стратегій соціального партнерства з містами присутності
Директор із зовнішніх зв'язків	· аналіз карти проблем соціального розвитку · управління розвитком системи медицини праці
Постійно запрошені учасники	· побудова стратегії в галузі охорони навколишнього середовища · розгляд інших питань, що не стосуються виробничо-фінансової діяльності, але можуть вплинути на виконання бізнес-завдань Групи

Комплаєнс і корпоративна етика

Етичне ведення бізнесу є безумовною основою корпоративної соціальної відповідальності та сталого розвитку. У 2011 році ми формалізували етичні принципи ведення бізнесу в корпоративні комплаєнс-системи, відобразили їх у політиках, структурі та процесах.

Департамент із комплаєнс-менеджменту є стратегічною функцією і безпосередньо підпорядковується Генеральному директору та Наглядовій Раді; комплаєнс-функція також представлена в Комітеті з ризиків при Правлінні. Працюють портал із комплаєнс-менеджменту і «гаряча лінія».

Інформаційний канал «гаряча лінія»
«Гаряча лінія» – конфіденційний сервіс, що дозволяє цілодобово приймати повідомлення співробітників про порушення правових, етичних і моральних стандартів, закріплених у Кодексі корпоративної етики, та про інші дії, що суперечать діловим інтересам ДТЕК. За всіма сигналами, які мають ознаки комплаєнс-порушень, проводяться розслідування, щодо результатів яких заявники отримують зворотний зв'язок. Виявлені за фактами звернень системні питання, що пов'язані з трудовими відносинами, охороною праці та навколишнього середовища, неетичною поведінкою співробітників, виносяться на обговорення Комітету з ризиків при Правлінні ТОВ «ДТЕК» і на розгляд вищого керівництва.

Звіт про вжиті заходи щодо запобігання корупції відповідно до рекомендацій Глобального договору ООН

Елементи звітності	Діяльність ДТЕК
Публічні заяви протидіяти корупції	Кодекс корпоративної етики містить позицію Компанії про недопущення корупційних практик. Компанія дотримується політики прозорих механізмів щодо закупівель, витрачання фінансових коштів, фінансування благодійності та взаємодії з контрагентами.
Прагнення дотримуватися чинних законів	ДТЕК – учасник і підписант відповідних зобов'язань у межах European Business Association та інших ініціатив. Компанія є членом Compliance and Ethics Leadership Council, бере активну участь у регіональних ініціативах International Compliance Association. Діє процес перевірки контрагентів «Знай свого клієнта». Позицію ДТЕК було представлено у виступі Генерального директора на корпоративній управлінській конференції в березні 2011 року.
Втілення в життя зобов'язання протидіяти корупції	Департамент комплаєнс-менеджменту реалізує програму з впровадження вимог Bribery Act ¹ та українського антикорупційного законодавства: · організовано зустріч англійських експертів з Правлінням ДТЕК, проведено спеціалізовану сесію для топ-менеджменту; · для співробітників складено посібник щодо недопущення корупційних дій; · розроблено принципи і критерії ефективних антикорупційних процесів; · працівникам надаються консультації з антикорупційного законодавства; проведено оцінку ризиків корупційних дій і фінансових зловживань у разі здійснення благодійності.
Підтримка діяльності щодо протидії корупції з боку керівництва організації	Антикорупційні ініціативи обговорюються на засіданнях Правління, Комітету з ризиків при Правлінні, Комітету з питань сталого розвитку при Правлінні ДТЕК.
Інформування і навчання співробітників антикорупційним принципам і нормам поведінки	Навчання співробітників проводиться у формі очних/заочних тренінгів, електронних курсів, а також у межах адаптаційної програми для нових співробітників.
Внутрішні процеси, що забезпечують послідовність дій з протидії корупції	Контроль щодо запобігання корупційним діям впроваджується в операційні процеси Компанії. Щорічно декларується наявність конфлікту інтересів вищого і середнього керівництва ДТЕК. У 2011 році цю процедуру пройшли понад 300 менеджерів вищої та середньої ланки. Метою процесу є виявлення і недопущення ситуацій, коли особисті інтереси співробітників можуть вплинути на рішення, що приймаються ними як посадовими особами Компанії.
Моніторинг та процеси вдосконалення	Моніторинг за ключовими комплаєнс-ризиками здійснюється на щомісячній основі в межах звітів для Генерального директора, Комітету з ризиків та Правління ДТЕК.

¹ Bribery Act – законодавчий акт, прийнятий Парламентом Великої Британії стосовно протидії корупції.

Стала енергетика

Основні досягнення

- ДТЕК став більш клієнтоорієнтованим.
- Розроблено нові послуги, що використовують сучасні технології.
- Введено елементи технології «розумних» мереж.
- Реалізуються інноваційні проекти.

До 2018 року
планується направити

23,3 млрд
грн

на переоснащення
енергоблоків

Реконструкція
і капітальне
будівництво ЛЕП:

70%

інвестицій
в дистрибуцію

Вітроенергетичні
проекти загальною
номінальною
потужністю понад

1200 МВт

Надійність енергопостачання

Надійність поставок електроенергії для нас є однією з основних форм відповідальності перед клієнтами.

Нашими споживачами є в тому числі великі промислові підприємства, що працюють у галузях металургії та машинобудування і мають безперервний цикл виробництва. Тому перебої в постачанні електроенергії можуть завдати не тільки матеріальної шкоди їхньому бізнесу, а й бути причиною техногенних аварій з екологічними та соціальними наслідками. Населення також стає більш вимогливим до якості отримуваних послуг.

Ми забезпечуємо поставку електроенергії з гарантованим рівнем надійності та якості електропостачання. Під надійністю ми розуміємо здатність обладнання та персоналу забезпечити роботу енергоблоків із заданими навантаженнями протягом встановлених строків і з дотриманням необхідних показників.

Заходи щодо забезпечення надійності
Для виконання завдання щодо забезпечення надійності електропостачання ДТЕК:

- виконує підбір і підготовку кваліфікованого персоналу;
- впроваджує сучасні методи управління технологічними процесами;
- оптимізує режими роботи обладнання;
- проводить планові ремонти обладнання;
- систематично підвищує якість обслуговування споживачів.

Якщо говорити про постачання електроенергії населенню, то тут наша відповідальність не завжди поширюється на всі етапи послуги – від виходу з електростанції до квартири або будинку. Якість електропостачання залежить у тому числі і від стану власного господарства підстанцій та внутрішньобудинкових мереж, які часто перебувають не в нашому віданні.

Сьогодні основний пріоритет ДТЕК – модернізація і ремонт енергооб’єктів, технічне переоснащення та будівництво нових підстанцій, модернізація і будівництво ліній електропередач.

- У дистрибуції близько 70% інвестицій спрямовуються на реконструкцію та капітальне будівництво ліній електропередач і трансформаторних підстанцій.
- На лініях електропередач розташовуються сучасні ізолятори, починає використовуватися покриття, що запобігає обмерзанню дротів і знижує ризик їх обриву, монтуються нові дроти з більшою пропускнуою спроможністю.
- На підстанціях встановлюються нові вимикачі (українського виробництва), ширше використовується мікропроцесорна техніка, виконується заміна дерев’яних опор на залізобетонні та металеві.

У процесі реконструкції ми намагаємося використовувати нові матеріали і виводити з роботи ті, які завдають шкоди навколишньому середовищу (див. розділ «Охорона навколишнього середовища»).

Будівництво нової підстанції

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України подякувало ДТЕК за якісну підготовку до Євро-2012 і забезпечення надійним електропостачанням спортивних та інших об’єктів.

Весь комплекс робіт із будівництва підстанції «Аеропорт-110 кВ» і двох кабельних ліній, що її живлять, ТОВ «Сервіс-Інвест» виконало за 10 місяців.

На підстанції було встановлено електрообладнання нового покоління. Для підвищення надійності електроустановку обладнали двома трансформаторами, розподільними пристроями, пристроями автоматики та захисту у разі аварійних ситуацій, сучасною системою стеження за станом установок. Крім того, протягом декількох років напередодні чемпіонату ТОВ «Сервіс-Інвест» модернізувало ряд підстанцій, що подають електроенергію на об’єкти чемпіонату.

З 2007 року ДТЕК інвестував в оновлення ергообладнання генерації 2,96 млрд грн

До 2018 року на переоснащення енергоблоків планується направити 23,33 млрд грн

Енергоефективність та енергозбереження

Забезпечення надійності електропостачання потребує істотних витрат з боку Компанії, тому надійність взаємопов’язана з ефективністю. Заходи, що вживаються з метою модернізації енергоблоків, електричних мереж та обладнання, мають додатковий ефект: скорочується питома витрата палива, підвищується ККД генераторів, знижуються питомі показники втрат під час передачі електроенергії (див. Додаток 2. «Кількісні показники результативності ДТЕК»).

На вугільних підприємствах щорічно виконується Комплексна програма з енергозбереження: встановлюється енергозберігаюче обладнання; удосконалюються системи вентиляції, шахтного водовідливу, підземного транспорту та ін.

Підвищення енергоефективності – один із напрямків соціального партнерства в регіонах і важливий аспект роботи зі споживачем. Таким чином, ДТЕК комплексно підходить до вирішення цього завдання.

Юрій Риженков,
Виконавчий директор ДТЕК:

«ДТЕК є одним із провідних національних інвесторів: з року в рік ми нарощуємо частку доходу, яка спрямовується на переоснащення виробництва. Усвідомлюючи свій внесок у надійну роботу української енергосистеми, ДТЕК проводить повномасштабну реконструкцію енергоблоків теплових електростанцій».

КРАЩА ПРАКТИКА. Чиста енергія: партнерство для майбутнього Дніпропетровщини.

Про інші проекти з енергоефективності – див. розділ «Суспільство».

ДТЕК, Фонд Східна Європа та Дніпропетровська обласна державна адміністрація реалізують спільний проект «Чиста енергія: партнерство для майбутнього Дніпропетровщини». Його мета – підвищити кваліфікацію місцевих органів влади та бізнесу в галузі енергоефективності, розповісти людям про те, як можна економити електроенергію. Проект стартував на початку 2011 року.

В межах проекту планується розробити довгострокову стратегію області з енергозбереження та скорочення викидів парникових газів; стартують пілотні проекти, запропоновані місцевими громадами. На момент підготовки звіту вже працюють два таких проекти:

- в дитячому садку № 47 у Павлограді встановлені сонячні колектори для підігріву води в басейні, відремонтовано системи вентиляції та опалення, модернізований фасад будівлі басейну, замінено вікна;
- у Зеленодольську реконструйовані мережі вуличного освітлення: встановлені нові опори ЛЕП, використаний самонесний ізольований дріт; замінені лічильники; старі ліхтарі з лампами розжарювання і люмінесцентними лампами замінені на світлодіодні та ін.

Прогноз ефективності проектів:

- у дитячому садку № 47 м. Павлоград: економія близько 30% тепла, 20% фінансових ресурсів на підігрів води і 25% фінансових ресурсів на опалення;
- у м. Зеленодольськ: покращення якості вуличного освітлення; збільшення терміну експлуатації обладнання; 25% економії фінансових ресурсів.

Доступність послуг електропостачання

Надійність електропостачання споживачів не може бути абсолютною. Вимоги споживачів щодо забезпечення певного рівня надійності мають означати можливість вибору постачальника електроенергії та її джерела. Сьогодні в Україні це актуальне регуляторне питання, вирішення якого тісно пов'язане з моделями тарифікації енергоринку.

Поточна українська тарифна система негативно впливає на конкурентоспроможність української промисловості і не стимулює споживачів більш раціонально ставитися до власного енергоспоживання. Промислові та бюджетні споживачі сьогодні платять за електроенергію більше, ніж населення, таким чином його субсидуючи.

Ціни на електроенергію, як і на будь-який товар, що користується все зростаючим попитом,

збільшуватимуться. Одночасно має підвищуватися енергоефективність економіки і проявлятися розумне ставлення до споживання з боку населення. Чим менше електроенергії витратиться марно, тим меншою буде необхідність будувати нові об'єкти, що безпосередньо впливатиме на ціну товару. Тому ми сподіваємося на подальший розвиток законодавчої бази в галузі енергоефективності.

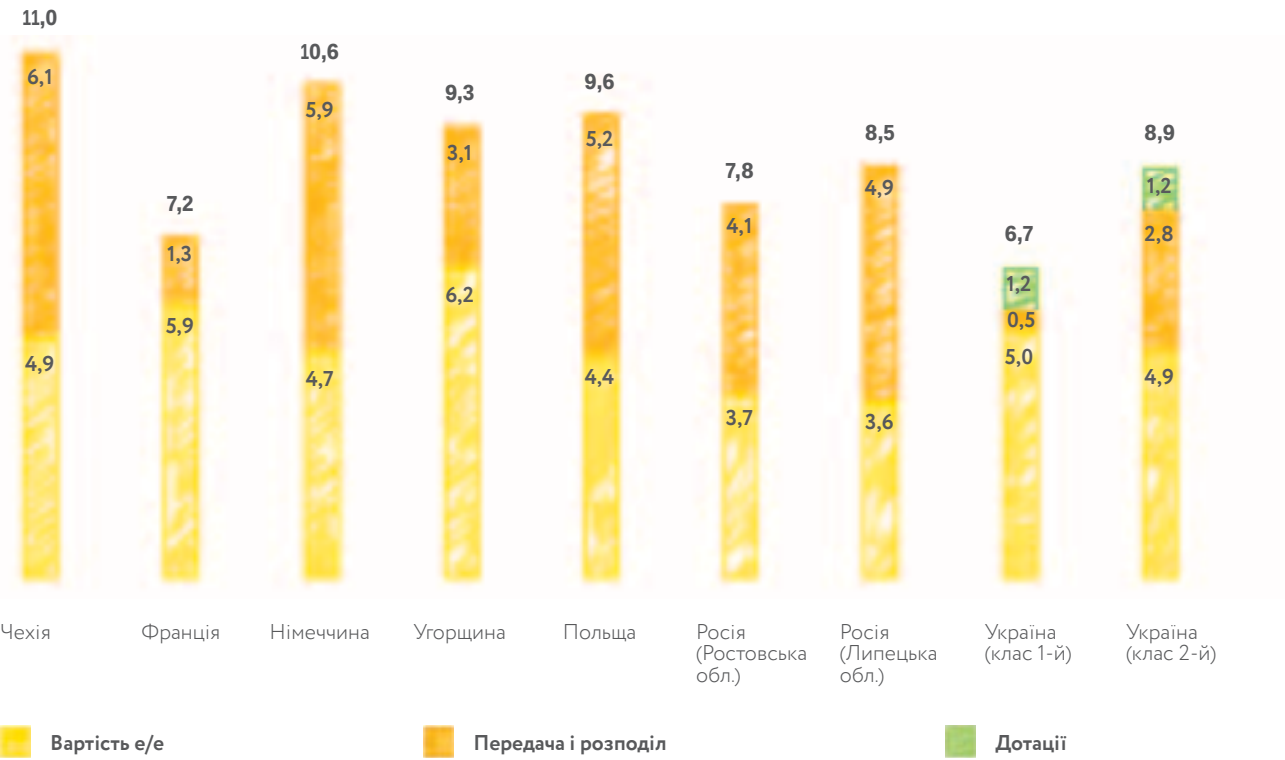
Енергія, зекономлена в результаті енергоефективних заходів

	Електроенергія	Теплова енергія		Паливні ресурси	
	тис. кВт·год	Гкал	ГДж	т у. п.	ГДж
2008	54 649,1	6409,4	26 855,4	4077,9	119 514,0
2009	8164, 3	9161,8	38 388,1	20 573,0	602 944,5
2010	68 515, 7	3536,9	14 819,6	33 712,8	988 039,8
2011	102 684,0	2055,82	8614,2	3680,4	107 863,7

Дані за 2011 рік наведені з урахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (26 797,6 тис. кВт·год зекономленої електроенергії).

Про що нам сказали стейкхолдери:
Енергоефективність повинна починатися на місцевому рівні! Необхідно пропагувати екокультуру мешканцям.

Тарифи на електроенергію для промислових споживачів у I кварталі 2012 року, євроцентів/кВт·год без ПДВ

Electricity and natural gas price statistics — European Commission Eurostat, European Base-Load Power Wholesale Price and Spreads Projections to 2017 — IHSTER, постанови Регіональних служб за тарифами Російської Федерації, постанови Національної комісії з регулювання енергетики України (НКРЕ).

Україна стоїть на порозі реформи енергогалузі, необхідність якої назріла ще 10 років тому. Верховна Рада України розглядає проект закону про лібералізацію ринку електроенергії. Нова модель ринку відповідатиме європейським принципам функціонування енергоринків і сприятиме залученню інвесторів у галузь. Обов'язковою умовою змін буде збереження доступності електроенергії для українців.

Орієнтація на клієнта

Сьогодні нашими клієнтами є понад 10 мільйонів українців, які стали ними в силу історичних причин, а не в результаті добровільного вибору. Ми бачимо своє завдання в тому, щоб домогтися їх щирої довіри, виступаючи надійним партнером для підприємств і домогосподарств. Ми керуємося правилом: енергія, що постачається – це енергія взаємодії!

Для цього наші компанії, що відповідають за дистрибуцію електроенергії, мають намір розширювати спектр надаваних послуг і підвищувати їх якість.

Послуги майбутнього:

- «зелені» продукти, вироблені з використанням ВДЕ¹;
- продукти преміального класу, що поєднують постачання електроенергії з додатковими послугами (страхування, інформування, запрошення на заходи і т. д.);
- «розумні» продукти, засновані на технологіях/засобах інтелектуального вимірювання (Smart);
- гнучкі продукти з більш низькою ціною і рівнем обслуговування та інші.

¹ ВДЕ – відновлювані джерела енергії.

У соціальному сенсі ми розуміємо доступність електропостачання як:

- наявність пропозиції товару (електроенергії) і супутніх послуг;
- можливість вибору тарифів залежно від рівня споживання та оптимізації споживання;
- збереження субсидій з боку держави для незаможного населення.

Ми розуміємо соціальне значення нашого продукту. Наше завдання – зберегти для українців вільний доступ до споживання електроенергії, і саме на це спрямовано політику клієнтоорієнтованості ДТЕК.

Ми зробили п'ять кроків назустріч нашим клієнтам:

1. У ПАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля» працюють два сервісних центри з обслуговування клієнтів (у Донецьку і Вугледарі), а також Інформаційно-консультаційний центр, створений згідно з постановою НКРЕ.
2. У попередньому звіті вже повідомлялося про появу послуги оповіщення клієнтів щодо стану розрахунків за електроенергію за допомогою SMS-повідомлень: таким чином, мешканці можуть дізнаватися про свою заборгованість і вчасно передавати показники лічильника.
3. «Інтернет-магазин комунальних послуг» (www.mega-billing.com) надає дистанційний доступ до особових рахунків, що економить час під час проведення зв'язки та розрахунків за електроенергію.

4. Розроблено систему електронного підпису, коли споживачі можуть посвідчувати документи в особистому кабінеті на сайті www.mega-billing.com. Це економить всім клієнтам час, а юридичним особам – ще й гроші на кур'єрські служби.
5. Створено «Мобільний офіс»: послуга призначена для людей з обмеженими можливостями, порушеннями стану здоров'я та інших споживачів пільгових категорій.

До них безкоштовно виїжджає контролер зі спеціальною технікою і проводить зв'язку з оформленням необхідних документів вдома.

У 2011 році стартувала програма «Клієнтоорієнтованість як подарунок», у межах якої проводиться навчання співробітників, що безпосередньо контактують із клієнтами, навичкам високоякісного обслуговування.

Ігор Коваль, Генеральний директор ПАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»:

«Використовуючи сучасні технології, ми стаємо більш комфортним, прозорим і надійним партнером для наших клієнтів. Позитивний зворотний зв'язок ми бачимо вже сьогодні».

Заборгованість

Як і раніше, актуальною є проблема заборгованості за спожиту електроенергію комунальними підприємствами. ДТЕК готовий продовжувати шукати спільне з підприємствами та місцевою владою вирішення цього питання.

Безпека

Одним із напрямків програм розвитку клієнтоорієнтованості на наших підприємствах є інформаційна робота з населенням на тему безпечного поводження з електроприладами.

Контролери підприємств роздають листівки про небезпеку ураження електричним струмом, можливі наслідки самостійного проведення ремонт-

них робіт під напругою, нагадують про необхідність пояснювати дітям правила поводження з електроприладами, розетками та дротами.

Нові моделі користування електроенергією

ДТЕК відстежує нові тенденції у використанні електроенергії. На це спрямований проект щодо вивчення можливостей експлуатації електромобілів в Україні та розвитку відповідної інфраструктури. Тестовим автомобілем став Mitsubishi i-MiEV – його вперше було офіційно ввезено в країну. Електромобілі замінили частину автопарку ДТЕК у Донецьку. Ми зробили їх носіями корисної інформації про нові моделі енергоспоживання, що привернуло увагу го-

Інноваційність

Енергонезалежність України може бути забезпечено за рахунок інвестування в розвиток видобутку палива та відновлюваних джерел енергії, а також у сучасні технології. ДТЕК аналізує можливі проекти інноваційного розвитку, співзвучні своїй стратегії.

Енергоресурси

Сьогодні в світі найбільш швидкими темпами розвиваються два види генерації з відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) – вітро- та сонячні електростанції; на них припадає близько 80% усієї виробленої «зеленої» енергії. Чотири роки тому ДТЕК почав вивчати перспективи розвитку цього напрямку. У 2011 році компанія ТОВ «Вінд Пауер», що входить до складу ДТЕК, приступила до практичної реалізації першого на території України великого вітроенергетичного проекту.

ДТЕК має намір здійснити вітроенергетичні проекти загальною номінальною потужністю понад 1200 МВт на чотирьох майданчиках, територіально об'єднаних у два вітрових парки: «ДТЕК Приазовський» у Запорізькій області (планується побудувати три

ВЕС – Ботієвську, Приморську та Бердянську) і «ДТЕК Мангуш» у Донецькій області.

Ботієвська ВЕС є піотною станцією вітрового парку «ДТЕК Приазовський». У 2011 році почалося будівництво першої черги з 30 вітротурбін (сукупною потужністю 90 МВт). Перші кіловат-години «зеленої» електроенергії відпущено в ОРЕ України вже наприкінці 2012 року, а на повну проектну потужність (200 МВт) станція вийде в 2014 році.

У грудні 2011 року також були зареєстровані декларації про початок виконання будівельних робіт на майданчику розміщення Бердянської і Приморської ВЕС сукупною потужністю 150 і 200 МВт відповідно. У 2012 році продовжувалися і роботи зі створення вітропарку «ДТЕК Мангуш».

Ми аналізуємо можливості використання й

інших ВДЕ (сонця, біопалива, енергії річок). Так, ДТЕК в партнерстві з RWE Technology вивчає досвід сумісного спалювання біомаси та вугілля, що дозволить збільшити частку використання ВДЕ і знизити викиди від спалювання викопного палива. Це новий досвід для нашої країни.

Ми продовжуємо інвестувати в підтримку і розвиток видобутку вугілля, традиційного енергоресурсу України. Вугілля – єдиний вид палива, яким Україна може забезпечити себе на 100% в перспективі 400 років. У всьому світі компанії, що займаються його видобутком, вирішують завдання, як зробити вугільну енергетику більш безпечною і екологічно чистою. ДТЕК також веде пошук у цьому напрямку, взаємодіючи з науковим та експертним співтовариством країни (див. «Розробки і дослідження»).

Технології — Smart Grids

Світові лідери в галузі енергетики оголошують про рух до побудови інтелектуальних систем (Smart Grids). Цей напрям є важливим і для ДТЕК, оскільки дозволяє краще управляти станом мереж, знижувати витрати, регулювати навантаження, здійснювати оперативний контроль і діагностику, а також усувати неполадки. Smart Grids – подальший розвиток систем управління в електроенергетиці.

У сегменті дистрибуції (ТОВ «Сервіс-Інвест») реалізовано перший етап модернізації енергомереж – побудову автоматизованої системи комерційного обліку електроенергії (АСКОЕ). АСКОЕ об'єднує лічильники в єдину структуру, їх показання автоматично передаються в єдиний центр збору і обробки даних, який використовується в тому числі для того, щоб ефективно управляти перетіканнями в мережі і більш точно прогнозувати зміну споживання. Система забезпечує щоденну передачу даних державному підприємству «Енергоринок» (оператор ОРЕ) для проведення розрахунків платежів без фізичної участі персоналу, що є більш швидким і дешевим варіантом. Надалі ДТЕК відстежуватиме роботу системи і розвиватиме її.

Триває робота зі встановлення багатофункціональних лічильників у фізичних та юридичних осіб. Нові прилади обліку дозволяють абонентам розраховуватися з постачальником електроенергії за різними тарифами залежно від часу доби споживання, а енергопостачальним

підприємствам – отримувати дистанційно показання лічильників, обмежувати навантаження абонента в межах чинного договору, здійснювати вимкнення через несплату. Переваги програми оцінили багато клієнтів: тепер вони можуть максимально використовувати найдешевшу електроенергію і мінімізувати споживання в години пік. Нові лічильники також захищають техніку від перепадів напруги.

КРАЩА ПРАКТИКА

Реалізовано великий пілотний проект у Вугледарі.

В місті впровадили значну частину елементів «розумних» мереж першого рівня. Досвід показав, що всі зацікавлені сторони отримують значну матеріальну вигоду: покращився процес збору платежів, відносини Компанії з клієнтом стали більш передбачуваними, зменшилися втрати в мережах.

Розробки і дослідження

ДТЕК розвиває державно-приватне партнерство у науково-технічній сфері. В 2011 році відбулися відкриті громадські слухання наукової роботи, присвяченої сучасним технологіям розробки тонких і надтонких вугільних пластів, авторами якої є співробітники ДТЕК і вчені Національного гірничого університету (м. Дніпропетровськ). Учасники слухань підтвердили, що наукова робота є актуальною для вуглевидобувної галузі України і заслуговує на Державну премію у сфері науки і техніки.

Ми зацікавлені в ідеях, що допомагають ефективно використовувати наявні енергоресурси. Вже реалізуються проекти з утилізації метану, які задовольняють локальні потреби в енергії (див. розділ «Охорона навколишнього середовища»). Розглядається доцільність участі ДТЕК у проєктах з газифікації вугілля й уловлювання вуглецю. Так, в 2011 році відбувся круглий стіл на тему «Уловлювання і зберігання вуглецю: перспективи технології в Україні». Ініціаторами зустрічі стали Міжнародне енергетичне агентство (МЕА) і ДТЕК.

Суспільство

Основні досягнення

- Суттєво розширилася територія Декларації соціального партнерства.
- Розширено діапазон планування та обсяг програм соціального партнерства: замість річних програм – у 2012 році розроблено і прийнято Стратегії соціального партнерства строком на три роки.
- Сформовано групу організацій-партнерів, які здійснюють програми спільно з ДТЕК.

19 міст

і чотири районних центри стали учасниками Декларації соціального партнерства

Соціальні інвестиції на території присутності склали

39,2 млн грн
у 2011 році

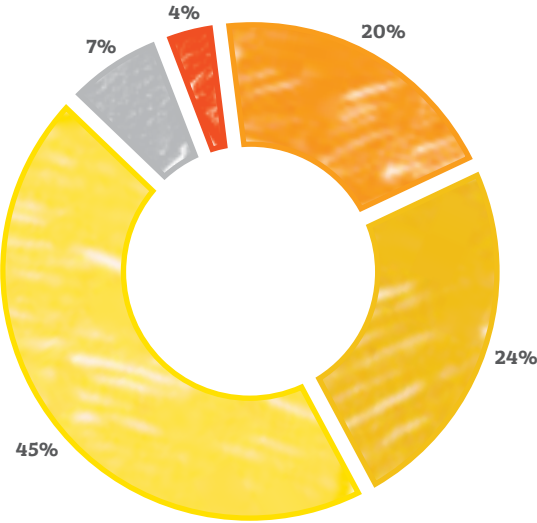
ДТЕК послідовно реалізує стратегію і принципи взаємодії з суспільством. Ми хочемо, щоб міста, де працює Компанія, стали комфортними для життя. Щоб досягти цієї мети, ДТЕК застосовує системний підхід до реалізації регіональних програм і спонукає до активної участі всі зацікавлені сторони.

Соціальні інвестиції, млн грн

Рік	Усього*
2008	8,9
2009	9,1
2010	14,5
2011	39,2

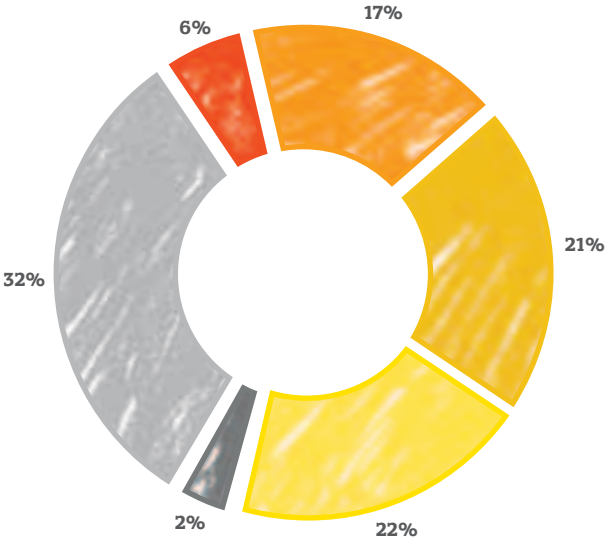
* Дані включають суми, спрямовані на програми соціального партнерства та благодійність, і не включають суми, спрямовані на спонсорство. Дані за 2011 рік наведені з урахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (0,277 млн грн).

Програми соціального партнерства - 2010

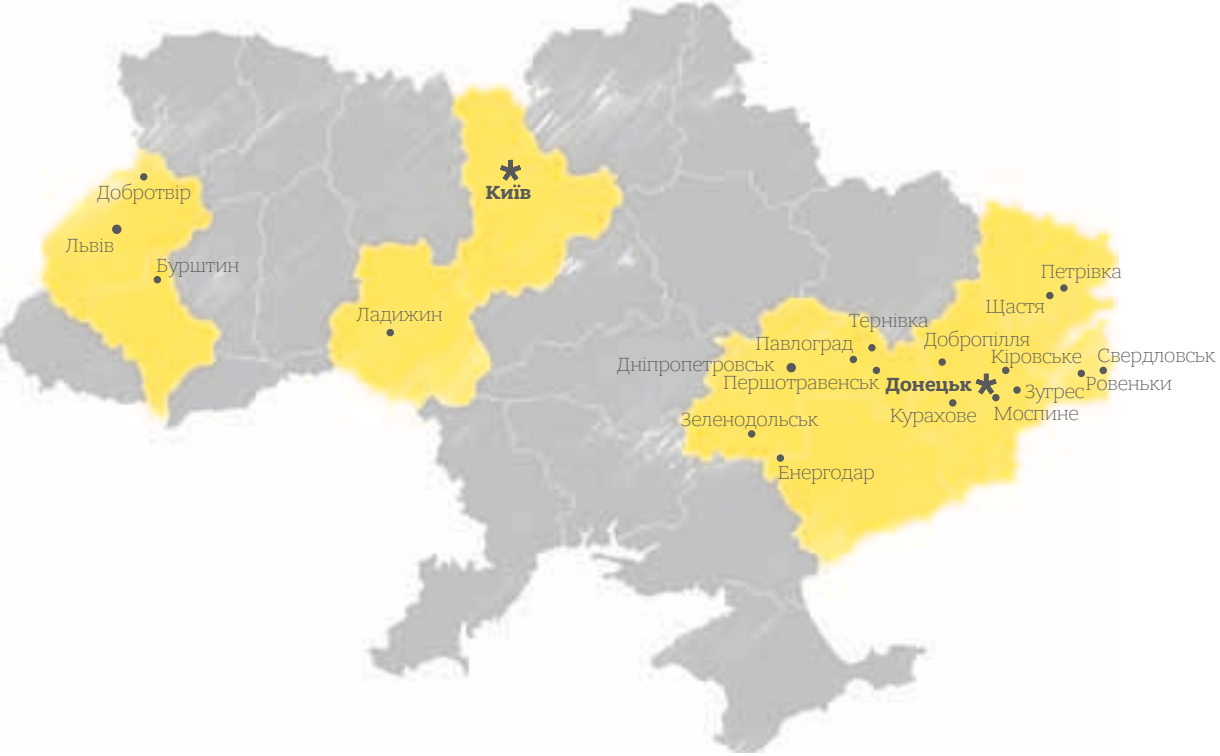

- Енергоефективність
- Охорона здоров'я
- Соціальна інфраструктура
- Розвиток бізнес-середовища
- Освіта, культура і спорт
- Інше

Програми соціального партнерства - 2011

Географія соціального партнерства

Соціальне партнерство

Географія соціального партнерства

У 2010 і 2011 роках значно розширилася географія дії Декларації соціального партнерства ДТЕК (далі – Декларація). До неї приєдналися нові учасники: міські ради Ровеньків і Свердловська Луганської області, Моспине Донецької області, Дніпропетровська міська рада, Самарська районна у Дніпропетровську рада, Енергодарська міська рада Запорізької області й Зеленодольська міська рада Дніпропетровської області, Львівська міська рада, Добротвірська селищна рада Львівської області, Бурштинська міська рада Івано-Франківської області та Ладизинська міська рада Вінницької області. За підсумками 2011 року учасниками Декларації стали органи місцевого самоврядування 19 міст і чотирьох районних центрів України.

На новий рівень виведено роботу Координаційного комітету з соціального партнерства. Він став майданчиком для обміну досвідом та діалогу між бізнесом, владою і суспільством.

Стратегія соціального партнерства

Як наступний, більш складний, етап взаємодії з суспільством у 2012 році були розроблені Стратегії соціального партнерства з кожною територією на середньострокову перспективу – до 2015 року. Наповнення стратегій відповідає п'яти пріоритетам ДТЕК (див. «Напрями партнерства»). Одним з обов'язкових компонентів стратегій стали проекти і програми, спрямовані на зміну ставлення жителів до свого міста і своєї ролі як громадян, а також на формування навичок економного використання енергії.

Що нам сказали стейкхолдери:
Програми на місцях мають розроблятися разом із владою і жителями. Потрібно залучати жителів як повноправних учасників.

Субрегіональні проекти

У 2011 році ми розпочали реалізацію великих інвестиційних проектів на рівні субрегіону – території, що поєднує декілька міст присутності ДТЕК. Такі проекти вирішують загальні для всіх територій субрегіону завдання, і ДТЕК розглядає їх як проекти національного рівня. Завдяки розширенню території реалізації програм з'являється можливість знайти оптимальні рішення для кожної локальної громади.

Пілотним стане субрегіон «Західний Донбас» (міста Тернівка, Павлоград, Першотравенськ, Павлоградський і Петропавлівський райони Дніпропетровської області). Загальна проблема субрегіону, що є актуальною для всього пострадянського простору, – відсутність сучасної системи збору, вивезення, сортування та переробки твердих побутових відходів (ТПВ). Крім очевидного екологічного ефекту, успішний проект зі створення комплексної та ефективної системи поводження з ТПВ на території субрегіону зможе вирішити й корисні економічні завдання – наприклад, знайти нове джерело вторинних матеріалів і сировини для виробництва промислових та споживчих товарів.

Взаємодія з жителями

У самих програмах соціального партнерства відбулася важлива зміна: відносини учасників стають по-справжньому партнерськими, використовується системний підхід до планування та організації спільної роботи. Більше того, учасники проявляють ініціативу більшої координації між собою. Так, мери семи міст створили форум міст-енергетиків, щоб обговорювати і вирішувати об'єднаними силами спільні завдання.

Важливою практикою роботи ДТЕК на територіях присутності стало розширення взаємодії з регіонами. Якщо раніше основними сторонами, які визначали зміст програм соціального партнерства, були бізнес в особі ДТЕК та його підприємств і місцева влада, то тепер до цього діалогу залучені й жителі.

Для здійснення ефективного діалогу ДТЕК ініціює проведення громадських слухань, в яких можуть брати участь усі зацікавлені сторони. Такі слухання будуть організовані під час розгляду проектів стратегій соціального партнерства. Самі програми соціального партнерства схвалюються і затверджуються на сесіях міських рад.

Напрями партнерства

Зміст партнерства визначається стратегічними планами розвитку територій і стратегіями соціального партнерства.

Стратегічні плани містять комплексний аналіз економічної та соціальної ситуації і перспективні напрямки розвитку територій. Під час розробки стратегій соціального партнерства складаються «карти проблем міст» (уряді регіонів такі «карти» вже створено на основі опитувань працівників підприємств ДТЕК і місцевих мешканців). Проаналізувавши, з одного боку, можливості для розвитку територій, з іншого – стримуючі його фактори, ДТЕК запропонував переглянути основні напрямки партнерства, закріплені в Декларації (див. таблицю).

Пропозицію було одностайно прийнято на Координаційному комітеті соціального партнерства.

Конкретні програми і проекти соціального партнерства реалізовуватимуться у взаємодії не тільки з місцевою владою і мешканцями, але й із міжнародними організаціями, фондами та іншими компаніями, що працюють на цих територіях. Таким чином, ми зможемо більшою мірою зацікавити ці території, підняти рівень експертизи та залучити додаткове фінансування.

У середньостроковій перспективі передбачається зберегти п'ять пріоритетних напрямків соціальних інвестицій, однак зміст діяльності змінюватиметься в бік більш комплексних та масштабних проектів. Планується створити систему моніторингу реалізації проектів, а також оцінки їх ефективності.

Що нам сказали стейкхолдери:
Програми для суспільства мають відповідати планам стратегічного розвитку територій. Слід співвідносити діяльність в інтересах мікрогромад зі стратегіями розвитку регіонів і України в цілому.

2010–2011 роки		2012–2013 роки
Охорона здоров'я		
Закупівля обладнання, проведення ремонтів у лікувально-профілактичних установах, побудова телемедичної мережі	→	Розширення доступу до медичних послуг, реалізація стратегії Медицини праці ДТЕК, розширення телемедичної мережі
Освіта		
Поліпшення умов навчання та утримання дітей у школах, дитячих садках та інших дитячих установах: ремонти приміщень, купівля обладнання і навчальних матеріалів. Проекти з ВНЗ за тематикою КСВ / Сталий розвиток	→	Проекти з ВНЗ за тематикою КСВ / Сталий розвиток
Культура і спорт		
Ремонти установ культури і спорту, спонсорська підтримка спортивних команд і художніх колективів, облаштування спортивно-ігрових майданчиків		Просування здорового способу життя, розвиток дитячого та юнацького спорту
Нове! Енергоефективність у сфері комунальних послуг		
Підвищення якості теплозабезпечення та енергопостачання завдяки впровадженню енергоефективних заходів		
Нове! Розвиток бізнес-середовища		
Розвиток компетенцій органів місцевого самоврядування та громадських організацій у галузі проектної роботи та участі у міжнародних проектах	→	Створення сприятливих умов для розвитку бізнесу
Нове! Соціально важлива інфраструктура		
Підвищення доступності та якості соціальних послуг; вирішення гострих проблем, пов'язаних зі станом інфраструктури життєзабезпечення; допомога освітнім, дитячим, спортивним закладам		

Охорона здоров'я

Партнерський проект «Телемедицина»

Партнерами проекту є ДТЕК, Міністерство охорони здоров'я України, МТС і благодійний фонд Ріната Ахметова «Розвиток України». Інвестиції ДТЕК у проект у 2011 році склали 1,7 млн грн.

Рівень медичного обслуговування – один із ключових показників якості життя людей. Цим пояснюється інтерес Компанії до проекту.

Мета проекту – підвищити точність діагностики та раннього виявлення захворювань, а також зробити доступними консультації медиків-фахівців на різних, у тому числі віддалених, територіях. Пацієнти зможуть, не виїжджаючи зі свого міста, отримати консультацію або медичну допомогу набагато швидше, ніж сьогодні. У перспективі випаде можливість звернутися до медичних центрів не тільки в Україні, але і в інших країнах. Мережа вже використовується для проведення медичних консультацій та участі медиків у конференціях.

З цією метою створюється всеукраїнська мережа телемедицини, а завдяки участі у проекті ДТЕК вона розширюється на міста присутності Компанії. Проект особливо актуальний у зв'язку з реформою системи охорони здоров'я України.

У 2011 році до телемедичної мережі були підключені чотири лікарні у Львові і Бурштині; планується, що в 2012 році у проект увійдуть медичні установи в містах Павлоград, Свердловськ, Ладизин, Кіровське та Добропілля.

Успіх проекту багато в чому залежатиме від кваліфікації медичного персоналу, якому доведеться працювати з новим обладнанням і в нових умовах. Тому ДТЕК передбачив проведення навчальних програм для медперсоналу, які стартують у 2012 році.

Про що нас запитали стейкхолдери:
Що ви робите для підвищення якості освіти та охорони здоров'я, що є основними пріоритетами для людей?

Плани на перспективу: проект «Поліпшення здоров'я та безпеки шахтарів»

У 2011 році проект перебував у стадії розробки і запуску. Партнерами з його реалізації стали Програма розвитку ООН в Україні та ТОВ «Метінвест Холдинг» (компанія Групи СКМ).

Враховуючи, що умови праці працівників у секторі видобутку вугілля набагато важчі, ніж в інших секторах галузі, основна ідея проекту – зміцнення здоров'я цих категорій працівників і поліпшення системи охорони здоров'я в шахтарських містах.

Пілотними містами, що беруть участь у проекті, стали Ровеньки, Свердловськ і Краснодон Луганської області. Результати проекту планується застосувати в інших містах, в яких працюють гірничодобувні підприємства ДТЕК.

Виконання зобов'язань

Багато проектів соціального партнерства, які було розпочато після підписання Декларації соціального партнерства на ранніх етапах, вже завершені. Підприємства ДТЕК інвестували в ремонт та закупівлю нового обладнання для медичних закладів усіх міст і районів, які ставали учасниками Декларації.

Так, за три роки в Павлоградській міській лікарні № 4 створено новий діагностичний центр, в установу поставлено сучасне обладнання. Нова медична техніка була закуплена в міській і районній лікарні Зеленодольська, Зугрес і Щастя. Відремонтовано відділення Першотравенської та Петропавлівської лікарень, дитячої поліклініки в м. Тернівка і багато інших об'єктів.

Благодійність

ТОВ «ДТЕК» разом з іншими компаніями бере участь у благодійному проекті «Подих життя!», у результаті якого куплені два апарати штучної вентиляції легенів для новонароджених лікарні «ОХМАТДИТ» (м. Київ).

Енергоефективність у комунальній сфері

Енергоефективність у комунальному секторі – один із пріоритетних напрямків соціального інвестування ДТЕК.

Партнерський проект «Реформа міського теплозабезпечення»

Проект стартував у 2010 році в місті Курахове, в 2011 році – в Павлограді та буде продовжений в 2012 році в Дніпропетровську і Києві. Партнерами є проект «Реформа міського теплозабезпечення в Україні», який фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), і місцева влада перерахованих вище міст. Загальна сума інвестицій ДТЕК за період 2010-2011 років становила близько 5 млн грн.

Забезпечити жителів і промисловість теплом – найважливіше завдання міських систем ЖКГ. Як показало обстеження, значні втрати тепла трапляються через ізоляції трубопроводів: нанесена 50 років тому, вона давно стала непридатною; труби потребують заміни. Постійний ремонт тепломереж та обладнання не вирішує проблем, що накопичилися, в результаті ціни на послуги зростають, але їх якість не стає кращою, а власне підприємства ЖКГ залишаються фінансово неспроможними. Місцева влада визнає, що тепломережі перебувають в критичному стані і необхідні кардинально нові підходи. Проект має єдиний алгоритм для всіх міст.

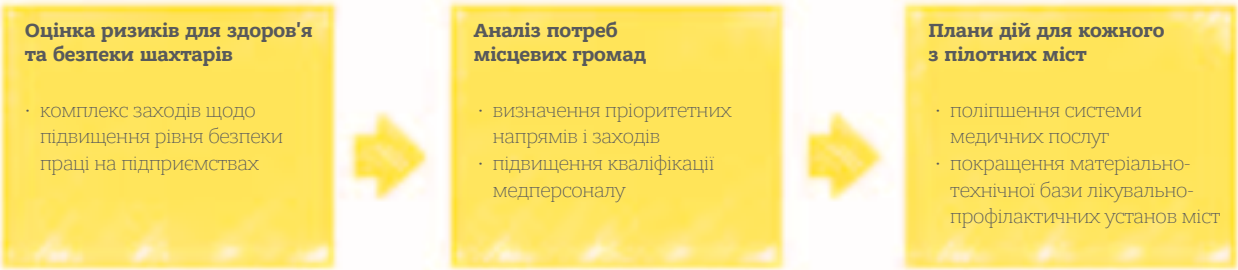
Одночасно проводиться інформаційна робота з мешканцями, їх закликають до економного споживання тепла та енергії (див. приклади «Краща практика»).

Детальний опис проекту див.: http://www.sustainability.scm.com.ua/uk/csr_areas/energy_efficiency/projects/by-region/energy-efficiency-inmunicipal-sector/

Плани на перспективу

Починаючи з 2012 року набутий досвід ДТЕК має намір вже самостійно поширити на міста Добропілля, Кіровське, Зугрес, Дніпропетровськ, Зеленодольськ, Енергодар, Щастя, Ровеньки, Свердловськ, Ладизжин, Бурштин, а також продовжити реалізацію проектів у Курахово та Павлограді. Фінансування буде істотно збільшено.

Структура проекту

Структура проекту

НАЙКРАЩА ПРАКТИКА

«Розумний будинок»

«Розумний будинок» – спільний проект ДТЕК і газети «Сегодня». Його основне завдання – пояснити жителям, як можна економно використовувати енергію в домашніх умовах з вигодою для себе і для суспільства. Два рази на тиждень протягом більш ніж півроку читачі газети дізнавалися, що таке «розумне» освітлення, як вибирати побутову техніку та електролічильники, які рішення можна використовувати в процесі ремонту, щоб зберегти тепло в будинку, та ін.

Вчимо дітей енергоефективності

Для учнів початкових класів школи № 1 Енергодара (Запорізька область) з ініціативи ДТЕК стартував просвітницький проект: через зрозумілі дітям образи і сюжети їх навчають базових правил і норм енергоефективної поведінки. Ми очікуємо, що підвищиться грамотність не тільки самих дітей, але і їхніх батьків. Детальніше про проект див.: <http://energo.scm.com.ua/projects/communication/energy-efficiency-for-children>

Розвиток бізнес-середовища

ДТЕК вважає, що сприятливе ділове середовище, в якому можуть виникати і працювати малі та середні підприємства, зміцнює економіку міст і додає впевненості жителям у завтрашньому дні, оскільки дає можливість вибору своєї зайнятості. Тому ми готові працювати разом із міською владою над досягненням цієї мети.

Можливі напрямки спільної роботи включають: створення агентств місцевого економічного розвитку, консультування малих і середніх підприємств, допомога в розробці бізнес-планів та залученні фінансування, рішення правових та організаційних питань (наприклад, наявність у місті доступних приміщень для оренди) та ін.

Що нам сказали стейкхолдери:
Потрібно допомагати розвитку соціального підприємництва, малого та середнього бізнесу (в т.ч. технологічного, в моно містах), створювати бізнес-інкубатори в університетах.

Нам важливо і цікаво розвивати соціальне підприємництво – особливо у сфері управління міською інфраструктурою. На відміну від «бізнесу заради бізнесу», соціальне підприємство має передусім вирішувати соціальні завдання, але бути

при цьому економічно сталим. Поки реалізуються окремі проекти в цій сфері, стартував партнерський проект спільно з Федерацією канадських муніципалітетів з поліпшення бізнес-клімату в містах Західного Донбасу.

КРАЩА ПРАКТИКА: Територія бізнесу
ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу» допомогло здійснити проект з виділення в генеральному плані міста Кіровське вільних земель під промислову зону «Грінфілд» (територія для будівництва нових об'єктів).

У селищі Добротвір Львівської області спільними зусиллями ДТЕК і Громадської організації «Спільнота Соціально-відповідальний бізнес» залучений приватний інвестор, завдяки якому відремонтовано і запущено в роботу швейний цех.

Соціально важлива інфраструктура

Працівники ДТЕК живуть у містах із застарілою інфраструктурою, що залишилася від радянських часів і опинилася на балансі підприємств ДТЕК (тепломережі, котельні, басейни, палаци культури та ін.). Збитки для ДТЕК від утримання цих об'єктів становлять близько 100 млн грн на рік. При цьому ми розуміємо, що якщо їх передати містам, бюджети швидше за все не витримують такого навантаження і багато установ закриється.

Менеджмент ДТЕК проаналізував значення цих об'єктів для Компанії, працівників і членів їх сімей у перспективі п'яти-десяти років. У підсумку було прийнято рішення: забезпечити існування важливих для людей об'єктів, незважаючи на фінансові втрати. Деякі об'єкти Компанія ремонтує і потім передає місту, інші залишає на своєму балансі.

Навіть нові компанії, створені зовсім недавно і не обтяжені інфраструктурною спадщиною, дотримуються загальнокорпоративної позиції: так, ТОВ «Вінд Пауер» взяло зобов'язання інвестувати близько 6,4 млн грн в інженерно-транспортні і соціальні об'єкти в Запорізькій області протягом п'яти років (2010-2015 рр.).

Приклад
У 2010 році створено філію комунальної установи «Зугреський міський палац культури» в селищі Зугрес-2, який територіально належить до міста Зугрес. У селищі живуть працівники Зуївської ТЕС та їхні родини. ТОВ «ДТЕК Східенерго» взяло на себе фінансове утримання філії, оскільки працівники та їхні родини активно користуються його послугами.

Освіта, культура і спорт

Підприємства ДТЕК допомагали середнім школам, технікумам та ВНЗ підвищити якість навчального процесу: у багатьох містах придбано сучасні навчальні засоби, з'явилися комп'ютерні класи в школах і університетах, обладнані лабораторії. Дитячі садки отримали нові меблі, у містах відкрилися басейни, стадіони та спортивні зали. У міських районах побудовані спортивні майданчики.

Традиційно підприємства ДТЕК підтримували професіональні та аматорські спортивні команди, а також міські заходи, змагання та виступи артистів.

Плани на перспективу
У 2012 році ДТЕК взяв участь у соціально-спортивному проекті «Місто спорту», який реалізує Всеукраїнський благодійний фонд «Спорт

проти наркотиків, тютюну та зловживання алко-голем» за підтримки Київської міської державної адміністрації та Державної служби молоді та спорту України. У межах проекту в Київському «Гідропарку» завершено будівництво спортивної бази, на якій проходять аматорські змагання з пляжного футболу та міні-футболу, працюють дитячі та юнацькі секції з різних видів спорту (з безкоштовним доступом для населення).

Взаємодія з мешканцями в процесі будівництва нових об'єктів і проведення гірничих робіт

Питання, пов'язані із землекористуванням і потенційним збитком, який може бути нанесений у зв'язку з розвитком або обслуговуванням об'єктів енергетики та інфраструктури, а також проведенням гірничих робіт, завжди були і залишаються дратівливими для мешканців, на територіях яких розташовані такі підприємства.

Законодавчі вимоги у зв'язку з будівництвом і ремонтом об'єктів енергетики

Законом України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів» передбачено, що будівництво, капітальний ремонт, реконструкція та обслуговування об'єктів енергетичної інфраструктури належать до «суспільних потреб». Тож відчуження земельних ділянок, що перебувають у власності громадян та юридичних осіб, для будівництва об'єктів енергетики може здійснюватися в порядку і на умовах, визначених законодавством.

У таких ситуаціях, якщо потрібне переселення жителів, їх нерухоме майно може бути викуплено за згодою з власником або, у разі примусового відчуження, за рішенням суду з обов'язковим відшкодуванням їх вартості. У звітному періоді переселень жителів для розміщення об'єктів компанії не відбувалося.

Відшкодування збитків жителям від підробітку житлових будинків під час проведення гірничих робіт

Згідно зі ст. 36 Гірничого закону України, якщо гірничими роботами завдано шкоди майну юридичних або фізичних осіб, вона підлягає відшкодуванню власником гірничого підприємства. У таких випадках громадяни, які вважають, що їх майну заподіяно шкоду, письмово звертаються до керівників підприємств, та їх звернення розглядаються у встановлені терміни.

Якщо адміністрація підприємства або шахти визнає факт заподіяння шкоди, укладається договір про його відшкодування. В інших випадках сторони позиваються до суду. У 2010 році ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу» за завдані збитки виплатила близько 20 тисяч гривень.

Консультації з жителями під час будівництва вітростанцій

Перевагою проектів у сфері вітроенергетики є можливість використання практично будь-яких земель для розміщення вітрових турбін. До недавнього часу однією з умов реалізації вітроенергетичних проектів було проведення громадських слухань для обліку інтересів територіальних общин¹. У 2011 році цей закон втратив чинність, і замість нього був прийнятий новий², в якому проведення громадських слухань перестало бути обов'язковим. Проте ТОВ «Вінд Пауер» завжди готове до діалогу з громадськістю, навіть незважаючи на зміну законодавства. У 2011 році були проведені громадські слухання щодо проекту будівництва Бердянської ВЕС.

Оголошення про проведення слухань були опубліковані в місцевій пресі («Приазовська Новина» від 23.06.2010 р. № 49 та «Південна зоря» від 25.01.2011 р. № 10) за місяць до призначених термінів слухань. Брошури з описом проектів були доступні в бібліотеках сіл Ботієве, Приморський Посад, Новопетрівське, смт Приморське, у Приазовській районній державній адміністрації і в Новопетровській сільській раді Бердянського району.

На слуханнях були присутні 77 осіб (Ботієвська ВЕС) і 229 осіб (Бердянська ВЕС). На початку зустрічей

директор ТОВ «Вінд Пауер» знайомив жителів з інвестором будівництва – Компанією ДТЕК, потім фахівці Компанії розповідали про майбутні станції. Особливий акцент було зроблено на тому, що застосовувані в обох проектах вітрові турбіни абсолютно безпечні для людей і тварин, при проектуванні станцій враховані всі вимоги з їх розташування відносно населених пунктів. Після презентації учасники поставили низку запитань.

Жителів села Ботієве цікавила в основному безпека експлуатації ВЕС, допомога інвестора в інфраструктурному розвитку території і в придбанні шкільного автобуса для села (останнє побажання вже виконано). Жителі села Новопетрівське в основному ставили запитання представникам місцевої влади. Таким чином, двічі такі заходи допомогли налагодити тристоронній діалог громадськості, бізнесу та адміністрацій. Частина питань розглядалась на засіданнях Узгоджувальної комісії, створеної для вирішення спірних питань між Компанією та громадськістю при сільських радах, а саме:

- сприяння в благоустрої території сіл Ботієве і Приморський Посад;
- дозвіл земельних розбіжностей щодо розмежування ділянок;
- співвідношення кордонів ВЕС і національного парку «Приазовський».

¹ Згідно ст. 302 Закону України «Про планування та забудову території» від 20.04.2000 р.

² Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 р.

Охорона навколишнього середовища

Основні досягнення:

- Запропоновані у 2008 році законодавчі ініціативи ДТЕК дали результати: розроблено Концепцію Державної програми зниження викидів забруднюючих речовин від ТЕС і ТЕЦ України.
- На 15 підприємствах ДТЕК підтверджено відповідність систем екологічного менеджменту (СЕМ) міжнародному стандарту ISO 14001:2004.
- Реалізовано проект із забезпечення шахти «Благодатна» ПАТ «Павлоградвугілля» гарячим водопостачанням за рахунок використання тепла води шахти.
- На шахті «Степова» ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» реалізується утилізація шахтного метану, який спалюють у котельній установці.
- Проект «Зелений офіс» запроваджено в Корпоративному центрі (ТОВ «ДТЕК»).

На ТОВ «ДТЕК Східенерго» планується досягнути зменшення викидів парникових газів обсягом

2,5 млн т
CO₂-екв.
на рік

Загальні витрати та інвестиції в охорону навколишнього середовища склали більше

500 млн
грн

за 2010–2011 роки

Наша позиція

Стратегія розвитку ДТЕК передбачає підвищення рівня екологічної безпеки, забезпечення надійного і нешкідливого виробництва. Ми прагнемо мінімізувати вплив на навколишнє середовище на всіх стадіях виробничого процесу. За два роки (2010-2011) на цю мету спрямовано понад 500 млн грн, а з урахуванням екологічного податку – майже мільярд гривень.

ДТЕК впроваджує і розвиває на підприємствах системний підхід до екологічного менеджменту, проводить заходи з охорони атмосферного повітря, водних і земельних ресурсів.

Загальні витрати та інвестиції на охорону навколишнього середовища, млн грн

Рік	Капітальні інвестиції	Операційні витрати	Інші витрати	Всього
2007	15,8	70,7	4,8	91,4
2008	65,7	136,7	9,3	211,6
2009	33,6	145,9	11,6	191,1
2010	16,3	162,6	15,8	194,7
2011	77,5	222,3	20,5	320,3

Дані наведено за підприємствами, включеними до цього звіту. Відомості надані за 2011 рік із урахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (8,89 млн грн).

Підвищення екологічного податку

У 2011 році збір за забруднення навколишнього середовища було замінено екологічним податком, при цьому розширився перелік речовин, за якими він нараховується. За деякими параметрами платежі збільшилися майже в чотири рази. Підприємствам надано адаптаційний період: у перші два роки вони платитимуть лише половину від встановлених Податковим кодексом України ставок екологічного податку, в 2013 році вже 75%, а з 2014 року – повну суму.

Одночасно Податковий кодекс передбачає можливість використання частини сум, що направляються до спеціального фонду державного бюджету, на фінансування цільових проектів екологічної модернізації підприємств, однак порядок реалізації цієї норми поки не визначений. У 2010 році затверджено нову форму податкової декларації екологічного податку, яка набула чинності з січня 2011 року.

ДТЕК вважає, що можливість інвестувати частину податку у заходи з охорони навколишнього середовища дуже важлива, оскільки саме по собі підвищення платежів не є достатньо дієвим і стимулюючим заходом. Інвестиційні програми коштують дорого: лише для скорочення викидів в атмосферу відповідно до вимог Директиви 2001/80/ЄС української генерації буде потрібно вкласти 70 млрд грн до 2030 року. Якщо цього не робити сьогодні – виникне ризик великих витрат у майбутньому, оскільки через двадцять років бізнес працюватиме в набагато жорсткішому регуляторному та конкурентному середовищі.

Окремі проекти і розрізнені дії не можуть кардинально змінити екологічну ситуацію – необхідні спільні системні зусилля з боку держави, бізнесу та суспільства. Сьогодні, коли на державному рівні основні документи стратегічного характеру вже розроблені, необхідний наступний крок – треба приймати регіональні програми, виділяти фінансові засоби для їх реалізації, здійснювати планування, впровадження та моніторинг конкретних дій.

Дотримуючись нашої лідерської місії, ми не тільки реалізуємо природоохоронні заходи на наших активах, але також ставимо завдання зміни ставлення до охорони навколишнього середовища кожної людини через програми соціального партнерства, впроваджувані ДТЕК на територіях своєї присутності.

Про що нас запитали стейкхолдери:
Як ви ставитесь до думки громадськості про те, що необхідно посилювати екологічне законодавство і підвищувати екологічні платежі?

НАЙКРАЩА ПРАКТИКА
Взаємодія і законодавчі ініціативи

ДТЕК вийшов із пропозицією низки важливих для України ініціатив, які призвели до часткових результатів у 2011 році:

- в оновлену Енергетичну стратегію України на період до 2030 р. включений екологічний розділ з урахуванням вимог Директиви 2001/80/ЄС;
- розроблено Концепцію Державної цільової програми з досягненні вимог Директиви 2001/80/ЄС на підприємствах ПЕК України.

ДТЕК разом з іншими компаніями та експертами енергетичної галузі активно брав участь у цьому процесі. Були проведені спільні наради за участю представників Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, НАК ЕКУ, науково-дослідних

інститутів і громадських екологічних організацій. У 2010 році ДТЕК входив до складу робочої групи при Міністерстві екології та природних ресурсів України з питань адаптації підприємств України до екологічних стандартів ЄС.

Ми також беремо участь у розробці та коригуванні нормативно-правових документів у сфері охорони атмосферного повітря. Так, з ініціативи ДТЕК Інститут вугільних енерготехнологій НАН України розробив технологічні нормативи допустимих викидів шкідливих речовин у атмосферне повітря від теплосилових установок номінальною тепловою потужністю менше 50 МВт, що працюють на вугіллі. Документ направлений на узгодження в Міністерство енергетики та вугільної промисловості та на затвердження до Міністерства екології та природних ресурсів України.

Політика в галузі охорони навколишнього середовища визначає довгострокові цілі ДТЕК – див. www.dtek.com/uk/corporate-social-responsibility/environment

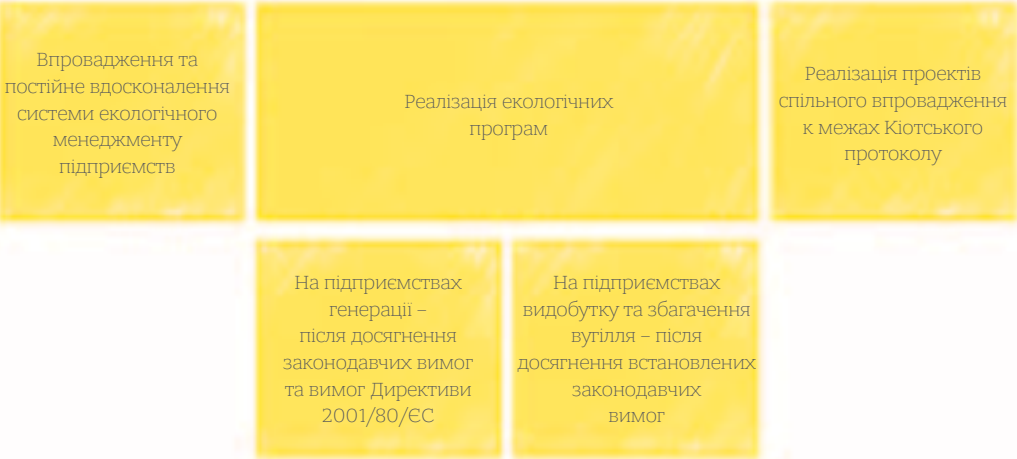

Екологічна стратегія

ДТЕК, демонструючи готовність брати участь у висунутих ініціативах, застосовує комплексний управлінський підхід на своїх підприємствах: впроваджує систему екологічного менеджменту, реалізує екологічні програми. Ми вважаємо, що охорона навколишнього середовища в регіонах присутності є не менш важливою для бізнесу, ніж фінансові та виробничі показники, тому для нас дуже важливо, щоб законодавчі ініціативи запрацювали в повному обсязі.

У 2011 році була актуалізована Політика в галузі охорони навколишнього середовища; затвердження її нової редакції заплановано на кінець 2012 року.

У межах довгострокової стратегії ДТЕК визначив пріоритети в галузі охорони навколишнього середовища

Ініціативи ДТЕК у бізнес-блоці генерації електроенергії, розроблені на найближчі 20 років

Короткострокова перспектива (до 2015 року)	Середньострокова перспектива (до 2020 року)	Довгострокова перспектива (до 2030 року)
Розробка та затвердження Програми зі зменшення впливу ТЕС ДТЕК на поверхневі водні об'єкти	Внесення змін у схему отримання дозволів на викиди з метою диференціації підходу до ТЕС залежно від категорії джерела викидів, визначеної в Державній програмі зі зниження викидів	Впровадження та постійне вдосконалення системи екологічного менеджменту (СЕМ) відповідно до вимог стандарту ISO 14001:2004 на ТЕС ДТЕК
Розробка та реалізація програм зі збільшення використання золошлакових матеріалів (ЗШМ)	Співпраця з Міністерством охорони навколишнього середовища на предмет розробки та затвердження схеми переходу на комплексні дозволи (повітря, вода, відходи) згідно з Директивою 2008/1/ЕС з комплексного попередження та контролю забруднень (IPPC)	Реалізація екологічних програм у генерації з досягнення законодавчих вимог та вимог Директиви 2001/80/ЄС
Реалізація проекту в рамках міжнародного партнерства у сфері поводження з ЗШМ	Впровадження систем безперервного моніторингу викидів на реконструйованих і нових блоках ТЕС	Реалізація проектів спільного впровадження в рамках Кіотського протоколу на всіх реконструйованих блоках
	Реалізація заходів Програми щодо зменшення впливу ТЕС ДТЕК на поверхневі водні об'єкти	
	Внесення пропозицій ДТЕК з гармонізації законодавства у сфері поводження з ЗШМ до нормативно-правових, технічних та інших документів України	
	Реалізація програм зі збільшення використання ЗШМ	

Екологічний менеджмент

Наші підприємства першими у вугільній та енергетичній галузях України узгодили систему екологічного менеджменту (СЕМ) відповідно з кращими міжнародними практиками.

На даний момент 15 підприємств ДТЕК мають сертифікати відповідності СЕМ міжнародному стандарту ISO 14001:2004. Ведеться активна робота з впровадження корпоративної СЕМ у нових компаніях, що увійшли в структуру Холдингу в звітному періоді.

Наприклад, розпочато роботи з побудови системи екологічного менеджменту у ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго»: у січні 2012 року тут створено сектор з охорони навколишнього середовища у складі

виробничо-технічної служби, планується впровадження діючих на підприємствах ДТЕК процедур (управління екологічними ризиками, організація роботи Комітету з охорони навколишнього середовища та ін.).

Що нам сказали стейкхолдери:
Необхідний стратегічний підхід до охорони навколишнього середовища в промислових регіонах: потрібно намітити цілі і звітувати про досягнутий прогрес

Забезпечення єдиного підходу до управління охороною навколишнього середовища на всіх підприємствах Групи на основі сучасної СЕМ, яка є частиною системи корпоративного управління і важливим елементом управління нефінансовими ризиками, позитивно впливає на конкурентоспроможність та інвестиційну привабливість ДТЕК.

У 2010-2011 роках у ДТЕК реорганізовано структуру управління питаннями охорони навколишнього середовища (ОНС). Функції Департаменту з екологічної безпеки при Дирекції з промислової та екологічної безпеки розділені між трьома бізнес-блоками. Також Комітет з промислової та екологічної безпеки при Правлінні перейменований у Комітет з промислової безпеки. Одночасно створено Комітет з питань сталого розвитку, на якому розглядаються питання екологічної безпеки підприємств. Таким чином, система управління стала більш гнучкою і враховує особливості підприємств.

Введено в дію процедури матеріального стимулювання персоналу в галузі ОНС – це має підвищити зацікавленість кожного співробітника робити свій внесок у програми природоохоронної діяльності. Так, у 2011 році в ТОВ «Сервіс-Інвест» і ПАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля» премійовано 35 осіб.

У процесі впровадження СЕМ у вугільному та енергетичному блоках:

- затверджено реєстри екологічних ризиків, здійснено ідентифікацію і оцінку екологічних аспектів, законодавчих, нормативних та інших вимог щодо ОНС;
- введено в дію більше 18 процедур СЕМ;
- на підприємствах вуглевидобутку і вуглезбагачення введено посади заступників головних інженерів з ОНС, працюють комітети з ОНС на чотирьох рівнях управління;
- реалізуються річні екологічні програми;
- розроблено та впроваджено систему щорічного навчання за СЕМ та ОНС усього персоналу; особливу увагу приділено підготовці персоналу з ліквідації наслідків негативних екологічних впливів;
- проводяться аудити з функціонування системи екологічного менеджменту.

Екологічні програми

Щорічно на підприємствах реалізуються екологічні програми, спрямовані на виконання ініціатив ДТЕК з ООС; їх виконання контролюється на всіх рівнях управління. У бюджеті Компанії передбачена захищена стаття витрат на природоохоронні заходи, яка становить близько 5% від інвестицій підприємства.

Відповідно до чинного законодавства служби екології підприємств проводять екологічний моніторинг впливів на навколишнє середовище.

Результати моніторингу аналізують служби екології та спеціалісти підприємств. Отримані дані використовують для розробки цілей, завдань і заходів з ОНС. У рамках СЕМ на підприємствах введені в дію процедури з оцінювання результативності екологічних програм і заходів.

Що нам сказали стейкхолдери:
Необхідно підвищувати довіру до екологічних даних, які представляють компанії. Суспільству потрібна правдива і точна інформація!

Атестовані лабораторії в блоці генерації проводять контроль підфакельних викидів своїх підприємств і в районі житлових масивів. Для отримання достовірної інформації щодо концентрації шкідливих речовин на Зуївській ТЕС введено в дію автоматизовану систему контролю за викидами. Система моніторингу вихідних газів енергоблоків № 1 і 2 пройшла державну метрологічну атестацію. У ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» і ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» спеціалізовані лабораторії один раз на рік проводять заміри викидів шкідливих речовин в атмосферу на кожному з джерел викидів. Щорічно (вугільні підприємства) і не менше двох разів на рік (підприємства електроенергетики) перевіряється ефективність роботи пилогазоочисних установок.

Спеціалізовані лабораторії ТЕС виконують хімічний аналіз виробничих і господарсько-побутових стічних вод з метою моніторингу впливу на водні об'єкти. На вугільних підприємствах хімічний аналіз шахтних, виробничих і господарсько-побутових стічних вод виконується щоквартально. Проводяться лабораторні дослідження ґрунтів, аналіз складу повітря і складу підземних вод у місцях видалення відходів (породні відвали, золовідвали, шламонакопичувачі), на породних відвалах робляться дозиметричні виміри. Гідротехнічні споруди місць видалення відходів (дамби, греблі) є об'єктами підвищеної небезпеки. Щоб не допустити аварійних ситуацій, проводиться регулярний контроль їх стану

Атмосферне повітря

У 2010-2011 роках спостерігалось деяке зростання валових показників за викидами шкідливих речовин та парникових газів, що пов'язано зі збільшенням вироблення електроенергії та обсягів вуглевидобутку і збагачення. При цьому основні показники практично не змінилися¹.

Генерація

На підприємствах генерації основні зусилля спрямовані на зниження викидів ТЕС і підвищення обсягів утилізації золошлакових відходів. У ТОВ «ДТЕК Східенерго» прийнята стратегічна інвестиційна програма на 2012-2020 роки.

Приклади заходів та результатів ТОВ «ДТЕК Східенерго»

	Концентрація пилу, мг/м³		Ефективність роботи обладнання, %		Заходи
	2009	2011	2009	2011	
Зуївська ТЕС					
Енергоблок № 1	300,0	141,6 ↓	97,9	99,5 ↑	Підвищення ефективності електрофільтра
Аспіраційні установки паливоподачі	1133,0	34,0 ↓	92,2	94,6 ↑	Капітальний та поточний ремонт Заміна рукавного фільтра
Курахівська ТЕС					
Енергоблок № 7 і 8	2449,0	50,0 ↓ (очікується)			Модернізація електрофільтрів
Луганська ТЕС					
Енергоблок № 10	2526,0	370,0 ↓ (очікується)			Монтаж газоочисної споруди

¹ Див. Додаток 2. «Кількісні показники результативності ДТЕК».

Вуглевидобуток і збагачення

На вугільних підприємствах реалізуються проекти з дегазації та утилізації шахтного метану, що дає змогу істотно скоротити викиди парникових газів, а також

проекти щодо зниження вмісту пилу та шкідливих речовин та утилізації відходів. Тільки в 2011 році виконано 35 інвестиційних проектів.

Приклади заходів та результатів

	Концентрація зважених речовин/пилу, мг/м³		Заходи
	2009	2011	
ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» Шахта «Степова»	284,0	10,0 ↓	На котлах, що працюють на твердому паливі, встановлена друга ступінь очищення – циклофільтр. Запланована установка циклофільтрів на двох котельних шахтах «Самарська» і «Тернівська»
Деревообробне підприємство	128,0	17,0 ↓	Встановлено пилогазоочисне обладнання
Котельня Центральної автоколони	173,5	41,1 ↓	
Павлоградський водозабір філії «ПРУВОКС»			Ліквидовано джерело викидів (вугільна котельня)
ТОВ «ЦОФ Курахівська»		34,2 (при нормі 50,0)	Встановлено нові газоочисні установки в котельній

Також у ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»:

- Виконано роботи з переведення одного з котлів котельні блоку №2 шахти «Степова» з твердо-го палива на газ дегазації. У результаті в процесі експлуатації котельні без використання кам'яного вугілля буде досягнута економія 6 тис. т твердого палива на рік.
- Придбано переносні газоаналізатори для контролю процесу спалювання палива в шах-тних котельнях.
- На котельнях шахт «Ювілейна», «Степова», «Пав-лоградська», «Тернівська» проведені еколо-го-теплотехнічні випробування, завдяки яким мож-на буде більш повно використовувати енергію спалюваного палива і знизити викиди.

- На котельнях шахт «Степова», «Тернівська», «Дніпровська», ім. Н. І. Сташкова і «Західно-Донбаська» відремонтовані циклони, що дасть змогу знизити викиди оксиду вуглецю.

Кейс «Рекуперація тепла тепловими насосами»
На шахті «Благодатна» ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» реалізовано проект щодо забезпечення шахти гарячим водопостачанням шляхом утилізації низькопотенційного тепла, що міститься в шахтній воді, із застосуванням теплових насосів. Це дасть змогу позбутися шкідливих викидів, що утворюються при спалюванні вугілля на шахті «Благодатна». Обсяг інвестицій у проект склав близько 3,9 млн грн.

Парникові гази та зміна клімату

У рамках Кіотського протоколу підприємства ДТЕК здійснюють кілька проектів.

Реконструкція енергоблоків трьох ТЕС на ТОВ «ДТЕК Східенерго»

Всі три проекти спільного здійснення зареєстровані. Проведено дві транзакції загальним обсягом 1847217 т CO₂-екв. одиниць скорочення викидів та 985033 т CO₂-екв. одиниць встановленої кількості. У 2012 році планується провести транзакцію за верифікованим за 2011 рік одиницям скорочення викидів в обсязі 415 331 т CO₂-екв. Після проведення реконструкцій на інших блоках ТЕС планується досягти скорочення викидів парникових газів в обсязі 2,5 млн т CO₂-екв. на рік.

Утилізація метану на ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолец Донбасу»

Завдяки заходам з підвищення ефективності дегазації та утилізації метану в шахтній котельні (2 котли по 10 МВт) і факельних установках досягнуті і верифіковані скорочення викидів в обсязі 279 326 т CO₂-екв. за період 2009-2011 рр. У 2012 році планується верифікувати 100 тис. т CO₂-екв. У перспективі передбачено будівництво когенераційної станції для комбінованої генерації тепло- і електроенергії. За умови повної реалізації проекту обсяг скорочень викидів буде становити близько 350 тис. т CO₂-екв. на рік.

Утилізація метану на шахті «Степова» ПАТ Павлоградвугілля»

У 2011 році проведено роботи з переведення шахтної котельні потужністю 25 МВт на використання шахтного метану. На момент підготовки звіту подані документи у Державне агентство екологічних інвестицій України (ДАЕІУ) для отримання листа-підтримки. У 2012 році планується отримати перші скорочення викидів. У середньому на рік планується скорочувати до 60 тис. т CO₂-екв. У перспективі тут також буде побудована когенераційна станція для комбінованого виробництва тепло- та електроенергії. За умови повної реалізації проекту обсяг скорочень викидів становитиме близько 400 тис. т CO₂-екв. на рік.

Скорочення витрат у мережах ТОВ «Сервіс-Інвест»

У результаті реконструкції і модернізації мережевого обладнання та ліній електропередач у ТОВ «Сервіс-Інвест» знижені втрати в мережах, що, у свою чергу, призвело до скорочення викидів парникових газів (тому зменшився обсяг генерації електроенергії). У 2011 році проект отримав лист підтримки від Національного агентства екологічних інвестицій України. У 2012 році планується реєстрація проекту і проведення першої транзакції в обсязі близько 400 тис. т CO₂-екв.

Компанія має намір брати участь у робочій групі при Міністерстві екології та природних ресурсів України щодо розроблення та затвердження внутрішньої системи торгівлі квотами на викиди пар-никових газів в Україні.

Валові викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря¹, тис. т

	Оксиди азоту	Оксиди сірки	Оксиди вуглецю	Тверді речовини	Всього
2006	30,2	232,7	3,7	90,4	357,0
2007	33,3	257,3	2,8	98,5	391,9
2008	31,7	257,5	2,5	111,5	526,6
2009	30,3	227,1	2,1	80,6	464,5
2010	34,8	228,8	2,4	89,0	493,2
2011	36,6	265,9	4,0	115,2	588,9

Дані за 2011 рік наведені з урахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (оксиди азоту – 208,34 т, оксиди сірки – 3747,64 т, оксиди вуглецю – 1,6 тис. т, тверді речовини – 9,8 тис. т). Зростання показників пов'язане зі збільшенням вироблення електроенергії.
¹ Решту кількісних екологічних показників наведено у Додатку 2.

Водні ресурси

Підприємства ДТЕК працюють у регіонах, в яких гостро стоїть проблема водопостачання. Загальний принцип управління водними ресурсами Компанії – їх економне і раціональне використання.

Одним із напрямків роботи є заходи щодо скорочення споживання води на виробничі та господарсько-питні потреби: проводяться капітальні ремонти та заміна ділянок трубопроводів, встановлення приладів обліку споживання води. Персоналу також нагадується про необхідність економного використання цього ресурсу. У порівнянні з 2009 роком споживання води на господарсько-питні потреби підприємств ДТЕК скоротилося на 2990,6 тис. м³ (на 4,3%).

Джерела водних ресурсів, які споживаються підприємствами ДТЕК

Блок генерації	Блок вугіля
Канал «Сіверський Донець-Донбас»	Комунальні підприємства: «Вода Донбасу»
Зуєвське водосховище (річка Кринка) Курахівське водосховище (річка Вовча)	Виробничі управління водопровідно-каналізаційного господарства міст Добропілля, Павлоград, Кіровське, Селідове
	Річки: Водяна, Грузька, ставок р. Гнилуша
	Шахтні води ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу», ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля», ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (на виробничі потреби – пилопригнітання – і для використання в оборотному водопостачанні вуглезабагачувальних підприємств)

Загальний обсяг забору води з розбивкою за джерелами, тис. м³

Рік	Поверхневі води	Підземні води	Вода, що надається комунальними господарствами та іншими підприємствами	Інші джерела °	Всього
2008	50 511,6	3404,5	23 283,0	50 273,8	127 472,9
2009	45 186,0	2902,2	20 727,5	48 923,8	117 739,5
2010	51 324,0	3053,3	17 192,1	53 987,2	125 556,6
2011	56 666,6	3085,5	9 440,4	80 114,5	149 294,4

Дані за 2011 рік наведені з урахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (поверхневі води – 25,6 тис. м³, підземні води – 118,4 тис. м³, вода, що поставляється комунальними господарствами та іншими підприємствами – 719,1 тис. м³, інші джерела – 25,8 тис. м³).
* Інші джерела включають: шахтні води та стічні води.

Стічні води

Основним завданням є скорочення обсягів викидів господарсько-побутових стічних вод і підвищення ступеня їх очищення. На підприємствах ДТЕК застосовується в основному механічне очищення стічних вод.

Генерація

На Зуївській ТЕС введена в дію нова схема подачі очищеної води зі ставка-освітлювача в оборотну систему водопостачання. За підсумками 2011 року скорочено обсяги скидів виробничих стічних вод на 47% порівняно з 2009 роком. Заміна фільтруючого матеріалу і арматури на очисних спорудах Курахівської ТЕС скоротила обсяги скидів виробничих стічних вод на 18,8% (на 75,7 тис. м³). Лутанська ТЕС має установку очищення зама-зучених вод. Концентрація шкідливих речовин (нафтопродукти) на вході в установку – 0,3 мг/л, на виході з установки – 0,1 мг/л.

Вугледобування

На шахтах «Ювілейна», «Павлоградська», ім. Н.І. Сташкова і «Благодатна» ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» введено в експлуатацію обладнання з знезараження шахтних вод з використанням гіпохлориту натрію, що дасть змогу відмовитися від застарілих хлораторних установок. На багатьох виробничих підприємствах проведені ремонти та реконструкції колекторів, що призвело до скорочення втрат питної води та господарсько-побутових стоків. Використання попутно-видобутої води на технологічні потреби шахт ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» дає можливість економити воду питної якості і скоротити скидання шкідливих речовин в річку Самара.

Інвестиційні проекти

У рамках інвестиційного проекту з будівництва біоінженерних споруд для ефективного очищення шахтних вод розроблено окремий проект. Він визначає землевпорядкування, межі водоохоронної зони та прибережної смуги біоінженерних споруд ПСП «Шахта Тернівська» на території Богданівської сільської ради Павлоградського району. УкрНДІП виконав техніко-економічне обґрунтування реконструкції ставка-накопичувача шахтних вод із застосуванням біоінженерних очисних споруд на ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» в балці Таранова.

Загальний обсяг викидів виробничих стічних вод, тис. м³

Рік	Значення показника
2007	40 213,2
2008	45 125,7
2009	42 223,1
2010	43 378,8
2011	61 432,6

Дані за 2011 рік наведені з урахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (22 954,5 тис. м³).

Відходи та рекультивація земель

У результаті діяльності виробничих підприємств ДТЕК утворюється велика кількість великотоннажних відходів гірської породи і золошлаків. Збільшення обсягів використання золошлакових матеріалів є одним з ключових завдань ДТЕК з охорони навколишнього середовища. Більшість відходів, що утворюються на наших підприємствах, є безпечними, проте, необхідність їх розміщення є серйозною проблемою внаслідок дефіциту територій.

Генерація

Щоб не відводити нові землі під розміщення відходів генерації, на ТЕС збільшують ємності наявних золовідвалів (за рахунок нарощування дамб) і підвищують рівень утилізації золошлакових відходів. У 2011 році на кількох ТЕС проведені дослідження якісних показників золошлакових сумішей, технічних можливостей реалізації золи, шлаків і золошлаків. Розроблено Програму щодо збільшення використання відходів на 2012-2020 роки.

Вугледобування

У сегменті вугледобування також розроблена програма з поводження з твердими великотоннажними відходами, в межах якої проводиться аналіз поточного стану породних відвалів, оцінюються ризики розміщення відходів на відвалах у період до 2030 року, аналізуються альтернативні варіанти використання породи.

На вуглезбагачувальних підприємствах проводиться очищення ставків-мулонакопичувачів, витягнута вугільна складова використовується повторно. Це дає змогу збільшити корисну місткість місць видалення відходів, тим самим продовживши термін експлуатації мулонакопичувачів.

Що нам сказали стейкхолдери:
Необхідно серйозно удосконалити систему поводження з відходами – до моменту їх повної утилізації, навчитися їх використовувати.

КРАЩА ПРАКТИКА

Площі порушених земель щорічно зменшуються
У ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» і ТОВ «ЦЗФ «Павлоградська» реалізується комплексний проект з використання утвореної в процесі видобутку вугілля породи для рекультивації порушених земель. Просілі ділянки землі відсипаються гірською породою, покриваються родючим шаром, потім проводиться біологічна рекультивація. Родючість земель вдається відновити за допомогою органічних і мінеральних добрив, меліорації, посівів сільськогосподарських культур і застосування спеціальних прийомів агротехніки. На момент приватизації у ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» було 482,3 га земель, що підлягали рекультивації. До 2011 року рекультивовано і передано в запас 105,1 га земель, у стадії технічного етапу рекультивації перебуває ще близько 100 га земель. Завдяки використанню шахтної породи для рекультивації на більшості шахт ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» і ТОВ «ЦЗФ «Павлоградська» наявність породних відвалів значно зменшилася.

Майбутнє відходів

У 2011 році з ініціатииви ТОВ «ДТЕК» проведено круглий стіл «Використання золошлакових відходів вугільних станцій». Учасниками були представники Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, наукових і проектних інститутів, цементних і будівельних компаній, дорожньо-будівельних організацій, енергетичних компаній, зарубіжних підприємств. Вони обмінялися думками щодо можливості розширення застосування золошлакових матеріалів. Намічені шляхи співпраці з Донецькою державною обласною адміністрацією, Донецьким державним управлінням екології, потенційними споживачами золошлаків. Спільно з Польським союзом з поводження з золошлаковими матеріалами, Польсько-українською торгово-промисловою палатою розроблено проект українсько-польського партнерства

Загальна маса відходів (за класом небезпеки і способом поводження, т)

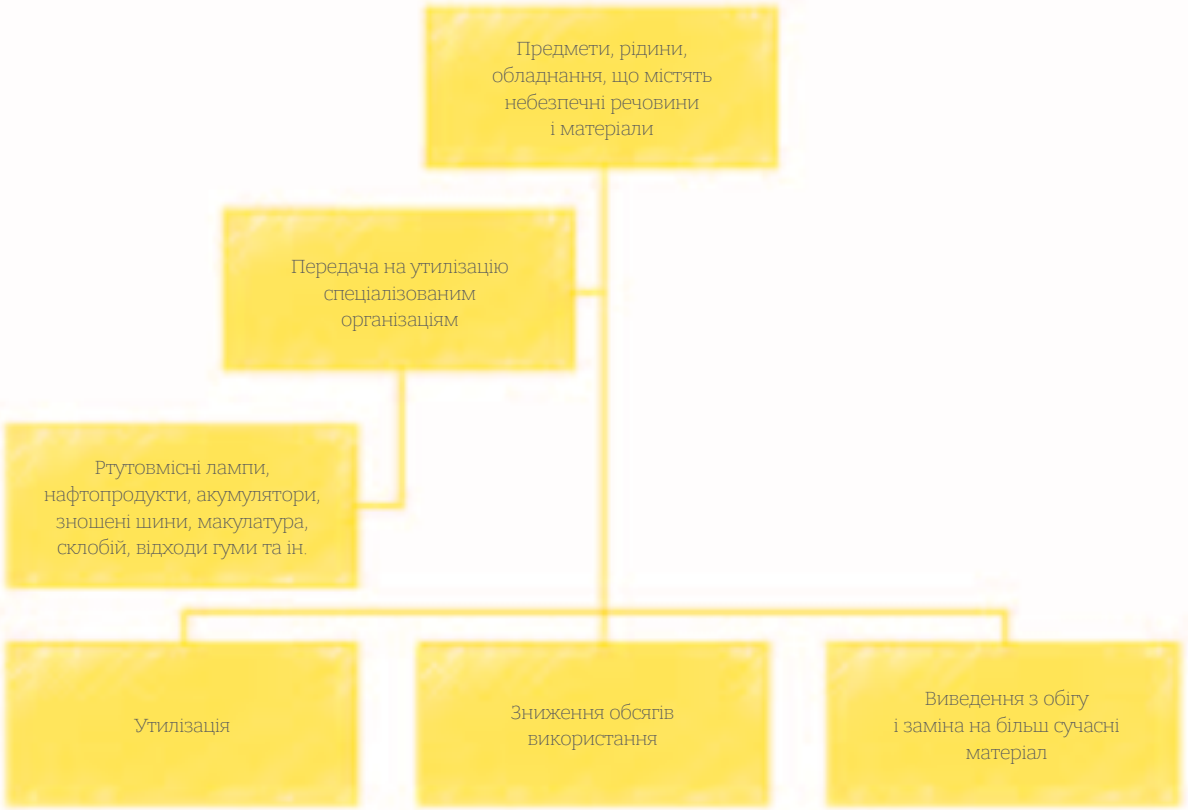
Утворення відходів	2007	2008	2009	2010	2011
1-й клас	15,1	17,1	10,7	10,8	10,3
2-й клас	363,6	346,4	572,5	773,7	404,4
3-й клас	299,7	308,2	237,3	326,1	445,4
4-й клас	9 058 840,1	10 941 398,8	10 255 212,5	12 261 910,9	13 189 282,1
Разом	9 059 518,5	10 942 070,5	10 256 032,9	12 263 021,5	13 190 142,2

Дані за 2011 рік наведені з урахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (1-й клас – 0,278 т, 2-й клас – 15,08 т, 3-й клас – 16,14 т, 4-й клас – 406 198,08 т).

Небезпечні речовини та матеріали

На всіх підприємствах ДТЕК проведено відповідну інвентаризацію і введено в дію «Положення щодо поводження з небезпечними речовинами і матеріалами».

Методи поводження з небезпечними речовинами і матеріалами

На підприємствах генерації не використовуються матеріали, що містять поліхлоровані біфеніли (ПХБ). Відходи, що мають ресурсну цінність (відпрацьовані ртутовмісні лампи, нафтопродукти, акумулятори, зношені шини, макулатура, склобій, відходи гуми тощо), передаються спеціалізованим підприємствам на утилізацію.

У 2010-2011 роках на Зуївській ТЕС замінено 80,3 м³ азбестовмісної плити на мінераловатну.

Підходи щодо захисту біорізноманіття

На підприємствах ДТЕК враховується завдання мінімізації впливу об'єктів Компанії і виконуваних робіт на стан флори і фауни.

Вплив об'єктів електроенергетики

Одним із перспективних методів ми вважаємо обладнання низьковольтних електромереж самонесучим ізольованим дротом на основі зшитого поліетилену (ЗПЕ), який надійно захищає лінії електропередачі від зовнішніх впливів, а птахів – від ураження струмом. Загальна протяжність повітряних ліній 0,4 кВ ПАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля», обладнаних ЗПЕ, у 2010-2011 роках становила 61,7 км. Крім того, реконструкція ліній електропередач з повітряної в кабельну вивільняє землю, раніше зайняту опорами. Так, у 2011 році в ТОВ «Сервіс-Інвест» таким чином реконструйовано 2,09 км ЛЕП.

Захист риби

На підприємствах, що здійснюють забір води з поверхневих водойм, проводяться заходи зі збереження риби. Рибозахисні пристрої встановлено на річках Грузька і Водяна, на ставку річки Гнилуша і в

На підприємствах дистрибуції тривають роботи з мінімізації використання небезпечних речовин і матеріалів, в тому числі тих, які містять ПХБ. Так, у ПАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля» на січень 2011 року було в експлуатації 296 статичних конденсаторів, що містять ПХБ. До кінця року їх число скоротилося до 260. Після закінчення терміну експлуатації планується передати їх на утилізацію. У 2011 році на утилізацію вивезено 36 відпрацьованих конденсаторів (1,6 т).

Курахівському водосховищі. Крім того, в 2011 році в річку Тернівка було випущено 6 т риби.

Компенсаційні посадки дерев

ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» щорічно виконує компенсаційні посадки дерев замість лісових ділянок, пошкоджених підрітками шахт «Павлоградська», «Самарська» і «Благодатна». У 2010-2011 роках посаджено 30,5 га лісу; на 2012 рік запланована компенсаційна висадка ще 21 га. Крім того, на гірничих відводах шахт «Тернівська» і «Павлоградська» працює дренажна система, що захищає 1295 га лісового масиву від підтоплення. ТОВ «ЦЗФ Курахівська» провело озеленення західного схилу недіючого породного відвалу площею 1 га.

Під час будівництва ліній електропередач передбачається посадка молодих дерев замість вирубуваних.

НАЙКРАЩА ПРАКТИКА

Вітряки безпечні для птахів

Перед початком будівництва в ТОВ «Вінд Пауер» вивчали вплив майбутніх об'єктів на птахів і кажанів – для цього ми звернулися до орнітологічної станції, яка входить до міжнародної асоціації і проводить дослідження за європейськими методиками. Протягом року фахівці станції проводили моніторинг переміщення птахів: були вивчені їхні маршрути, висоти і частота переміщень; описані всі види птахів, що з'являються в місці розташування майбутніх об'єктів (включаючи види, занесені до Червоної книги). У ході дослідження виявився позитивний для нас фактор: недалеко від Ботієво розташоване озеро Молочний Лиман, що привертає птахів, завдяки чому вони відхиляються від територій розташування вітрових станцій. Вивчено також питання одиночних (не стайних) видів птахів – з'ясувалося, що вони літають в основному на

значно більшій висоті і не потрапляють у зону руху лопатей. Фахівці проаналізували і варіант, якщо птах буде летіти нижче від властивої йому траєкторії. Однак і в цьому випадку ризик невеликий: ми використовуємо агрегати, які здійснюють 13 обертів на хвилину (для порівняння – сучасні вітроагрегати можуть мати частоту обертання 72 оберти за хвилину), що дозволяє птахові побачити перешкоду та пролетіти між лопатями. Проте ми збираємося розташувати на лопатях кольорові смужки і ліхтарики, що зробить їх видимими для птахів на більшій відстані, і вони встигнуть змінити траєкторію польоту. Результат вивчення був позитивним для проекту: вплив вітроустановок на птахів і кажанів мінімальний. Але ми маємо намір продовжувати співпрацю з орнітологічною станцією, яка відстежуватиме кожен факт нанесення шкоди пернатим і рукокрилим.

Зелений офіс

Ми почали впровадження відомої у світі концепції Зеленого офісу з Корпоративного центру. За звітний період досягнуті такі позитивні результати:

- введено систему відеоконференцій для зниження кількості відряджень співробітників;
- знижені обсяги споживання паперу (за рахунок використання двостороннього друку);
- використовуються енергозберігаючі лампи та електронні пускорегулюючі апарати для люмінесцентних ламп, освітлення в кімнатах вимикається за відсутності людей;

- використовується офісна техніка, що має маркування «Energy Star»; вся техніка вимикається з мережі на ніч, в обладнанні активований «сплячий режим»;
- в офісах встановлено ручні або автоматичні системи подачі тепла для регулювання температури в приміщенні; застосовуються калібровані прилади обліку споживання тепла;
- встановлено доводчики дверей.

Наші співробітники

Основні досягнення:

- Підтверджено відповідність системи охорони праці на підприємствах ДТЕК міжнародному стандарту OHSAS 18001.
- Створено систему аудитів безпеки поведінки.
- Введено заходи зі стимулювання досягнень співробітників у сфері охорони праці.
- Почалася побудова системи управління медициною праці.
- Затверджено нову корпоративну модель компетенцій і систему оцінки співробітників.
- 14 із 44 співробітників зайняли цільові позиції в межах програми ТОП-50.
- Відбулися перші випуски за програми «Енергія Лідера» і «Енергія Знань».

У 2011 році були премійовані

18 трудових колективів
211 осіб

за досягнення у сфері охорони праці

Інвестиції в охорону праці становили

429,5 млн грн
за 2010–2011 роки

51,6 млн грн

Інвестиції у навчання персоналу за звітний період

Охорона праці і промислова безпека

Технологічний прогрес стрімко змінює умови праці і її організацію. Важливу роль у регулюванні цих питань відіграє законодавство, проте кращі практики компаній свідчать про необхідність додаткових дій. У Концепції розвитку ДТЕК до 2030 року закладені наміри впроваджувати кращі стандарти в області охорони праці і промислової безпеки.

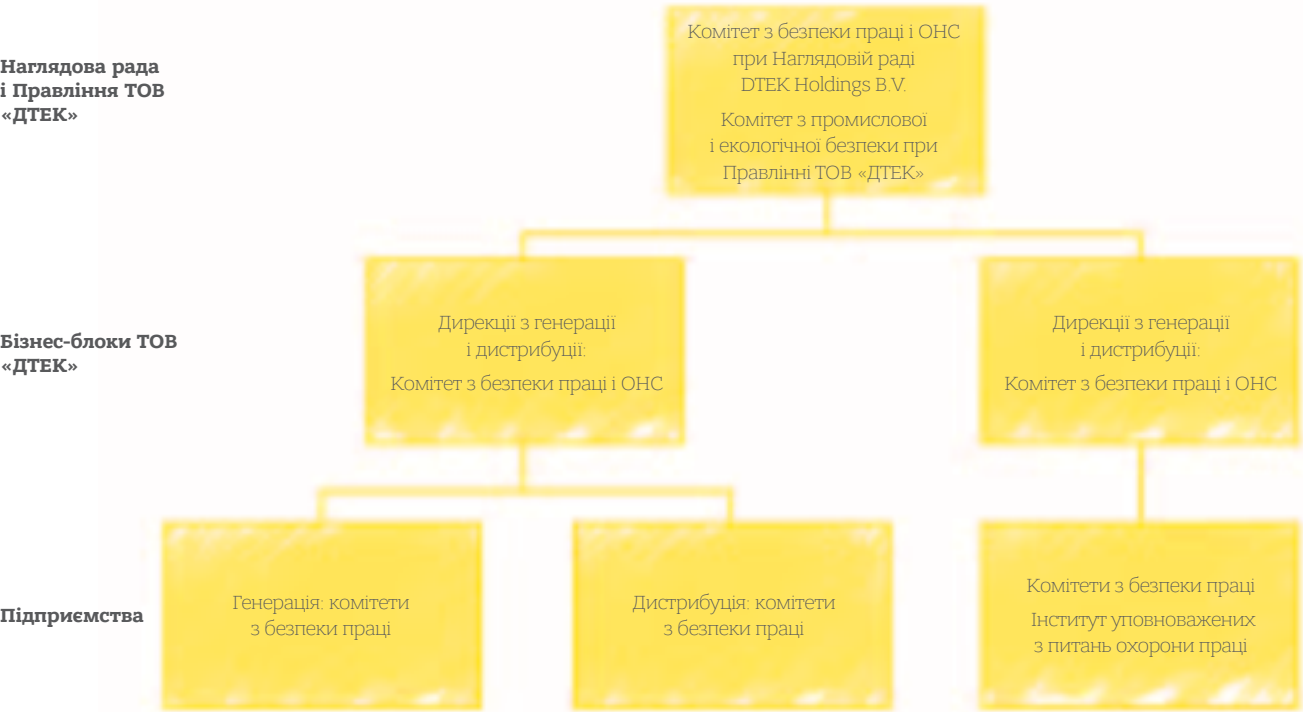
Пріоритети ДТЕК закріплені в Політиці в рамках безпеки праці, затвердженої вищим керівництвом.
<http://www.dtek.com/uk/corporate-social-responsibility/labour-safety>

Система у правління безпекою праці

У ДТЕК вибудована організаційна структура управління питаннями охорони праці і промислової безпеки.

Комітет з безпеки праці є основним інструментом аналізу системи управління охороною праці.

Керівники підприємств очолюють комітети, до складу яких можуть входити представники профспілок і уповноважені трудовим колективом співробітники.

Основні завдання у сфері охорони праці і промислової безпеки, які Компанія вирішувала у звітному періоді:

- підвищення культури безпеки праці, особистої і колективної відповідальності персоналу всіх рівнів;
- створення системи мотивації і стимулювання відповідальності працівників;
- впровадження системних підходів до оцінки здоров'я і управління професійними ризиками.

За два роки з'явилися нововведення, які дали змогу зробити роботу у сфері охорони здоров'я більш ефективною:

- створено систему аудитів безпеки поведінки;
- реалізовано пілотні проекти з впровадження:
 - корпоративної системи медицини праці;
 - системи матеріальної і нематеріальної мотивації персоналу за досягнення у сфері безпеки праці;
 - корпоративного стандарту засобів індивідуального захисту (ЗІЗ);
 - електронної версії «Дорожньої карти».

У зв'язку з розширенням вугільного блоку, у 2011 році було переглянуто стратегічні цілі у сфері безпеки праці і встановлено такі орієнтири:

Терміни	До 2015 року	До 2020 року	До 2030 року
Завдання	Знизити коефіцієнт частоти виробничого травматизму (КВТ) до значення 1,2* Виключити смертельний травматизм	Знизити КВТ до значення 1,0	Знизити КВТ до значення 0,7
Способи виконання завдань	1. Встановлення єдиних вимог до системи управління безпекою праці на всіх гірничих підприємствах відповідно з міжнародними стандартами. 2. Проведення заходів, які не потребують корінних змін всередині шахтної інфраструктури: покращення якості ЗІЗ, забезпечення засобами малої механізації, побудова системи радіозв'язку, управління медициною праці. 3. Відхід від суб'єктивного впливу людини на оцінку безпеки ведення підземних робіт. Такий етап потребує значних інвестицій.	1. Заміна травмонебезпечної техніки і технологій (модернізація шахтного транспорту, підвищення надійності гірничих вироблень, дегазація).	1. Мінімізація участі людини у підземних роботах: – застосування нової очисної і прохідницької техніки в шахтах з тонкими пластами; – автоматизація роботи стаціонарного обладнання.
Довгострокова мета: зміна культури праці, як основи для сталої моделі управління безпекою праці	Змінити ставлення співробітників до питань безпеки на робочому місці завдяки системі мотивації.	Організувати навчання сучасних підходів до ПБіОП з урахуванням використання нової техніки і технологій видобутку вугілля. При розробці програми навчання, буде враховано досвід передових вугільнодобувних підприємств з підземним видобутком вугілля.	Докорінно змінити культуру безпеки виробництва: поведінкові і виробничі ризики робітники повинні ставити на перше місце. Продовжити послідовну роботу з навчання і зміни системи мотивації, які стартують на перших етапах стратегії.

* З урахуванням новопридбаних підприємств, що не увійшли до цього звіту.

Усі виробничі підприємства ДТЕК, включаючи нещодавно придбані активи, переходять на систему управління безпекою праці, відповідно до вимог OHSAS 18001:2007. Як показує практика ДТЕК, з впровадженням процедур за стандартом поряд з іншими заходами, можна добитися істотного

скорочення виробничого травматизму протягом декількох років. Так, якщо у 2006 році у вугільному секторі було зареєстровано 873 випадки загального травматизму, то вже у 2011 році показник знизився вдвічі – до 431.

Сертифікація систем управління підприємств, відповідно до вимог міжнародних стандартів

Підприємство	Сертифікація	Результати сертифікації
ТОВ «Сервіс-Інвест»	OHSAS 18001:2007 2011 – проведені наглядові аудити.	У сферу сертифікації входить 100% робочих місць (включаючи підрядні організації).
ПАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»		
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	OHSAS 18001:2007 2011 – проведено ресертифікаційний аудит.	Підтверджено відповідність СУОП1 вимогам стандарту. Сфера сертифікації включає всі структурні одиниці.
	ISO 9001:2008 Проведено другий наглядовий аудит.	Підтверджено відповідність системи менеджменту якості вимогам стандарту.
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	OHSAS 18001:2007.	Сертифікація запланована на 2014 рік.
Всі інші підприємства вугільного блоку	OHSAS 18001:2007. Проведені наглядові аудити.	У сферу сертифікації входить 100% робочих місць

Удосконалення системи охорони праці
Створено систему аудитів безпеки поведінки, у якій беруть участь члени Правління ДТЕК і працівники Дирекції з видобутку вугілля і Дирекції з генерації і дистрибуції.

У пілотному режимі система аудитів упроваджувалася в ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля», ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу», ТОВ «ДТЕК Східенерго» і на вуглезбагачувальних фабриках. «Дорожня карта» упроваджена і діє в ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля», ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу», на вуглезбагачувальних фабри-

ках. «Дорожня карта» – це методика оцінювання стану системи управління охороною праці і вибору корегуючих дій. У пілотному режимі, методика застосована на СЕ «Зуївська ТЕС», СЕ «Курахівська ТЕС», СЕ «Луганська ТЕС», у ТОВ «Сервіс-Інвест» і ПАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля».

Навчання у сфері охорони праці
Навчання співробітників – один з основних інструментів ефективної системи управління охороною праці.

На підприємствах ДТЕК працюють кабінети з охорони праці. Тут проводять інструктажі, навчають вимог технологічної документації, нормативних документів і корпоративних стандартів безпеки.

На вугільних підприємствах у шахтах діють локальні телевізійні мережі, через які транслюються навчально-тематичні фільми і відеоінструктажі. Наприклад, для ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» було створено декілька відеороликів на основі реальних подій, присвячених поведінці працівників у випадках, коли виконання робіт реально загрожує життю і здоров'ю. Ці ролики періодично показують на всіх вугільних підприємствах перед видачею одягу.

У ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу» створили комп'ютерний клас і упровадили систему «Автоекзаменатор», за допомогою якої можна проводити навчання, самопідготовку, тестування і складання іспитів для всіх категорій робітників і ІТР.

В навчально-виробничому центрі ТОВ «ДТЕК Східенерго» у м. Курахово навчання побудоване на основі унікальних комп'ютерних програм і тренажерів, сучасного устаткування і техніки. Тут використовується «Полігон тренажера енергоблока

200 МВт», на якому відпрацьовуються дії з ліквідації позаштатних і аварійних режимів, запуску і зупинки енергоблока з різних станів, ведення нормального режиму зі зміною навантаження, що неможливо відпрацювати на реальному енергоблоці. Такий тренінг забезпечує необхідні навички з управління енергоблоком і знижує вірогідність помилкових дій працівників у критичних ситуаціях.

Навички використання нового устаткування
Враховуючи обширну програму модернізації, появу великої кількості нової техніки, ДТЕК допомагає працівникам навчитися правильно і безпечно працювати з цим устаткуванням, освоїти сучасні технологічні процеси.
За три місяці до введення в експлуатацію нової техніки на підприємствах організують курси цільового призначення. Програми навчання складають з урахуванням вимог виробництва та охорони праці, а також знань, отриманих в процесі підготовки до професії.

Мотивація до безпечної праці
Реалізовано пілотний проект з розробки і впровадження корпоративної системи матеріальної і нематеріальної мотивації персоналу за досягнення у сфері безпеки праці в ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу» і СЕ «Зуївська ТЕС» ТОВ «Східенерго».

Нематеріальна мотивація ґрунтується на увазі до особистих заслуг працівника і визнанні його успіхів. Матеріальна мотивація передбачає різні розміри бонусів залежно від результатів, досягнутих трудовими колективами і окремими працівниками в зниженні виробничого травматизму, виявленні і усуненні чинників ризику, виконання внутрішньокорпоративних

процедур і законодавства у сфері охорони праці. Застосовуються індивідуальні і групові показники. Заохочення ініціює керівник відповідного рівня, в підпорядкуванні якого перебуває працівник або трудовий колектив.
У 2011 році було премійовано 18 трудових колективів – 211 осіб. Путівками вихідного дня нагороджено два трудові колективи.

¹ СУБП – система управління безпекою праці.

Григорій Колдунов, Генеральний директор ТОВ «ДТЕК Сервіс»:

«Компанію, орієнтовану на довгострокову перспективу, не може не хвилювати питання, хто працюватиме на її підприємствах через 20 років. Благополуччя і здоров'я наших співробітників — запорука успіху нашого бізнесу в майбутньому».

Охорона здоров'я

ДТЕК завжди приділяв увагу збереженню здоров'я своїх співробітників і зменшував, за можливості, негативний вплив професійних чинників: на підприємствах працюють здоровпункти, санаторії-профілакторії, вкладаються кошти в літнє оздоровлення працівників і членів їх сімей.

Проте коефіцієнт частоти професійних захворювань на підприємствах ще досить високий. Щоб виробити системний підхід до проблеми, на початку 2012 року було сформовано робочу групу з розробки Стратегії медицини праці, реалізовано пілотні проекти цієї сфері в ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу» і на СЕ «Зуївська ТЕС» ТОВ «ДТЕК Східенерго», на яких з'явилися такі нововведення:

- Медичне страхування підземних працівників
- У 2011 році страхова сума на одного робітника становила 20 тис. грн у рік — стільки працівник може витратити на медичні цілі. У 2012 році планувалося застрахувати всіх працівників підприємства, зайнятих як під землею, так і на поверхні;
- Психологічна служба
- Досвідчені психологи допоможуть гірникам впоратися як з особистими, так і з професійними психологічними проблемами, якщо такі виникнуть. Психодіагностика проводиться і для нових

- співробітників. На цьому етапі досліджуються мотивація, готовність до ризику, оцінка уваги, стійкість до негативних чинників та ін.
- Розвиваюча програма повинна активувати мотивацію працівника до професійного й особистісного зростання, навчити його психічній саморегуляції, сформувати навички неконфліктної поведінки. Консультаційна програма передбачає індивідуальну роботу для вирішення потенційних особистісних і родинних проблем працівників.
- Проведено також психофізіологічну експертизу робітників, які відповідають за безпеку груп людей (машиністи підйому, диспетчери, машиністи електровоза);
- Електронна картотека «Паспорт Здоров'я»
- На кожного робітника буде заведений файл, в якому фіксуватимуться параметри його здоров'я, графіки проходження медичних оглядів і їх результати, рекомендації лікаря і їх виконання.

Медицина праці

У 2010 році започаткували стратегічну ініціативу ДТЕК з упровадження системи управління медициною праці. Завдяки цій ініціативі ми очікуємо:

- поліпшення умов праці;
- підвищення ефективності лікувально-профілактичних установ, що обслуговують наших працівників; оперативності та якості медичної допомоги;
- поліпшення стану здоров'я працівників завдяки постійному моніторингу загальної і професійної захворюваності;
- зростання рівня мотивації і відповідальності працівників за своє здоров'я.

Важкі захворювання

На підприємствах вугільного блоку ведеться робота щодо профілактики серцево-судинних та інших важких захворювань: постійне динамічне спостереження за працівниками групи ризику, медикаментозне коректування стану здоров'я, за необхідності — направлення на додаткове обстеження і лікування в спеціалізованих клініках.

У ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу» медпрацівники цехової служби, фахівці служби охорони праці і профілакторію «Донбас» беруть участь у виконанні 10 програм з профілактики і боротьби з важкими захворюваннями, прийнятих Кіровською міською радою.

Олег Шевченко, заступник Генерального директора з охорони праці ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу»:
«Ми хочемо сформувані у кожного нашого співробітника відповідальне ставлення до свого здоров'я. Часто люди не звертають уваги на симптоми хвороби, поки вона не переходить у хронічну форму».

Поліпшення системи охорони здоров'я на нових активах
У ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» введені в дію «Єдині типові рекомендації з надання першої медичної допомоги». Проведено навчання медичного персоналу з подальшим екзаменуванням (77 осіб). Активізовано планову і систематичну роботу лікарсько-інженерних бригад (ЛІБ) як інструменту зниження рівня загальної захворюваності і профілактики випадків раптової смерті на виробництві. У другому півріччі 2011 року було проведено

34 засідання ЛІБ, на яких обговорено заходи, необхідні для роботи з групою працівників, які часто і довго хворіють: направлення на ВКК, направлення на лікування, у тому числі санаторно-курортне. Проведено вакцинацію групи медичного і епідемічного ризику. Станом на 1 січня 2012 року – відмічено зменшення загальної захворюваності по ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» порівняно з аналогічним періодом 2010 р. на 2245 випадків (19,43%) і на 24 085 днів (14,12%).

Засоби індивідуального захисту (ЗІЗ)

ДТЕК постійно інвестує в підтримку і модернізацію технічних засобів виробничої безпеки. Усі співробітники Компанії на 100% забезпечені ЗІЗ відповідно до законодавства. Проте Компанія хоче ще більше підсилити захисні властивості ЗІЗ, зробити їх більш практичними і зручними для працівника. Для цього розроблені корпоративні вимоги до ЗІЗ.

Новий корпоративний стандарт ДТЕК по вживанню ЗІЗ був розроблений протягом 2010–2011 ро-

ків і пройшов апробацію на ПАТ «ДТЕК «Шахта Комсомолец Донбасу», Курахівської ТЕС (ТОВ «Східенерго», у ТОВ «Сервіс-Інвест», ПАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля», ТОВ «ЦЗФ «Павлоградська», ПАТ «ДТЕК Добропільська ЦЗФ», ПАО «ДТЕК Жовтнева ЦЗФ». За зауваженнями співробітників і результатами тестових випробувань було відібрано найефективніші і зручні зразки. З 2012 року передбачено повне забезпечення всіх співробітників виробничих підприємств ЗІЗ за корпоративним стандартом ДТЕК.

Стан травматизму

У 2010 і 2011 роках, порівняно з 2009 роком, досягнуто зниження деяких показників травматизму. Проте досягти роботи без втрат не вдалося. По кожному випадку травматизму, крім державного, проведено внутрішні розслідування, в ході яких виявлялися причини того, що сталося.

У випадку із тяжкими або смертельними наслідками у внутрішньому розслідуванні беруть участь фахівці корпоративного центру. Як показали результати розслідувань, основні причини виробничого травматизму включають:

- порушення трудової і виробничої дисципліни, технологічного процесу, вимог безпеки в процесі експлуатації машин, механізмів і устаткування;
 - незадовільну організацію виробництва робіт;
- стан будівель, споруд, гірських вироблень;
 - відсутність або недосконалість технологічної документації, інструкцій з охорони праці;
 - невикористання ЗІЗ за їх наявності;
 - недотримання інструкцій;
 - самовільне виконання роботи, яка не доручалася співробітникові, або виконання працівником не властивих йому функцій;
 - неадекватну оцінку можливих наслідків ризику;
 - недотримання вимог ПДР.

За результатами розслідування розроблені корегуючі заходи, направлені на недопущення повторення подібних випадків. Зокрема передбачено:

- позбавлення, огороження джерел небезпеки;
- встановлення додаткових видів сигналізацій, попереджувальних знаків;
- перегляд і вдосконалення технологічних паспортів.

Також прийнято рішення про проведення повторних інструктажів з мір безпеки під час виконання робіт, ознайомлення з інструкціями з охорони праці, посадовими інструкціями ІТР, з паспортами і технологіями ведення робіт і перевірки знань.

Робота з підрядними організаціями

Для забезпечення безпечного виконання робіт підрядними організаціями на всіх підприємствах Компанії розроблені положення із забезпечення безпечного виконання робіт на об'єктах ДТЕК. Документи уніфікують вимоги до охорони праці, промислової, пожежної і загальної безпеки. У них передбачені схеми дій і розподіл відповідальності підрядної організації, лист оцінки відповідності підрядника вимогам безпеки, перелік документації, а також вимоги до дій щодо забезпечення безпеки робіт підрядника.

У випадку порушення вимог до залучених підрядників застосовуються серйозні міри, аж до заборони робіт, розірвання договорів і накладання штрафів.

Дані щодо виробничого травматизму і нещасних випадків

Показник	Рік 2006	2007	2008	2009	2010	2011
Число постраждалих від виробничих травм	599	516	322	313	263	431
У тому числі смертельно	12	6	10	8	4	8

Дані за 2006–2010 роки не включають ТОВ «ДТЕК» і ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля». Дані за 2011 рік включають ТОВ «ДТЕК» і ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (дані по ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»: число постраждалих від виробничих травм — 179 осіб, у тому числі смертельно — 4 особи).

Інвестиції в охорону праці, млн грн

2007	2008	2009	2010	2011
76,5	117,6	114,9	143,8	285,7

Дані за 2007–2010 роки не включають ТОВ «ДТЕК» і ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля». Дані за 2011 рік включають ТОВ «ДТЕК» і ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (39,2 млн грн).

Підходи до управління персоналом

В ДТЕК прийнята Політика з управління персоналом, єдина для всіх підприємств – це демократичний інструмент регулювання, який залишає можливість для ініціативи співробітників.

Прийняття Політики означає, що ми маємо намір досягти таких цілей:

- залучення найкращого на ринку праці персоналу;
- забезпечення гідного рівня винагороди і заохочення співробітників;
- виявлення, розвиток і підтримка потенціалу співробітників;
- формування єдиної корпоративної культури

У Політиці закріплено підходи ДТЕК з дотримання прав і інтересів робітників, збалансованих з інтересами Компанії, зокрема відсутність дискримінації або бар'єрів на будь-яких підставах під час прийняття на роботу, проведення прозорого оцінювання результатів праці та її вплив на рівень винагороди і подальшу кар'єру, та ін.

ДТЕК цінує свою корпоративну (організаційну) культуру, засновану на місії, баченні і корпоративних цінностях. Ми формуємо «нового співробітника», який працює з повною віддачею, оскільки він зацікавлений, інформований, добре ставиться до Компанії і залучений в її внутрішнє життя. ДТЕК підтримує конструктивне робоче середовище, яке дає працівникові можливість ефективно працювати. Ми також створюємо «нового працедавця», чиї декларації відповідають реальним діям, а топ-менеджмент є уособленням корпоративної культури.

У 2011 році проводилося дослідження корпоративної культури трудових колективів. На наступному етапі очікується запуск проекту зі зближення культур різних підприємств. Особливу увагу ми приділяємо цьому питанню в процесі інтеграції нових підприємств: обов'язково проводяться зустрічі з трудовими колективами, які допомагають виявити культурні відмінності і питання, що хвилюють працівників.

Основою партнерства між співробітниками в особі профспілок і працедавцем є переговорний процес при обговоренні колективних договорів і інших угод. У сферу партнерства входить досягнення консенсусу з питань: забезпечення зайнятості, дотримання техніки безпеки і вимог з питань охорони здоров'я працівників, оплати праці і вмісту соціальних пільг і гарантій, забезпечення нормального режиму праці, відпочинку тощо.

У 2010 році проведено третє дослідження соціального клімату на підприємствах¹. Основні напрями дослідження – це оцінка рівня задоволеності, лояльності, залученості, інформованості співробітників, оцінювання ними якості рішень керівництва Компанії та ін. Результати дослідження було проаналізовано Правлінням у динаміці (підсумки досліджень 2008 і 2010 років), було виявлено причини «вузьких місць», затверджено заходи щодо поліпшення ситуації.

ДТЕК щороку проводить управлінські конференції, присвячені підведенню підсумків роботи і стратегічним ініціативам на наступний період. Таким чином, підвищується залученість співробітників в управління Компанією. У конференціях беруть участь, як правило, керівники першого і другого рівнів корпоративного центру і виробничих підприємств. Інформація надалі доводиться до працівників виробничих підприємств. У результаті вдається залучити в цей процес практично весь персонал Компанії.

Політика опублікована на офіційному сайті ДТЕК www.dtek.com/ru/corporate-social-responsibility/employee-welfare

Завдання звітнього періоду

Основні зусилля ДТЕК у звітньому періоді було направлено на вирішення таких завдань у сфері управління персоналом:

- Забезпеченість власними кадрами
- ДТЕК ставить завдання до 2013 року досягти того, щоб 80% вакансій середньої і вищої ланки було закрито внутрішніми кандидатами Компанії, а не

найнятими ззовні. Академія ДТЕК і програми кадрового резерву та ТОП-50 – основні складові досягнення цієї мети.

- Уніфікація систем оплати праці і винагороди
- Ми прагнемо до якнайповнішого вживання принципу справедливості в оплаті праці наших працівників.

Облікова чисельність персоналу станом на 31 грудня кожного року, осіб.

2007	2008	2009	2010	2011
45 253	38 233	36 141	36 372	46 670

Дані про чисельність персоналу наведені за підприємствами, які включені в межі звітності. Дані за 2011 рік наведені з урахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (9955 осіб).

Кількість працівників, яких торкнулися процеси реорганізації, осіб.

2008	2009	2010	2011
2960	1090	148	103

Дані про чисельність персоналу наведені за підприємствами, які включені в межі звітності. За 2010–2011 рр. розміри реструктуризації були незначні і торкнулися в основному виділення функцій прибирання приміщень і території, інформаційної технології і відбору проб вугілля. Дані за 2011 р. наведено з урахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (0 осіб).

Навчання і розвиток

ДТЕК орієнтований на стратегію зростання і інновацій, що вимагає професійних і ініціативних співробітників, готових навчатися і зростати разом з Компанією. Для наших співробітників – це унікальна можливість здобути якісну освіту і управлінський досвід на різних посадах.

Істотна роль належить Академії ДТЕК¹, яка стала основним інструментом системи управління талантами, знаннями і змінами, просування корпоративних цінностей. Головна задача Академії полягає в систематизації навчання персоналу, розвитку управлінського потенціалу і інноваційного мислення, зміцненні міжфункціональних зв'язків усередині Компанії.

Для учасників проектів «Кадровий резерв» і «ТОП-50» розроблено модульні програми навчання менеджменту: «Енергія Знань» і «Енергія Лідера». Топ-менеджери і талановиті співробітники навчаються за індивідуальними планами розвитку і активно беруть участь у навчанні інших співробітників.

¹ Початок роботи Академії ДТЕК – 2010 р.

¹ Загальна кількість опитаних співробітників становила 7685 (16%) – без врахування ПАТ «ДТЕК Київенерго» і ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» і 9842 анкети з врахуванням ПАТ «ДТЕК Київенерго» і ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго» (ці активи були включені в дослідження лише в рамках питань із промислової безпеки і охорони праці).

Категорії «учнів»	Програми навчання		Місце навчання	Види навчання		
Топ-менеджмент	«Енергія лідера» Індивідуальні тренінги	Програми для керівників вищої ланки	Міжнародні бізнес-школи	Лідерські сесії	Стажування	Змішане навчання
ТОП-50	«Енергія лідера»	Індивідуальні програми розвитку				
Кадровий резерв	«Енергія Знань»	Коучінг	Національні бізнес-школи			
Співробітники	Професійні програми	Розвиток компетенцій	Зовнішні і внутрішні тренери			

Програма «ТОП-50» готує наступників на ключові керівні позиції. Для її учасників розроблена спеціальна інтенсивна програма розвитку. Станом на грудень 2011 року за програмою навчаються 44 співробітники.

Кадровий резерв — це спеціально відібрана група співробітників для підготовки і подальшого призначення на вищі посади. Реалізація програми почалася в 2006 році. У 2011 році в ній брали участь вже 134 співробітники. Протягом двох років після закінчення програми розвитку «Енергія Знань» 30% учасників повинні отримати нові призначення.

Модульні програми «Енергія Знань» і «Енергія Лідера» («корпоративний МВА») розвивають управлінську експертизу у менеджерів, поєднують

теоретичну і практичну підготовку, націлені як на розкриття індивідуального потенціалу кожного учасника, так і на поліпшення командної взаємодії. Навчання проводиться не лише в Академії ДТЕК, але і в міжнародних бізнес-школах, що дає можливість учасникам розширити горизонти сприйняття і поліпшити крос-культурну взаємодію.

Одним з елементів навчального процесу є участь у міжнародному навчальному турі, який сприяє обміну досвідом і кращими практиками з європейськими компаніями. У 2011 році чотири групи взяли участь у турі з вивчення досвіду енергетичних компаній Нідерландів, Німеччини, Польщі. У 2011 році 77 випускників програм «Енергія Знань» і «Енергія Лідера» отримали дипломи.

освоїти базові навички по роботі з людьми. Було очевидно, що зовнішні тренери навряд чи зможуть впоратися з цим завданням, оскільки шахтарі не сприйматимуть людей, що не мають досвіду роботи. Тому почали відбір серед працівників підприємств: провели багато зустрічей, бесід, тестів. Із понад 2 тис. осіб відібрали близько 200, хто виявив інтерес і готовність до такої діяльності. У результаті продовження відбору було вибрано 112 внутрішніх тренерів, які передавали знання управлінцям на виробництві 2011 року. У результаті, завдяки програмі за короткий час значно покращилися стосунки керівників і працівників, вони стали краще розуміти один одного й однаково реагувати на різні виробничі ситуації. Головним досягненням програми ми вважаємо зростання довіри між працівниками. Протягом 2010 року внутрішні тренери провели 177 тренінгів, за програмою «Виробничий менеджмент» навчено 2010 керівників.

КРАЩА ПРАКТИКА

Виробничий менеджмент

Нашим досягненням у звітному періоді ми вважаємо проект «Інститут внутрішніх тренерів виробничих підприємств». Його основне завдання — впровадження нових форматів у виробниче навчання і підвищення компетентності управлінських кадрів середньої ланки. На сьогоднішній день навчання складається з двох модулів — «Тренінг тренерів» і «Виробничий менеджмент». Весь проект був реалізований власними силами корпоративного центру. Ідея про необхідність розвитку виробничого менеджменту з'явилася в 2009 році, коли під час дослідження клімату на підприємствах виявили проблему: працівники скаржилися на брак уваги керівників. Ми вирішили розробити таку програму, яка допоможе лінійним менеджерам (бригадирам і майстрам)

Взаємодія з ВНЗ

У 2009 році було прийнято до реалізації програму зі співпраці із вищими навчальними закладами з метою скорочення розриву між освітою і потребами виробничих підприємств.

У 2010 році сформована «Група ДТЕК», до складу якої увійшли 16 студентів Донецького національного технічного університету і 30 студентів Дніпропетровського національного гірничого університету останнього курсу навчання. На додаток до академічної програми навчання ВНЗ студенти «Групи ДТЕК» щомісячно проходять дводенне навчання в Академії ДТЕК і дводенне навчання на промислових підприємствах Компанії, що дає їм змогу їм співвіднести теоретичні знання з реальними умовами роботи в енергетичному бізнесі.

Студенти «Групи ДТЕК» мали можливість пройти практику на виробничих підприємствах і захистити дипломи на актуальні для Компанії теми. За кожним із них був закріплений наставник від підприємства ДТЕК, який керував професійним розвитком студента і був науковим керівником із написання диплома. У результаті такої роботи, 45 випускників «Групи ДТЕК» успішно завершили навчання, 38 з них були працевлаштовані на підприємства Компанії. До складу «Групи ДТЕК» у 2011 році увійшло 28 студентів.

ДТЕК також допомагає розвивати матеріальну базу ВНЗ. У 2010–2011 роках були відкриті комп'ютерні класи в ДОННТУ і НГУ. Розуміючи важливість наукової діяльності, з 2012 року Компанія планує інвестувати засоби в устаткування наукових лабораторій Київського політехнічного інституту.

Підприємства ДТЕК також активно співпрацюють з такими закладами, як Першотравенський, Терновський, Єнакіївський гірничі ліцеї. Кращим студентам виплачуються іменні стипендії.

Забезпечення кадрами підприємств електроенергетики

Експерти говорять про можливий дефіцит кваліфікованих кадрів електроенергетики не лише в Україні, але й у світі. Досі ДТЕК не відчував гострого дефіциту в кадрах, оскільки наші станції є містоутворюючими, конкурентоспроможними і привабливими підприємствами в своїх регіонах. Сьогодні на зовнішньому ринку праці є достатня кількість претендентів для заповнення можливих вакансій, багато з яких раніше працювали на підприємстві.

Проте у 2010 році було заплановане навчання персоналу дефіцитним професіям в навчальному центрі ТОВ «ДТЕК Східенерго» (машиністів-обхідників, слюсарів з ремонту парогазотурбінного устаткування) з обов'язковим стажуванням на робочих місцях.

Вирішувати кадрову проблему також допомагає проект «Взаємодія з цільовими навчальними закладами». Студенти проходять навчання на базі Зуївської і Курахівської ТЕС. Теми дипломних робіт пов'язані з діяльністю ТЕС ТОВ «ДТЕК Східенерго».

Інвестиції у навчання, тис. грн

2007	2008	2009	2010	2011
13 192,5	15 847,0	12 884,4	28 188,7	23 370,3

Дані за 2011 рік включають ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (1015,8 тис. грн).

Оцінювання результативності, оплата праці і преміювання

Принципи справедливої і прозорої системи винагород, неупередженого і об'єктивного оцінювання роботи співробітників закріплено в Політиці з управління персоналом.

Більшість підприємств здійснили перехід на нову систему оцінювання результативності працівників, оплати праці, побудовану на грейдах, і нову систему преміювання. За результатами оцінювання підвищення винагороди, наприклад на «Шахті Комсо-

молець Донбасу», могло досягати від 5 до 19%. У ході оцінювання визначаються компетенції співробітника (корпоративні, менеджерські і функціональні) і результативність (групова та індивідуальна).

З введенням нової системи оплати праці скасовується громіздка і малопрозора система доплат до базового окладу, яка існувала на підприємствах раніше.

Нова система преміювання вводить залежність розміру премії від досягнення встановлених показників: кількісних і якісних, індивідуальних (що враховують завдання, поставлені перед

співробітником), групових (встановлених для підприємства), функціональних (поставлених для підрозділу) і додаткових.

ДТЕК прагне зробити заходи матеріальної мотивації по-справжньому дієвими, повернувши їх первинний сенс – не доплата до зарплати, а винагорода за реальні заслуги.

Соціальна підтримка

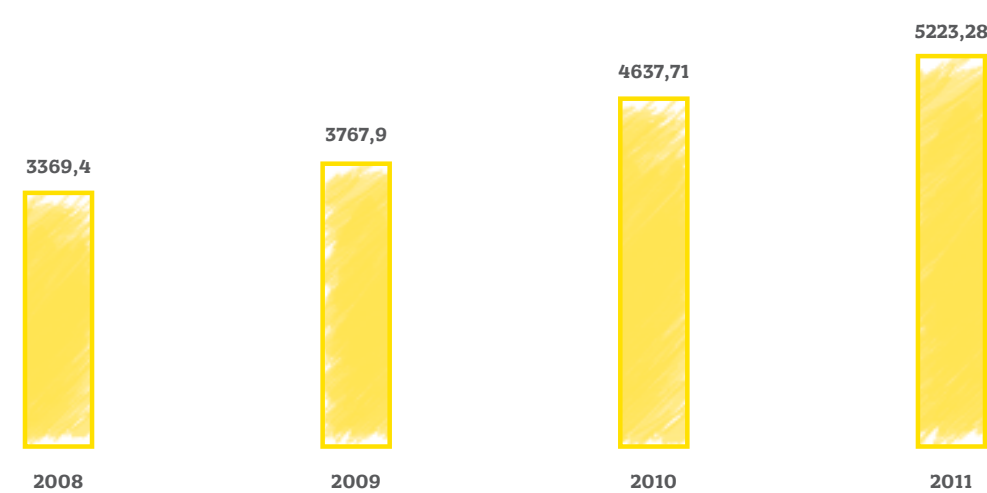
Структура соціальних пакетів підприємств ДТЕК визначається колективними договорами і галузевими угодами. За звітний період вона істотно не змінилася.

З 2010 року соціальний пакет працівників ТОВ «ДТЕК Східенерго» доповнився страхуванням життя за договорами добровільного групового (колективного) страхування. З тої миті виплата матеріальної допомоги співробітникам, що звільняються у зв'язку з виходом на пенсію, за віком або інвалідністю, а також матеріальної допомоги його сім'ї в разі загибелі на виробництві здійснюється страховою компанією. У 2011 році всі працюючі співробітники ТОВ «ДТЕК Східенерго» були забезпечені медичною страховкою (у 2010 році – лише працівники апарату управління і директора ТЕС).

Соціальний проект «Турбота»

Продовжено реалізацію спільного з профспілковими організаціями соціального проекту «Турбота» – надання матеріальної допомоги багатодітним сім'ям працівників підрозділів ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля», дійсним і колишнім працівникам, що отримали інвалідність унаслідок виробничих травм, сім'ям працівників, загиблих на виробництві та ін. З 2007 року допомогу отримали 238 людей на суму 578 тис. грн.

Динаміка середньомісячної заробітної плати на підприємствах ДТЕК, грн

Дані за 2010 рік не включають ТОВ «ДТЕК» і ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля». Дані за 2011 рік не включають ТОВ «ДТЕК», але включають ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (4222,91 грн).

При цьому забезпечується:

- прозорість і доступність принципів і етапів процедури оцінювання;
- збалансованість показників оцінювання;
- ясність критеріїв оцінювання для працівника;
- конфіденційність індивідуальних оцінок.

Оцінювання проводиться щороку або періодично (для певних категорій співробітників). Результати оцінювання є підставою для преміювання за підсумками роботи і перегляду окладів залежно від досягнутих результатів, а також для розробки індивідуальних планів розвитку.

У процесі реформування системи оплати праці, ДТЕК керується цілями:

- створення передумов для максимального розкриття трудового потенціалу своїх співробітників;
- усунення диспропорцій і зрівняльності в оплаті праці;
- закріплення професійних кадрів на підприємствах;
- балансу інтересів працівників і працедавців відносно праці і винагород.

Додатки

Додаток 1.

Про звіт і процес звітності

Цей звіт (далі – Звіт) відображає істотні факти про діяльність Групи ДТЕК у 2010 та 2011 календарних роках (з 1 січня по 31 грудня кожного року), а також деякі факти 2012 року, що мають безпосередній взаємозв'язок з діяльністю, яку Компанія вела в 2010–2011 роках, або важливі з точки зору розуміння завдань сталого розвитку.

Це третій нефінансовий звіт Компанії. Попередній звіт, опублікований у 2010 році, містить інформацію про діяльність ДТЕК у 2008 і 2009 календарних роках. У Компанії встановлено дворічний цикл звітності. Звіт підготовлений із використанням:

- Галузевого додатку по сектору електро-енергетики Керівництва зі звітності з питань сталого розвитку (GRI);
- низки показників Галузевого додатку по гірничометалургійному сектору GRI;
- рекомендацій зі звітності про досягнутий прогрес Глобального договору ООН (Advanced Level);
- вміст Програми лідерства у сфері корпоративної сталості Глобального договору ООН (LEAD).

Межі та обсяги охоплення звітності

Звіт відображає масштаб діяльності ДТЕК, підходи у сфері менеджменту і взаємодії із зацікавленими сторонами, показники результативності в економічній і екологічній сферах, сфері управління персоналом, взаємодії з суспільством, клієнтоорієнтованої діяльності.

Організаційні межі звітності представлені графічно на стор. 11 Звіту. Звіт включає кількісні показники і якісні (описові) елементи за напрямками діяльності ДТЕК і дочірніх організацій, які мають найбільш істотний вплив на економічні, екологічні та соціальні аспекти присутності Компанії в регіонах України.

- Генерація електроенергії**
ТОВ «ДТЕК Східенерго»
- Дистрибуція і збут електроенергії**
ТОВ «Сервіс-Інвест»
ПАТ «ПЕМ-Енерговугілля»

- Видобуток і збагачення вугілля**
ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу»
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» ТОВ «ЦЗФ «Курахівська»
ТОВ «ЦЗФ «Павлоградська»
ТОВ «Моспінське вугільнопереробне підприємство» ПАТ «ДТЕК Жовтнева ЦЗФ»
ПАТ «ДТЕК Добропільська ЦЗФ»

По компаніях ТОВ «Вінд Пауер», ТОВ «Социс», ТОВ «Соцвугілля» представлено, в основному, якісну (описову) інформацію, дані по цих компаніях не консолідовані в кількісних показниках GRI. Деякі кількісні показники GRI по ТОВ «ДТЕК» представлені у розділі «Наші працівники».

У межі звітності не включено компанії, що увійшли до складу ДТЕК або в яких ДТЕК збільшив свою частку присутності в звітному періоді: ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит», ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит», ПАТ «Київенерго», ПАТ «ДТЕК Західенерго», ПАТ «Донецькобленерго», ПАТ «Дніпроенерго». Винятком є ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»: кількісні і якісні дані по цій організації консолідовані за показниками GRI починаючи з 2011 року.

Підстави для виключення організацій з меж звітності

У 2010 році вуглевидобувні об'єднання ТОВ «Свердловантрацит» і ТОВ «Ровенькиантрацит» не входили до складу ДТЕК, у звітному періоді велася підготовка до консолідації даних по цих компаніях. ПАТ «ДТЕК Західенерго», ПАТ «Дніпроенерго», ПАТ «Київенерго» і ПАТ «Донецькобленерго» були асоційованими компаніями ДТЕК. Контрольний пакет акцій ПАО «Київенерго» ДТЕК зосередив 9 грудня 2011 року. ПАТ «Дніпроенерго», ПАТ «ДТЕК Західенерго» і ПАТ «Донецькобленерго» увійшли до складу ДТЕК у 2012 році. Дані з питань сталого розвитку на момент підготовки Звіту не були консолідовані.

У межі звітності не включені: Корпорація ДТЕК, ТОВ «Техремпоставка», ТОВ «Першотравенський РМЗ», ТОВ «Екоенергоресурс», ТОВ «ДТЕК Сервіс», ТОВ «ДТЕК Трейдінг», ТОВ «Пауер Трейд», ТОВ «ДТЕК Нафтогаз» (вплив цих організацій незначний або дані не консолідовані за показниками GRI). У географічні кордони звітності не входять компанії, що працюють

за межами України (керуючі компанії DTEK Holdings Limited, Корпорація ДТЕК, DTEK Investments B.V., DTEK Finance B.V., DTEK Hungary Power Trade LLC).

Використані в тексті Звіту вирази «Компанія», «ДТЕК», «ми» стосуються всіх організацій, включених до меж Звіту, якщо не зазначено інше. Вираз «Група ДТЕК» стосуються всіх організацій, які пов'язані з ДТЕК стосунками контролю і управління.

Розрахунок показників

Джерелами даних є офіційні форми звітності, які надаються щороку в органи державної статистики. Деякі показники збираються і розраховуються відповідно до форм внутрішньої звітності, які перевіряються відповідальними представниками компаній у рамках процедур внутрішнього аудиту.

Дані щодо викидів парникових газів включають лише прямі викиди. Група ДТЕК зараз не проводить підрахунку обсягу непрямих викидів парникових газів у зв'язку з їх крайньою незначністю порівняно з обсягами прямих викидів.

У 2011 році був змінений коефіцієнт перерахунку закису азоту (N₂O) в еквівалент CO₂, а саме: до 2011 року був 296, а з 2011 року – 310.

Для розрахунку коефіцієнта глибини кадрів використовується середня чисельність штатних працівників. Для розрахунку показника співвідношення

середньомісячної заробітної плати на підприємствах Компанії (EC5) використовується сумарна середня чисельність персоналу за всіма активами (шахти і допоміжні об'єкти, інше). У рамках цього показника співвідносяться середньомісячні заробітні плати на підприємствах компанії від року до року.

Під час розрахунку показників по блоку «Персонал» (LA) дані включалися по 5 шахтах ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (без урахування філій), по блоку «Екологія» (EN) дані включали 5 шахт і філій. Аналогічно по ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля».

Детальний опис методології розрахунку показників був представлений у нашому минулому звіті («Звіт про діяльність у сфері сталого розвитку Групи ДТЕК за 2008–2009 роки»).

Істотні теми

Оцінюючи істотність тем для цілей нефінансової звітності, ДТЕК спирається на принципи доцільності і актуальності в умовах українського контексту. За підсумками аудиту інформаційних матеріалів у ЗМІ, досліджень соціального клімату на підприємствах ДТЕК, аналізу вмісту нефінансових звітів провідних енергетичних компаній, вмісту діалогів із зацікавленими сторонами, організованих Групою СКМ, були визначені такі істотні для Звіту теми (на основі експертної оцінки менеджменту ДТЕК):

Контекст	Низький ступінь суттєвості	Середній ступінь суттєвості	Високий ступінь суттєвості
Міжнародний	- Переваги різних видів тарифів для споживачів - Безпека мережевої інфраструктури для населення - Наукові розробки і дослідження - Взаємодія з підрядними організаціями	- Нова філософія: соціально- та клієнто-орієнтована енергетика - Просування відповідального енергоспоживання - Комбіноване використання видів палива, розвиток ВДЕ - Інвестиції в нові технології	- Модернізація енергосистем і відновлення основних фондів (Східна Європа) - Енергоефективність та зниження викидів парникових газів - Взаємодія з клієнтами - Управління екологічними впливами
Україна	- Ризик монополізації ДТЕК українського ринку - Збереження біорізноманітності	- Поліпшення системи моніторингу стану довкілля - Необхідність національної Стратегії зі сталого розвитку - Партнерство з НКО - Управління відходами до їх повної утилізації - Розвиток соціального підприємництва	- Стратегія ДТЕК та напрямки інвестицій - Підвищення рівня життя мешканців міст присутності - Безпека праці шахтарів - Система оплати праці на підприємствах ДТЕК - Якість послуг освіти та охорони здоров'я

Знаком • позначені теми, представлені в Звіті (у різному об'ємі).

Додаток 2.

Кількісні показники результативності ДТЕК

Економічні

Табл. 1. Планова потужність у розбивці за первинними джерелами енергії і режиму регулювання, МВт

Підприємство	Джерела енергії	Режим регулювання	2011	2012	2013	2014	2015
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	Вугілля	Конкурентний сегмент Оптового ринку електроенергії	4157	4186	4247	4322	4347
ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»	Вугілля		8190	8228	7801	7859	7738
ПАТ «ДТЕК Західенерго»	Вугілля		4710	4725	4760	4810	4895
ПАТ «Київенерго»	Газ	Тариф	1200	1200	1200	1200	1200
ТОВ «Вінд Пауер»	Вітер	Тариф		90	90	345	550
РАЗОМ			18 257	18 429	18 098	18 536	18 730

Табл. 2. Ефективність генерації

Підприємство	Вироблення, млрд кВт·ч		Середнє навантаження, МВт		Питома витрата умовного палива г. у. т./кВт·ч		ККД, %	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	18,1	18,9	190	195	389,6	383,5	31,53	32,04

Табл. 3. Обсяг фактичних втрат при передачі електроенергії

Показник	Одиниці виміру	ТОВ «Сервіс-Інвест»		ПАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»	
		2010	2011	2010	2011
Обсяг передачі е/е, в т. ч.	тис. кВт°г	12 234 401	13 040 119	995 477	1 006 896
— власним споживачам	тис. кВт°г	12 094 888	12 892 390,4	995 477	1 006 896
— ПНТ ¹	тис. кВт°г	139 513	147 728		
обсяг втрат	тис. кВт°г	125 620	132 720	74 698	78 367
	% від обсягу передачі е/е	1,03	1,02	7,50	7,78

¹ ПРТ — постачальник за нерегульованим тарифом.

Табл. 4. Індекс середньої тривалості перерв в електропостачанні (SAIDI), хв.

Рік	ТОВ «Сервіс-Інвест»	ПАТ «ДТЕК ПЕС-Енерговугілля»
2010		
I кв.	27,8	29,1
II кв.	3,6	25,7
III кв.	4,0	24,2
IV кв.	5,2	26,4
2011		
I кв.	2,7	24,0
II кв.	5,7	24,2
III кв.	4,3	26,4
IV кв.	10,0	25,7

Табл. 6. Середній коефіцієнт готовності обладнання

2010	2011
0,34	0,30

Екологічні

Табл. 7. Питомі викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря, тонна на 1 т відпущеної продукції

Підприємство	2010	2011
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	0,02134996	0,02331408
ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	0,00569190	0,00588088
ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолец Донбасу»	0,01198496	0,01310192
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	N/A	0,01085070
ТОВ «ЦОФ Курахівська»	0,00003666	0,00003111
ВАТ «ЦЗФ Павлоградська»	0,00013654	0,00013191
ПАТ «ДТЕК Жовтнева ЦЗФ»	0,00004633	0,00000948
ПАТ «ДТЕК Добропільська ЦЗФ»	0,00001481	0,00001264
ТОВ «МоспинськеУПП»	0,00002383	0,00002308

Табл. 8. Валові викиди парникових газів, тис. т

Рік	Метан	Діоксид вуглецю (CO ₂)	Окис азоту (N ₂ O)	Разом	Δ%	В еквіваленті CO ₂	Δ%
2007	105,7	19 435,6	0,312	19 541,6		21 748 491,2	
2008	122,9	18 284,5	0,288	18 407,7	-5,8	20 951 500,9	-3,7
2009	124,0	15 716,8	0,247	15 841,0	-13,9	18 393 982,0	-12,2
2010	129,5	17821,2	0,271	17 950,9	+13,3	20 619912,4	+12,1
2011	166,6	18 579,3	0,287	18 746,3	+4,4	22 167555,0	+4,5

Дані за 2011 рік наведені з врахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (метан — 26,8 тис. т; діоксид вуглецю — 217,5 тис. т; окис азоту — 4,6 тис. т), ПАТ «ДТЕК Жовтнева ЦЗФ» і ПАО «ДТЕК Добропільська ЦЗФ».

Табл. 9. Питомі викиди парникових газів, тонна CO₂ еквіваленту на 1 т вугілля або на 1 МВт виробленої електроенергії, 2011 р.

	Бізнес-блок	Метан	Діоксид вуглецю (CO ₂)	Окис азоту (N ₂ O)
2010	Генерація	0,00025	1,07814	0,00489
	Видобуток і збагачення вугілля	0,36058	0,02267	0,00084
	Разом ДТЕК	0,36082	1,10081	0,00573
	Бізнес-блок	Метан	Діоксид вуглецю (CO ₂)	Окис азоту (N ₂ O)
2011	Генерація	0,00024	1,05930	0,00485
	Видобуток і збагачення вугілля	0,53156	0,07859	0,00127
	Разом ДТЕК	0,53180	1,13790	0,00612

Табл. 10. Вміст шкідливих речовин у стічних водах, т

Рік	БПК*	Нафто-продукти	Зважені речовини	Сухий залишок	Хлориди	Сульфати	Азот амонійний	Залізо загальне	Нітрати
2008	124,3	14,4	462,4	109 764,4	36 264,0	20 904,9	7,0	5,4	21,8
2009	140,2	15,2	389,4	139 655,7	45 822,9	24 190,0	9,4	7,7	52,6
2010	133,4	11,9	441,3	135 838,3	42 500,4	23 644,1	5,6	6,8	35,9
2011	221,9	9,6	727,8	149 219,4	41 794,2	33 626,8	13,3	9,8	92,6

Дані за 2011 рік наведені з врахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (БПК — 85,1 т; зважені речовини — 420,1 т; сухий залишок — 32 673,6 т; хлориди — 9136,7 т; сульфати — 11 917,5 т; азот амонійний — 8,3 т; залізо загальне — 3,18 т; нітрати — 33 т).
* Біологічна потреба в кисні.

Табл. 11. Загальний об’єм багаторазово та повторно використовуваної води, тис. м³

Рік	Показник
2008	2 976 889,1
2009	2 853 115,0
2010	3 269 277,5
2011	3 235 229,6

Дані за 2011 рік наведені з врахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (0 тис. м³).

Табл. 12. Загальний об’єм використання води на власні потреби з розбивкою за джерелами, тис. м³

Рік	Разом	Поверхневі води	Підземні води	Вода, яку поставляють комунальні та інші підприємства	Інші джерела*
2008	78 674,7	49 421,0	2 775,1	21 441,6	5 037,0
2009	69 372,6	44 100,5	2 523,6	18 123,6	4 624,9
2010	71 150,8	48 730,7	2 568,9	14 696,8	5 154,4
2011	66 492,6	52 439,5	2 633,3	6 111,1	5 321,3

Дані за 2011 рік наведені з урахуванням ТОВ "Добропіллявугілля" (поверхневі води — 25,6 тис. м³; підземні води — 118,4 тис. м³; вода, яку поставляють комунальні господарства та інші підприємства — 667,3 тис. м³; інші джерела — 766,7 тис. м³)
* Інші джерела включають: шахтні води і стічні води.

Табл. 13. Способи поводження з відходами

Показник	2008	2009	2010	2011
Обсяг розміщення, т	7 987 526,6	8 104 987,3	9 252 632,2	9 720 460,6
Передано стороннім організаціям, т	1 316 808,7	861 836,7	1 120 083,4	1 428 068,7
Обсяг утилізованих, перероблених відходів, т	1 885 370,5	1 537 054,8	2 039 302,1	2 127 932,3
Разом	11 189 983,0	10 504 164,1	12 412 017,7	13 276 461,6

Дані за 2011 рік наведені з врахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (розміщено — 365 401,01; передано стороннім організаціям — 30 629,6; утилізовано і перероблено — 1774,02).

Табл. 14. Загальний обсяг виробничих відходів, т

Рік	Обсяг відходів на початок року				Обсяг відходів на кінець року			
	Порожня порода	Шлами	Хвости	Інші відходи	Порожня порода	Шлами	Хвости	Інші відходи
2010	166 614 400,9	19 681 154,5	0	314 359,9	263 780 780,5	20 300 165,4	0	5 640 739,0
2011	263 780 780,5	20 303 750,4	0	5 637 154,0	270 019 637,3	20 960 983,8	0	5 660 774,8

Дані за 2011 рік наведені з врахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (порожня порода, на кінець року (на початок року), т — 79 555 403,0 (79 198 060); шлами на кінець року (на початок року), т — 3761,6 (3585,0); хвости, на кінець року (на початок року), т — 0 (0); інші відходи, на кінець року (на початок року), т — 5 336 732,05 (5 320 313,7).

Табл. 15. Рекультивація земель, га

Рік	Площа земель, що підлягають рекультивації на початок року, га	Площа земель, що підлягають рекультивації на кінець року, га	Площа земель, рекультивованих в 2011 році, га
2010	336,0	326,0	10,0
2011	327,6	421,5	10,1

Дані за 2011 рік наведені з врахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (площа земель, що підлягають рекультивації на кінець 2011 року, га — 104,01).

Табл. 16. Плани з рекультивації земель

Рік	Площа земельних ділянок, відносно яких встановлено необхідність відновлення на них біорізноманітності, на кінець року, га			Площа земельних ділянок, відносно яких Компанією складені конкретні плани відновлення біорізноманітності, на кінець року, га		
	1	2	3	1	2	3
2011	135,5	310,7	18,8		10,0	

1 — що знаходяться у власності; 2 — орендованих; 3 — що знаходяться в користуванні у виробничих цілях. Дані наводяться лише з урахуванням підприємств вугільного бізнесу-блоку (включаючи ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»).

Охорона праці

Табл. 17. Показники травматизму

Показник	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Коефіцієнт частоти виробничого травматизму (КПТ) (LTAFR)	2,44	1,98	1,63	1,55	1,00	1,09	0,93	1,16
Коефіцієнт частоти смертельного травматизму (КСТ) (FAFR)	0,021	0,028	0,033	0,018	0,031	0,028	0,014	0,022

2010: не включаючи ТОВ «ДТЕК» і ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля».
2011: включаючи ТОВ «ДТЕК» і ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (LTAFR — 2,07; FAFR — 0.05) (не включаючи ТОВ «Вінд Пауер», ТОВ «Соціс» і ТОВ «Соцвугілля»).

Табл. 18. Професійна захворюваність

	2007	2008	2009	2010	2011
Коефіцієнт частоти професійних захворювань	2,19	2.57	3.20	2.20	1.63
Коефіцієнт втрачених днів	58,76	47,29	49,66	41,64	46.95

2010: не включаючи ТОВ «ДТЕК» і ТОВ «ДТЕК Добропілляєвугілля».
2011: включаючи ТОВ «ДТЕК» і ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (коефіцієнт частоти професійних захворювань — 0,73, коефіцієнт втрачених днів — 81,85) (не включаючи ТОВ «Вінд Пауер», ТОВ «Социс» і ТОВ «Соцвугілля»)

Персонал

Табл. 19. Коефіцієнт плинності кадрів, %

2009	2010	2011
3,38	4,01	3,05

Показник наведений у межах звітності. Коефіцієнт плинності кадрів розраховується згідно внутрішньої управлінської звітності, оскільки це дає можливість детальніше враховувати причини вибуття працівників і коректніше отримати дані плинності (наприклад, враховувати переведення співробітників усередині групи підприємств ДТЕК). Дані за 2011 рік: включаючи ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (4,49) (і не включаючи ТОВ «Вінд Пауер», ТОВ «Соціс» і ТОВ «Соцвугілля»).

Табл. 20. Середній термін роботи на підприємствах електроенергетики співробітників, що покинули організацію протягом звітного року

Рік	Покинуло Компанію робітників разом, осіб	Жінок, осіб	Чоловіків, осіб	У віці менше 30 років, осіб	Від 30 до 50 років, осіб	Більше 50 років, осіб	Пропрацювали в Компанії менше 1 року, осіб	Від 1 року до 5 років, осіб	Більше 5 років, осіб
2010	607	297	310	111	198	298	94	133	380
2011	556	233	323	79	195	282	62	129	365

Дані 2010–2011 років наведені за такими підприємствам: ТОВ «Сервіс-Інвест», ПАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля» і ТОВ «ДТЕК Східенерго».

Табл. 21. Склад персоналу за категоріями, осіб

Рік	Категорії персоналу		Вік, років			Стать	
	РСС	Робочі	менше 30	30–50	більше 50	чоловіча	жіноча
2008	7280	30 953	10 809	21 646	5778	29 430	8803
2009	7071	29 070	9509	21 280	5352	27 920	8221
2010	7121	29 251	9998	20 794	5580	28 304	8068
2011	8885	37 785	14 052	25 772	6589	36 307	10 363

Дані управлінської звітності. Показник наведений у межах звітності. Дані за 2010 рік вказані, включаючи ТОВ «ДТЕК»; за 2011 рік – включаючи ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (РСС — 1654 осіб; робітники — 8301 осіб; вік: до 30 років — 2816 осіб, 30–50 років — 5214 осіб, більше 50 років — 1925 осіб, стать: чоловіки — 7661 осіб, жінки — 2294 осіб); ТОВ «ДТЕК»

Табл. 22. Склад керівних органів* у розбивці за віком і статтю, осіб

Рік	Чисельність складу керівних органів	Вік			Стать	
		до 30 років	30–50 років	більше 50 років	чоловіки	жінки
2010	87	5	56	26	75	12
2011	93	8	61	24	81	12

Дані за 2011 рік наведені з врахуванням ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (чисельність складу керівних органів — 6 осіб; вік: до 30 років — 0 осіб, 30–50 років — 2 осіб, старші 50 років — 4 осіб; стать: чоловіки — 6 осіб, жінки — 0 осіб), ТОВ «ДТЕК».
* До керівних органів відносяться генеральні директори, директори, члени Правління (включаючи комітети).

Табл. 23. Кількість фактів навчання і підвищення кваліфікації

Рік	Всього фактів навчання	в т.ч.			
		внутрішнє		зовнішнє	
		РСС (ІТР)	робітники	РСС (ІТР)	робітники
2010	11 532	4695	4415	1915	507
2011	18 340	6908	7503	3269	654

Рік	Всього фактів підвищення кваліфікації	в т.ч.			
		внутрішнє		зовнішнє	
		РСС (ІТР)	робітники	РСС (ІТР)	робітники
2010	17 866	1030	13 467	2278	1091
2011	22 294	1305	17 831	2261	897

Дані за 2010 рік включають ТОВ «ДТЕК», 2011 рік — ТОВ «ДТЕК» і ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (всього фактів навчання— 4205, в т.ч. внутрішнє (РСС (ІТР) — 590, внутрішнє (робітники) — 3055, зовнішнє (РСС (ІТР) — 541, зовнішнє (робітники) — 19. Всього фактів підвищення кваліфікації — 1022, в т.ч. внутрішнє (РСС (ІТР) — 0 осіб, внутрішнє (робітники) — 976, зовнішнє (РСС (ІТР) — 27, зовнішнє (робітники) — 19).

Табл. 24. Пряме використання енергії із зазначенням первинних джерел

	Природний газ*, ГДж	Мазут, ГДж	Вугілля, ГДж	Кокс, ГДж	Бензин, ГДж	Дизельне паливо, ГДж	Всього	
							ГДж	т у.т.
2008	2 057 957	1 717 194	191 953 148	0	155 596	474 935	196 358 831	6 699 929
2009	1 157 843	2 179 888	165 218 732	0	157 667	460 985	169 159 371	5 771 860
2010	3 047 609	1 433 962	185 732 985	762	115 733	400 629	190 731 681	6 507 896
2011	2 207 146	1 163 131	193 790 506	762	151 588	479 265	197 792 398	6 748 863

* Дані за 2011 рік включають ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля» (вугілля — 713 351 ГДж, дизельне паливо —38 952 ГДж, бензин — 23 480 ГДж).
** Включаючи здобутий газ метан на ПАО «ДТЕК Шахта Комсомолец Донбасу» (2813 тис. м³).

Додаток 3.

Таблиця стандартних елементів звітності і показників Керівництва Глобальної ініціативи зі звітності (GRI) і Глобального договору ООН

Умовні позначення:
Принцип 1, 2, ... 10 — відповідність принципам ГД ООН.
Критерій 1, 2, ... 24 — відповідність критеріям лідерства ГД ООН.

Стандартні елементи звітності, частина I: Профіль організації

Елементи звітності Принципи/ Критерії ГД ООН	Опис	Ступінь повноти розкриття показника		Посилання на додаткові джерела інформації/ Пряма відповідь	Причина нерозкриття	Пояснення/Вказівка на інформацію в Звіті
	1. Стратегія та аналіз					
1.1	Заява найстаршої особи, що приймає рішення в організації	Повністю		http://www.dtek.com/uk/about-us/corporate-governance/supervisory-board		Звертання до читача
1,2 Критерії 1, 2, 4	Характеристика ключових дій, ризиків і можливостей	Частково				«Бізнес і суспільство»
2.1 — 2.10 Критерій 22	2. Характеристика організації	Повністю				«ДТЕК у 2010–2011 роках»
EU1	Встановлена потужність у розбитті за первинними джерелами енергії і режиму регулювання	Повністю		http://www.dtek.com/uk/about-us/code-of-ethics		
EU2	Чистий обсяг виробленої енергії у розбитті за первинними джерелами енергії і режиму регулювання	Повністю				ПАТ «ДТЕК ПЕС-Енерговугілля»: на 01.01.12 р. кількість договорів становить — 26 698 шт., у т.ч. побутові абоненти — 25 116 од., юридичні особи — 1582 од.
EU3	Кількість призначених (клієнтських) для користувача договорів про підключення до енергопостачання в розбитті за типом підключення	Частково		www.dtek.com/ru/about-us/mission-vision-and-values		
EU4	Протяжність наземних і підземних магістральних і розподільних мереж у розбитті за режимом регулювання	Повністю		http://www.dtek.com/uk/about-us/code-of-ethics http://www.dtek.com/uk/corporate-social-responsibility/ethics_code_implementation		
EU5	Дані про розміщення квот на викиди парникових газів (або аналогічних проектів) у розбитті за типом системи торгівлі квотами (CO ₂ emission allowances)	Повністю				«ДТЕК у 2010–2011 роках»
Критерії 23, 24	3. Параметри звіту					
3,1 — 3.3, 3.5 — 3.8		Повністю				Додаток 1
3,4	Контактна інформація	Повністю				4 ст. обкладинки
3,9	Методи виміру даних і розрахунків	Повністю		www.dtek.com/ru/about-us/membership-of-as-sociations		Додаток 2, коментарі до показників
3,10	Підстави значення будь-яких переформулювань інформації	Повністю		http://www.dtek.com/uk/corporate-social-responsibility/stakeholders_and_social_partnership http://www.dtek.com/uk/corporate-social-responsibility/partners		Додаток 1
3,11	Істотні зміни відносно попередніх періодів звітності у сфері охоплення, межах або методах виміру, застосованих у Звіті	Повністю				Додаток 2, коментарі до показників
3,12	Таблиця, у якій показане розташування стандартних елементів звітності	Повністю		Кодекс корпоративної етики http://www.dtek.com/uk/about-us/code-of-ethics		Додаток 3
3,13	Політика і вживані практичні підходи відносно зовнішнього підтвердження Звіту	Повністю				ДТЕК проводить незалежну аудиторську перевірку кожного звіту
Критерій 3	4. Управління, зобов'язання і взаємодія із зацікавленими сторонами					
4,1	Структура корпоративного управління організації, включаючи основні комітети у складі ради директорів	Повністю		http://www.dtek.com/uk/about-us/corporate-governance		

¹ Звіт про досягнутий прогрес відповідно до принципів Глобального договору ООН за 2010 рік опублікований на сайті ДТЕК www.dtek.com/ru/corporate-social-responsibility/otchet-y-documenty.

Елементи звітності Принципи/ Критерії ГД ООН	Опис	Ступінь повноти розкриття показника		Посилання на додаткові джерела інформації/ Пряма відповідь	Причина нерозкриття	Пояснення/Вказівка на інформацію в Звіті
4,2	Чи є голова найвищого керівного органу одночасно виконавчим менеджером Компанії	Повністю				Ні, не є
4,3	Для організацій, що мають унітарну раду директорів, вкажіть кількість незалежних членів найвищого керівного органу	Повністю		http://www.dtek.com/uk/about-us/corporate-governance/supervisory-board		До складу Наглядової ради DTEK Holings B.V. входять 8 директорів, троє з яких незалежні
4,4	Механізми, за допомогою яких акціонери або співробітники можуть направляти діяльність керівництва	Повністю				Основні механізми в основному не змінилися порівняно з минулим звітом і включають: – ведення переговорів з профспілками при укладенні колективних договорів; – корпоративні конференції; – дослідження психологічного клімату в колективах; – зустрічі з вищим керівництвом у рамках аудитів безпеки (нове!); – участь у програмах Академії ДТЕК; – звернення на «гарячу лінію» (нове!)
4,5	Зв'язок між виплатами членам вищого керівництва (включаючи вихідну допомогу) і результатами діяльності організації (включаючи соціальні і екологічні результати)	Частково				Зв'язок встановлено шляхом оцінювання досягнень затверджених стратегічних цілей і KPI
4,6	Процеси, які дозволяють уникнути конфлікту інтересів	Повністю		http://www.dtek.com/uk/about-us/code-of-ethics		Закріплені в Комплаєнс-політиці
4,7	Процеси визначення кваліфікації і компетентності членів найвищого керівного органу для визначення стратегії організації	Повністю				У Групі ДТЕК визначені правила пошуку і підбору вищого керівництва (з Політики з управління персоналом)
4,8 Принцип 2	Розроблені всередині організації заяви про місію або цінності, кодекси корпоративної поведінки і ін., і статус їх практичної реалізації	Повністю		www.dtek.com/ru/about-us/mission-vision-and-values		
4,9	Процедури, використовувані найвищим керівним органом для нагляду за тим, як організація оцінює свою економічну, соціальну і екологічну діяльність	Повністю		http://www.dtek.com/uk/about-us/code-of-ethics http://www.dtek.com/uk/corporate-social-responsibility/ethics_code_implementation		З різною періодичністю проводиться оцінювання діяльності менеджменту ТОВ«ДТЕК» і активів, результати докладаються Правлінню. Щорік Правління вибирає 2–3 теми (включаючи питання соціального і сталого розвитку), які стають предметом постійної уваги й аналізу всіх членів Правління протягом року
4,10	Процеси оцінки власної результативності найвищим керівним органом у зв'язку з економічними, екологічними і соціальними результатами діяльності організації	Частково				У Генерального директора, Виконавчого директора, Директора із зовнішніх зв'язків зафіксовані показники результативності в економічних, екологічних і соціальних аспектах
4,11 Принцип 7	Пояснення того, чи застосовує організація принцип обережності і яким чином	Повністю				«Суспільство»
4,12 Принцип 2	Розроблені зовнішніми сторонами принципи або ініціативи, до яких організація приєдналася або підтримує	Повністю				Вкладка — «Еволюція корпоративної соціальної відповідальності ДТЕК»
4,13	Членство в асоціаціях і міжнародних або національних організаціях	Повністю				
4,14	Перелік зацікавлених сторін, з якими взаємодіяла організація	Повністю		www.dtek.com/ru/about-us/membership-of-as-sociations		Аналіз зацікавлених сторін і їх перелік представлений у попередньому звіті і на сайті ДТЕК. У звітному періоді істотних змін до «карти стейкхолдерів» не вносилося, проведено ранжирування — див. «Бізнес і суспільство». У кожному розділі Звіту наведені відомості про групи стейкхолдерів, з якими Компанія взаємодіяла в звітному періоді, і теми взаємодії
4,15	Підстави для виявлення і вибору зацікавлених сторін з метою подальшої взаємодії	Повністю		http://www.dtek.com/uk/corporate-social-responsibility/stakeholders_and_social_partnership http://www.dtek.com/uk/corporate-social-responsibility/partners		
4,16	Підходи до взаємодії із зацікавленими сторонами	Повністю				
4,17	Ключові теми, які виявлено в процесі взаємодії із зацікавленими сторонами	Повністю		Кодекс корпоративної етики http://www.dtek.com/uk/about-us/code-of-ethics		

Стандартні елементи звітності, частина II: Підходи до управління

Елементи звітності Принципи/ Критерії ГД ООН	Опис	Ступінь повноти розкриття показників		Посилання на додаткові джерела інформації/ Пряма відповідь	Причина нерозкриття	Пояснення/Посилання на дані у Звіті
	Підходи до управління економічними впливами					
Аспекти Критерії 1, 2	Економічна результативність/ Присутність на ринках	Повністю		Річні фінансові звіти 2010 і 2011 рр. http://www.dtek.com/uk/investor-relations/annual-reports		
EU6	Підходи до управління, що забезпечують надійність електропостачання в короткостроковій і довгостроковій перспективі	Повністю				«Стала енергетика»
EU7	Програми, адресовані споживачам і спрямовані на зміну моделі використання електроенергії	Повністю				
EU8	Підходи у сфері науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробок, спрямованих на забезпечення надійності постачання електроенергією	Частково				
EU9	Установки з виведення з ладу атомних станцій	Ні			Нерелевантно	Компанія не має активів в атомній енергетиці
Принцип 8 Критерії 1, 2, 11–16	Підходи до управління екологічними впливами	Частково		www.dtek.com/library/file/dtek-envir-policy-rus.pdf		«Охорона навколишнього середовища»
Принципи 3, 6 Критерії 1, 2, 9–12	Підходи до управління питаннями організації праці			Політика з управління персоналом http://www.dtek.com/library/file/personnell-management-politic-miccion.pdf		
Аспекти	Зайнятість	Частково				
EU14	Процеси, спрямовані на утримання і відтворення кваліфікованої робочої сили	Повністю				«Управління персоналом»
EU15	Відсоток працівників, які вийдуть на пенсію через 5–10 років (поділ за категоріями і регіонами)	Ні			Недоступно	Порахувати такі дані коректно неможливо
EU16	Підходи до забезпечення охорони праці і здоров'я працівників підрядних і субпідрядних організацій	Частково				«Охорона праці і промислова безпека»
	Здоров'я і безпека на робочому місці	Повністю		http://www.dtek.com/uk/corporate-social-responsibility/labour-safety		
	Взаємовідносини співробітників і керівництва	Повністю				«Управління персоналом»
	Навчання	Повністю				«Управління персоналом»
Принцип 6	Різноманітність і рівні можливості	Повністю		Політика з управління персоналом		«Управління персоналом»
Права людини Аспекти Критерії 5–8	Практика інвестування і закупівель	Ні			Нерелевантно	Не застосовується, оскільки не виявлено ризику порушення прав людини в процесі закупівель і інвестування
Принцип 6	Недопущення дискримінації	Повністю		Кодекс корпоративної етики		
Принцип 3	Свобода асоціацій і ведення переговорів	Повністю		Політика з управління персоналом		«Управління персоналом», звіт у сфері сталого розвитку за 2008–2009 роки
Принцип 5	Дитяча праця	Ні			Несуттєво	Дитяча праця і примусова праця заборонені в Україні законодавчо
Принцип 4	Примусова і обов'язкова праця	Ні			Несуттєво	Компанія не працює в країнах, у яких високий ризик порушень прав людини
	Забезпечення безпеки	Ні			Несуттєво	У діяльності Компанії немає ризику утиску прав людини з боку служб безпеки
Принципи 1, 2	Права корінних і малочисельних народів	Ні			Нерелевантно	Компанія не працює на територіях проживання корінних і малочисельних народів

Елементи звітності Принципи/ Критерії ГД ООН	Опис	Ступінь Повноти розкриття показника		Посилання на додаткові джерела інформації/ Пряма відповідь	Причина нерозкриття	Пояснення/Посилання на інформацію в Звіті
	Підходи до управління аспектами, пов'язаними з взаємодією з суспільством					
Критерії 1, 2						
Аспекти	Співтовариство					
EU19	Участь зацікавлених сторін у процесах ухвалення рішень відносно планування розвитку енергооб'єктів і інфраструктури	Повністю				«Суспільство»
EU20	Підходи Компанії до взаємодії із зацікавленими сторонами під час вирішення питань про розміщення/ закриття об'єктів енергетичної інфраструктури	Повністю				«Суспільство»
Принцип 10 Критерії 17–20	Корупція	Повністю		Комплаєнс-політика ДТЕК		Вкладка: «Звіт про розпочаті дії щодо попередження корупції»
	Державна політика	Повністю		Комплаєнс-політика ДТЕК, Кодекс корпоративної етики		
	Перешкода конкуренції	Повністю				
	Відповідність вимогам	Повністю				
EU21	Планування і підготовка заходів з ліквідації наслідків стихійних лих і катастроф, програми навчання/ проведення навчань з ліквідації наслідків	Частково				«Охорона праці та промислова безпека»
Підходи до управління аспектами, пов'язаними з продукцією Критерії 1, 2		Частково		http://www.dtek.com/uk/corporate-social-responsibility/dtek_clients		«Стала енергетика» («Орієнтація на клієнта»)
EU23	Підходи до розширення доступу населення до послуг електропостачання	Ні			Несуттєво	На територіях діяльності Компанії існує розвинута електрична мережа, неелектрифікованих населених пунктів немає. Як допомогу бідному населенню держава пропонує субсидії на сплату послуг електропостачання
EU24	Інформування населення відносно того, як слід користуватися послугами електропостачання	Повністю				«Стала енергетика» («Орієнтація на клієнта»)

Стандартні елементи звітності, частина III: Показники результативності

Елементи звітності Принципи/ Критерії ГД ООН	Опис		Ступінь повноти розкриття показника	Причина нерозкриття	Пояснення/Посилання на інформацію в Звіті
---	------	--	---	------------------------	---

Економічні

EC1	Створена і розподілена пряма економічна вартість	Частково			«ДТЕК у 2010–2011 роках». Річний звіт за 2010 рік http://www.dtek.com/uk/investor-relations/annual-reports
EC2	Фінансові аспекти та інші ризики і можливості для діяльності організації у зв'язку зі зміною клімату	Ні		Недоступно	Аналіз не проводився
EC3	Забезпечення зобов'язань організації, пов'язаних з пенсійним планом зі встановленими пільгами	Повністю			див. Річний звіт за 2011 рік
EC4	Значна фінансова допомога, отримана від держави	Ні		Нерелевантно	Фінансової допомоги від держави Компанія не отримувала
EC5	Діапазон співвідношення стандартної заробітної плати початкового рівня і встановленої мінімальної заробітної плати в істотних регіонах діяльності	Частково			«Управління персоналом». Показник переформульовано
EC6	Політика, підходи до закупівель у місцевих постачальників і частка таких закупівель в істотних регіонах діяльності	Ні		Недоступно	Аналіз не проводився
EC7	Процедури найму місцевого населення і частка вищих керівників, найнятих з місцевого населення, в істотних регіонах діяльності організації	Ні		Несуттєво	Частина робітників ДТЕК (у межах звітності), найнятих не з місцевого населення, становить менше 1%, тому спеціальних процедур у зв'язку з цим аспектом в Компанії немає
EC8	Розвиток і вплив інвестицій в інфраструктуру і послуги, які надаються насамперед для суспільного блага	Повністю			«Бізнес і суспільство», «Суспільство»
EC9	Розуміння і опис суттєвих непрямих економічних впливів	Частково			«Суспільство»
EU10	Планована потужність (МВт) у співвідношенні з довгостроковим прогнозом попиту на електроенергію в розбитті за первинними джерелами енергії і режимом регулювання	Частково			Додаток 2
EU11	Середня ефективність генерації теплових станцій у розбитті за первинними джерелами енергії і режимом регулювання	Повністю			Додаток 2
EU12	Втрати під час передачі і розподілу енергії як відсоток від загальної кількості (обсягу) виробленої енергії	Частково			Додаток 2. Показник переформульовано

Елементи звітності Принципи/ Критерії ГД ООН	Опис		Ступінь повноти розкриття показника	Причина нерозкриття	Пояснення/Посилання на інформацію в Звіті
---	------	--	-------------------------------------	---------------------	---

Екологічні					
EN1 COMM	Використані матеріали		Ні	Недоступно	Аналіз не проводився
EN2	Частка матеріалів, представляючих собою перероблені відходи		Ні	Недоступно	Аналіз не проводився
EN3	Пряме використання енергії		Повністю		Додаток 2
EN4	Непряме використання енергії		Ні	Недоступно	Дані на доопрацюванні
EN5	Енергія, зекономлена в результаті заходів по зниженню енергоспоживання		Повністю		«Стала енергетика»
EN6 Принцип 9	Ініціативи з надання енергоефективних продуктів і послуг		Повністю		«Стала енергетика», «Суспільство»
EN8 COMM	Загальна кількість води, що забирається		Частково		«Охорона навколишнього середовища», Додаток 2
EN9	Джерела води, на які здійснює суттєвий вплив водозабір організації		Повністю		«Охорона навколишнього середовища»
EN10	Частка і загальний об'єм багаторазово і повторно використовуваної води		Частково		Додаток 2
EN11	Місцерозташування і площа земель з високою цінністю біорізноманітності		Ні	Недоступно	Необхідних даних у Компанії немає
EN12 COMM	Опис суттєвих впливів діяльності, продуктів і послуг на біорізноманіття		Частково		«Охорона навколишнього середовища»
EU13	Як біорізноманіття компенсаторних екосистем порівнюється з біорізноманіттям місця проживання, втрату яких вони повинні компенсувати		Ні	Недоступно	Аналіз не проводився
EN16 COMM	Прямі і непрямі викиди парникових газів із зазначенням маси і питомих показників		Повністю		Додаток 2
EN17	Інші суттєві непрямі викиди парникових газів із зазначенням маси		Ні	Недоступно	Необхідних даних у Компанії немає
EN18 Принцип 9	Ініціативи зі зниження викидів парникових газів		Повністю		«Охорона навколишнього середовища»
EN19	Викиди речовин, які руйнують озон, із зазначенням маси		Ні	Нерелевантно	Викидів, які руйнують озон, немає
EN20 COMM	Викиди в атмосферу NOx, Sox та інших ЗВ із зазначенням типу і маси питомих показників		Повністю		«Охорона навколишнього середовища», Додаток 2
EN21 COMM	Загальний об'єм викидів із зазначенням якості стічних вод, включаючи об'єм нагрітих вод		Частково	Недоступно	«Охорона навколишнього середовища», Додаток 2
EN22 COMM	Загальна маса відходів у розбитті за типом і способом використання. Включити дані з вмісту ПХБ у стічних водах		Частково		
EN23	Загальна кількість і об'єм суттєвих розливів		Ні	Несуттєво	Аналіз не проводився, хоча суттєвих розливів нафтопродуктів на підприємствах Компанії не буває, оскільки ДТЕК не займається добуванням, переробкою і транспортуванням нафтопродуктів
EN24	Маса перевезених, імпортованих, експортованих або перероблених «небезпечних» відходів		Ні	Нерелевантно	
EN26	Ініціативи з пом'якшення впливу продукції та послуг на навколишнє середовище		Повністю		«Стала Енергетика», «Охорона навколишнього середовища»
EN27	Частка проданої продукції і її пакувальних матеріалів, що повертається для переробки виробнику		Ні	Нерелевантно	
EN28	Грошове значення істотних штрафів і загальне число нефінансових санкцій (розпорядження контролюючі органи, які не призвели до штрафів/позовів		Повністю		Штрафи: 2010 рік – 928,51 тис. грн; 2011 рік – 1012,03 тис. грн. Розпорядження: 2010 рік – 391; 2011 рік – 295; всі виконані
EN29	Значний вплив на ООС перевезень продукції та інших товарів, які використовують для діяльності організацій, і перевезення робочої сили		Ні	Несуттєво	
EN30	Загальні витрати та інвестиції на ООС з розбиттям за типами		Повністю		«Охорона навколишнього середовища»

Соціальні					
LA1 COMM	Загальна чисельність робочої сили з розбиттям за типами зайнятості, договорами про найм і регіонами		Частково	Недоступно	Додаток 2. Дані по чисельності робітників підрядних організацій недоступні
LA2 COMM	Загальна кількість співробітників і плинність кадрів у розбитті за віковими групами, статтю і регіонами		Частково		Додаток 2. Показник переформульовано
EU17	Кількість днів, відпрацьованих робітниками контрактних і субконтрактних організацій, що брали участь у будівництві, обслуговуванні і експлуатації енергооб'єктів		Ні	Недоступно	Необхідних даних у Компанії немає
EU18	Відсоток робітників підрядних і субпідрядних організацій, які пройшли відповідний тренінг у галузі ОТ і здоров'я		Ні	Недоступно	Необхідних даних у Компанії немає
LA3	Виплати і пільги, які надаються співробітникам на умовах повної зайнятості, які не надаються співробітникам на умовах тимчасової або неповної зайнятості		Повністю		«Управління персоналом», Звіт у сфері сталого розвитку за 2008–2009 роки
LA4 COMM	Частка співробітників, охоплених колективними договорами. Відсоток робітників підрядних організацій охоплених умовами колективних договорів у їх організаціях.		Частково	Недоступно	У межах звітності охоплено 99% (колективні договори є скрізь, окрім ТОВ «ДТЕК», «Вінд Пауер», «Соціс» і «Соцвугілля», включаючи ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»). Дані по підрядних організаціях не доступні
LA5	Мінімальний період оповіщення з приводу значних змін у діяльності організації		Повністю		За законодавством – 2 місяці; закріплено в колективних договорах

Елементи звітності Принципи/ Критерії ГД ООН	Опис		Ступінь повноти розкриття показників	Причина нерозкриття	Пояснення/Посилання на інформацію в Звіті
LA6	Частина персоналу, представленого у спільних комітетах з охорони здоров'я та безпеки		Повністю		Чисельність комітету з охорони праці на підприємстві становить 8-10 осіб.
LA7 COMM Критерій 21	Рівень виробничого травматизму, рівень професійних захворювань, коефіцієнт втрачених днів і коефіцієнт відсутності на робочому місці, загальна кількість смертельних випадків, пов'язаних з роботою з розбиттям за регіонами і в підрядних організаціях		Частково	Недоступно Несуттєво	«Охорона праці і промислова безпека», Додаток 2. Показники отримані в перерахунку на 200 тис. людиногодин. Даних по підрядних організаціях немає. Розбиття за регіонами діяльності не істотне. Коефіцієнт відсутності на робочому місці Компанією не підраховується
LA8	Програми освіти, навчання, консультування для допомоги співробітникам, членам їх сімей і населенню під час важких захворювань		Повністю		«Охорона праці і промислова безпека», «Суспільство»
LA9 Принцип 3	Відображення питань охорони здоров'я і безпеки в офіційних погодженнях з профсоюзами		Повністю		Ці питання є невід'ємною частиною колективних договорів, які укладаються на всіх промислових підприємствах (див. LA4)
LA10	Середня кількість годин навчання на одного співробітника на рік		Повністю		«Управління персоналом». Показник переформульований
LA11	Програми розвитку навичок і освіти протягом життя, покликані підтримувати здібність робітників до зайнятості		Повністю		«Управління персоналом»
LA12	Частка співробітників, для яких проводяться періодичні оцінки результативності		Ні	Недоступно	Дані опрацьовуються
LA13	Склад керівних органів з розбиттям за статтю і віковою групою із зазначенням представництва меншин та іншої різноманітності		Частково	Несуттєво	Додаток 2. Дані щодо представників меншостей не збираються, оскільки цей аспект несуттєвий
LA14 Принцип 6	Відношення базового окладу чоловіків і жінок у розбитті за категоріями працівників		Ні	Несуттєво	Базові оклади єдині для всіх категорій працівників і залежать тільки від рівня компетенцій працівника
HR1	Відсоток і загальне число істотних інвестиційних угод, які містять положення щодо забезпечення прав людини або тих, які пройшли оцінювання з точки зору прав людини		Ні	Нерелевантно	Оцінка не проводиться, оскільки це питання несуттєве для роботи підрядних організацій
HR2	Частина суттєвих постачальників і підрядників, які пройшли оцінювання з точки зору прав людини		Ні	Несуттєво	Див. «Стандартні елементи звітності, частина II: Підходи до управління. Права людини»
HR3 Принцип 2	Число годин навчання співробітників політиці і процедурам, пов'язаним з аспектами прав людини		Частково		Навчання Комплаєнс-політиці
HR4 Принцип 6	Загальна кількість випадків дискримінації і застосованих дій		Ні		У звітному періоді дані про такі ситуації не поступали
HR5 COMM MM4 Принцип 3	Діяльність, у межах якої право на використання свободи асоціації і ведення колективних переговорів піддаватися суттєвим ризикам. Механізми, що стосуються права на страйки або випадки оголошення локауту		Повністю		Право на свободу об'єднань закріплене в колективних договорах. Співробітники мають право на страйки, проте в звітному періоді таких випадків не було. Переговорний процес є основним механізмом вирішення суперечок
HR6 Принцип 5	Діяльність, у межах якої є значний ризик випадків використання дитячої праці.		Ні	Несуттєво	Див. «Стандартні елементи звітності, частина II: Підходи до управління. Права людини»
HR7 Принцип 4	Діяльність, у межах якої є значний ризик випадки використання примусової або обов'язкової праці.		Ні	Несуттєво	
HR8	Частка співробітників служби безпеки, що пройшли навчання політиці і процедурам у відношенні аспектів прав людини		Ні	Несуттєво	Див. «Стандартні елементи звітності, частина II: Підходи до управління. Права людини»
HR9	Загальне число випадків порушень, які зачіпають права корінних і малочисельних народів, і здійснені дії		Ні	Нерелевантно	Компанія не працює на територіях проживання корінних і малочисельних народів
SO1 COMM	Характер, сфера охоплення і результативність будь-яких програм і практичних підходів, які оцінюють вплив організації на співтовариства		Частково		«Суспільство». Підходи до оцінки впливів напрацьовуються
EU22 Принцип 2	Кількість фізично або економічно переміщених осіб; обсяг компенсацій у розбитті за типами проектів		Повністю		У звітному періоді переселення жителів у зв'язку з розміщенням об'єктів енергетики не було
SO2 Принцип 10	Частка і загальне число бізнес-одиниць, проаналізованих стосовно ризиків, пов'язаних з корупцією		Частково		У звітному періоді проаналізовані підприємства (у межах звітності) за оцінкою ризиків, пов'язаних з благодійністю
SO3	Частка співробітників, які пройшли навчання антикорупційним політиці і процедурам		Ні	Недоступно	
SO4 Принцип 10	Дії, вчинені у відповідь на випадки корупції		Повністю		Таких випадків не зареєстровано
SO5	Позиція відносно державної політики і участь у формуванні державної політики та лобіюванні		Повністю		Компанія разом з іншими зацікавленими сторонами бере участь в обговоренні законопроектів і інших документів, що мають відношення до бізнесу ДТЕК, висуває ініціативи. Див. розділ «Охорона навколишнього середовища»
SO6	Загальне грошове вираження фінансових і натуральних пожертв політичним партіям		Ні	Несуттєво	Компанія не підтримує політичні партії
SO7	Загальне число випадків правових дій відносно організацій у зв'язку з протидіями конкуренції та її результат		Ні	Несуттєво	Таких випадків не зареєстровано

Елементи звітності Принципи/ Критерії ГД ООН	Опис		Ступінь повноти розкриття показників	Причина нерозкриття	Пояснення/Посилання на інформацію в Звіті
SO8	Грошове вираження суттєвих штрафів і число нефінансових санкцій, накладених за недотримання законодавства і нормативних вимог		Ні		Таких випадків не зареєстровано
PR1 COMM	Стадії життєвого циклу, на яких вплив на здоров'я і безпеку продукції і послуг оцінюється для виявлення можливостей покращення		Частково		Аналіз життєвого циклу продукції і послуг не проводився. Інформування споживачів про ризики, пов'язані з використанням е/енергії, – див. «Стала енергетика». Згідно з санітарними нормами, в електроустановках до 220 кВ не передбачаються заходи, направлені на захист здоров'я споживачів від дії впливу електромагнітного поля
PR2	Загальна кількість випадків невідповідності нормативним вимогам і добровільним кодексам		Ні	Несуттєво	Таких випадків не зареєстровано
EU25	Кількість травм і смертельних випадків, захворювань серед населення, пов'язаних з пошкодженнями, викликаними майном організації		Повністю		Стався один нещасний випадок зі смертельним наслідком. В ході перевірки ситуація була кваліфікована як нещасний випадок на рибалці на прилеглому водоймищі унаслідок ураження електричним струмом внаслідок порушення охоронної зони і контакту вудилища з е/установкою
PR3	Види інформації про властивості продукції і послуг, що потребують обов'язкового розкриття...		Повністю		«Стала енергетика». Також ТОВ«Сервіс-Інвест» регулярно публікує статті про безпеку роботи в охоронних зонах електричних установок і безпеки ураження електричним струмом; проводить конкурс дитячих малюнків; екскурсії для студентів
PR4	Загальна кількість випадків невідповідності нормативним вимогам і добровільним кодексам, що стосуються інформації та маркування про властивості продукції.		Ні	Нерелевантно	
PR5	Практики, які стосуються задоволення споживача, включаючи результати досліджень оцінки ступеня задоволеності		Повністю		«Стала енергетика»
PR6	Програми зі забезпечення відповідності законодавству, стандартам... у сфері маркетингових комунікацій...		Ні	Несуттєво	
PR7	Загальна кількість випадків невідповідності законодавству... у сфері маркетингових комунікацій		Ні	Несуттєво	
PR8	Загальна кількість обґрунтованих скарг, які стосуються порушення недоторканності приватного життя споживача і втрата даних про споживача		Ні		Таких випадків не зареєстровано
PR9	Грошове вираження суттєвих штрафів, накладених за недотримання законодавства і нормативних вимог, які стосуються надання і використання продукції та послуг		Ні		Таких випадків не зареєстровано
EU26	Відсоток населення, що проживає на обслуговуваній Компанією території, яким не надаються послуги енергопостачання		Ні	Несуттєво	Див. EU23
EU27	Кількість споживачів, відключених від послуг енергопостачання через несплату		Частково		2010: юрид. осіб – 158; фіз. осіб – 5567. 2011: юрид. осіб – 149; фіз. осіб – 3567
EU28	Частота переривання в роботі системи (SAIFI)		Повністю		Додаток 2
EU29	Середня частота переривання в роботі системи (SAIDI)		Повністю		Додаток 2
EU30	Середній коефіцієнт готовності устаткування до розбиття за джерелами споживаної енергії		Частково		Додаток 2

Галузевий додаток горнометалургійного сектора

Елементи звітності Принципи/ Критерії ГД ООН	Опис		Ступінь повноти розкриття показників	Причина нерозкриття	Пояснення/Посилання на інформацію в Звіті
MM1	Площа земельних ділянок, які були порушені або відновлені/рекультивовані Компанією у звітному періоді		Повністю		Додаток 2
MM2	Площа і відсоток земельних ділянок, відносно яких установлена необхідність відновлення на них біорізноманіття		Частково		Додаток 2
MM3	Загальний об'єм пустої породи, шламів, хвостів на початок і кінець звітного періоду		Повністю		Додаток 2
MM4	Кількість страйків/локаутів тривалістю більше 1 тижня		Повністю		Див. HR5
MM6	Чи виникали суперечки або ситуації, коли питання землевикористання доводилося обговорювати з місцевими співтовариствами (населення, влада)		Повністю		«Суспільство»
MM7	Які механізми перегляду скарг, пов'язаних із землевикористанням, застосовує Компанія		Повністю		«Суспільство»
MM9	Чи проводилось у звітному періоді переселення жителів у зв'язку зі здійсненням гірничодобувних робіт		Повністю		Див. EU22
MM10	Вкажіть кількість шахт, закритих у звітному періоді		Повністю		Закриття шахт не проводилось
EU27	Кількість споживачів, відключених від послуг електропостачання за несплату		Частково		2010: юрид. осіб – 158; фіз. осіб – 5567. 2011: юрид. осіб – 149; фіз. осіб – 3567
EU28	Частота прерывания в работе системы (SAIFI)		Полностью		Приложение 2
EU29	Средняя частота прерывания в работе системы (SAIDI)		Полностью		Приложение 2

Додаток 4.

Обов'язки і плани на майбутнє

Задачі на 2010–2011 роки	Виконання задач	Задачі на 2012–2013 роки
ЕТИКА І КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ		
Розробка системи управління ризиками у сфері етики	Виконано	Розробка Комплаєнс-стратегії Групи ДТЕК на 2012–2015 роки. Утвердження Кодексу корпоративної етики ДТЕК у новій редакції
ВЗАЄМОДІЯ ІЗ ЗАЦІКАВЛЕНИМИ СТОРОНАМИ		
Участь у координаційному комітеті Верховної Ради України з розробки проекту Національної концепції розвитку КСО бізнесу в Україні	Виконано	Розробка Стратегій соціального партнерства ДТЕК з територіями присутності на 2013–2015 рр.
Допомога підприємствам і містам у пошуку/залученні донорів для реалізації проектів розвитку в рамках Планів стратегічного розвитку міст	Виконано — див «Суспільство»	Розробка Стратегії розвитку медицини праці ДТЕК
ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ПРОМИСЛОВА БЕЗПЕКА		
Впровадження системи управління охороною праці відповідно до OHSAS 18001:2007 на всіх підприємствах ДТЕК до кінця 2010 року; успішне проходження щорічних наглядових аудитів	Виконано — див. «Охорона праці і промислова безпека»	Виключити випадки смертельного травматизму на всіх підприємствах, що мають сертифіковані системи управління безпекою праці
Реалізація пілотних проектів у рамках стратегічних ініціатив		Завершення пілотних проектів
ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА		
Впровадження системи екологічного менеджменту відповідно до ISO 14001:2004 на усіх підприємствах ДТЕК до кінця 2010 року; успішне проходження наглядових аудитів у 2011 році	Виконано — див. «Охорона навколишнього середовища»	Розробка і впровадження системи екологічного менеджменту в ПАО «ДТЕК Західенерго» і ПАО «Київенерго»
Реалізація заходів у рамках програми виконання вимог Директиви 2001/80/ЄС. Ліквідація джерел викидів шкідливих речовин за рахунок переходу на альтернативні види виробництва теплової енергії	Виконано (впровадження теплових насосів на шахті «Благодатна»)	Розробка і початок реалізації Державної програми зі зниження викидів шкідливих речовин для ТЕС і ТЕЦ України
		Біологічна рекультивация 10 га порушених земель. Відновлення лісових насаджень шляхом компенсаційної висадки лісу на площі 21 га шахтами ПАО «ДТЕК Павлоградвугілля»

Задачі на 2010–2011 роки	Виконання задач	Задачі на 2012–2013 роки
ЗМІНА КЛІМАТУ		
Зниження рівня викидів парникових газів на станціях ТОВ «ДТЕК Східенерго» і ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу» в рамках реалізації проектів спільного здійснення по Кіотському протоколу на 1930 тис. т еквіваленту CO ₂	У 2011 р. було верифіковано зниження рівня викидів парникових газів 2060 тис. т еквіваленту CO ₂ , у тому числі: ТОВ «ДТЕК Східенерго» — 1847 тис. т еквіваленту CO ₂ ; ПАО «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу» — 213 тис. т еквіваленту CO ₂	У 2012 р. планується реєстрація проектів ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго», «Будівництво Ботієвської ВЕС», «Скорочення втрат у мережах ТОВ «Сервіс-Інвест», «Скорочення втрат у мережах ПАТ «ДТЕК Донецькобленерго», «Скорочення втрат у мережах ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», «Скорочення втрат у мережах ПАТ «ДТЕК Крименерго», «Скорочення втрат у мережах ПАТ «Київенерго». У 2012-13 рр. планується провести верифікації всіх проектів, що реалізуються. Очікувані зменшення викидів парникових газів близько 17 млн. т еквіваленту CO ₂
Утилізація метану 115 тис. т еквіваленту CO ₂ (ECB) у рамках реалізації ПСО на ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу». Реалізація ПСО утилізації метану на шахті «Степова»	За результатами двох верифікацій у 2011 р. на ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу» утилізовано метану 113,1 тис. т еквіваленту CO ₂ і 1060 тис. т еквіваленту CO ₂ відповідно. По реалізації ПСО утилізації метану на шахті «Степова» в 2011 р. виконано переведення котельні зі спалювання вугілля на шахтний газ — метан	У 2012–2013 рр. на ПАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу» планується провести верифікацію скорочень викидів парникових у розмірі 130 тис. т еквіваленту CO ₂ . На шахті «Степова» планується на переобладнаному котлі встановити вузол обліку утилізованого газу і провести реєстрацію ПСО
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ		
Впровадження системи оплати праці за методкою HAY GROUP на виробничих підприємствах	Виконано — див. «Управління персоналом»	
РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ		
Розвиток Академії ДТЕК для підготовки майбутніх менеджерів Групи компаній ДТЕК	Виконано — див. «Управління персоналом»	Реалізація програми розвитку кадрового резерву (3 етапи)
Створення і впровадження «Інституту внутрішніх тренерів» на підприємствах ДТЕК як інструменту реалізації виробничого менеджменту	Виконано — див. «Управління персоналом»	Розробка і впровадження єдиної системи професійного (виробничого) навчання
ВЗАЄМОДІЯ З СУСПІЛЬСТВОМ		
Реалізація програм соціального партнерства і розширення географії проектів	Виконано — див. «Суспільство»	Побудова системи моніторингу і оцінки ефективності реалізації програм соціального партнерства. Реалізація Стратегій соціального партнерства ДТЕК з територіями наявності на 2013–2015 рр.

Звіт про незалежну перевірку Звіту про діяльність у сфері сталого розвитку Групи ДТЕК у 2010–2011 роках¹

Керівництву ТОВ «ДТЕК»

Завдання на проведення перевірки

Перевірка виконана нами за дорученням ТОВ «ДТЕК» (далі – «Компанія»). Предметом перевірки є якісна і кількісна інформація, викладена в «Звіті про діяльність у сфері сталого розвитку Групи ДТЕК за 2010–2011 роки» (далі – «Звіт»), за винятком наступної інформації:

- твердження відносно майбутніх подій і планованої діяльності Компанії;
- затвердження третіх осіб, яких Компанія включила в текст Звіту;
- відповідність Звіту принципам Глобального договору ООН.

Цілі нашої перевірки полягали у тому, щоб отримати обмежену впевненість у тому, що:

- інформація в Звіті у всіх істотних відносинах достовірно і достатньо відображає політику, події і результати діяльності Компанії у сфері сталого розвитку протягом 2010-2011 років;
- звіт відповідає вимогами до Рівня вживання «В+» Керівництва GRI G3.0.

Як визначено в «Міжнародних принципах завдань з перевірки інформації», випущених Міжнародною федерацією бухгалтерів (далі – «IFAC»), процедури з підтвердження інформації для отримання обмеженої впевненості, за своїм обсягом істотно поступаються процедурам для здобуття розумної впевненості. Це не дозволяє нам переконатися в тому, що ми виявили всі істотні факти, які могли б бути виявлені в ході перевірки, що проводиться для здобуття розумної упевненості.

Критерій перевірки

Критерієм нашої перевірки є вимоги Системи Глобальної ініціативи по звітності (GRI) (далі – «Система GRI»), у тому числі версія 3.0 Керівництва по звітності з питань сталого розвитку (далі – «Керівництво GRI G3.0»), як зазначено в розділі «Додаток 1. Про звіт і процес звітності» на сторінці 80 Звіту. Ми вважаємо, що цей критерій відповідає цілям нашої перевірки.

Відповідальність Керівництва Компанії

Керівництво Компанії несе відповідальність за підготовку Звіту і представлену у ньому інформацію. Ця відповідальність включає розробку, впровадження і підтримку такої системи внутрішніх контролів, яка достатня для підготування звіту про діяльність у сфері сталого розвитку, що не містить істотних спотворень. Керівництво Компанії також несе відповідальність за вибір і вживання належних принципів звітності, і використання відповідних методів виміру і оцінки. Рішення, що приймаються Керівництвом, охоплення Звіту і принципи звітності у сфері сталого розвитку, включаючи невід'ємні обмеження, які можуть вплинути на достовірність інформації, представлені в розділі «Додаток 1. Про звіт і процес звітності» на сторінці 80 Звіту.

Наша відповідальність

Наша відповідальність полягає в тому, щоб зробити висновки відносно інформації, що міститься в Звіті. Ми виконали перевірку відповідно до Міжнародного стандарту щодо завдань з підтвердження достовірності інформації 3000 «Завдання з підтвердження достовірності інформації, вони відрізняються від аудиту і оглядових перевірок ретроспективної фінансової інформації» («ISAE 3000»), випущеним IFAC.

Ми вважаємо, що виконані процедури достатні для обґрунтування наших висновків.

Основними процедурами були:

- Інтерв'ю з представниками Керівництва Компанії, які відповідають за політику, події і результати діяльності Компанії у сфері сталого розвитку, а також за підготовку відповідної звітності;
- Аналіз ключових документів, що стосуються політик, подій, результатів діяльності і звітності Компанії у сфері сталого розвитку;
- Порівняльний аналіз Звіту зі звітами у галузі сталого розвитку, підготовлені низкою міжнародних і російських компаній;
- Вивчення підбірки публікацій у засобах масової інформації і корпоративного друку Компанії, що зачіпають політики, події і результати діяльності Компанії у сфері сталого розвитку в 2010–2011 рр.;
- Виявлення істотних питань на основі процедур, описаних вище, й аналіз віддзеркалення цих питань у Звіті;
- Аналіз вибірки даних і процесів їх збору за ключовими показниками у сфері управління персоналом, охорони довкілля, охорона праці і соціальних інвестицій з тим, щоб переконатися, що на рівні Компанії вказані дані були зібрані, об'єднані і включені в Звіт належним чином;
- Вибірковий збір доказів з метою підтвердження якісної і кількісної інформації, що міститься в Звіті;
- Відвідини дочірніх підприємств Компанії для збирання доказів, які

підтверджують дані в Звіті відносно політик, подій і результатів діяльності у сфері сталого розвитку. Такі підприємства були відвідані: ТОВ «ДТЕК» (управлінська компанія), ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля», ТОВ «Східенерго» (Зуївська ТЕС, Курахівська ТЕС);

- Оцінка дотримання принципів звітності у сфері сталого розвитку, використаних Компанією;
- Оцінка відповідності розкриття інформації і даних у Звіті вимогам Рівня вживання «В+» Керівництва GRI G3.0.

Висновки

На підставі проведених процедур, ми не виявили фактів, які б дали нам змогу вважати, що відповідно до вимог Системи GRI, інформація в Звіті не відображає у всіх істотних відношеннях достовірно і достатньо політики, події і результати діяльності Компанії у сфері сталого розвитку протягом 2010–2011 років.

Ми також не виявили фактів, які б дали нам підстави вважати, що Звіт не відповідає вимогам рівня вживання «В+» Керівництва GRI G3.0.

[ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські Послуги»]

Київ
28 січня 2013 року

¹ Переклад з оригіналу англійською мовою.

Висловлюємо величезну подяку за акторську майстерність і проявлене терпіння під час фотосесії маленьким «дтеківцям». Також вдячні батькам наших моделей.

Діані Горобець (Наталії Горобець, інженеру-технологові фінансово-договірної групи ОППР «ДТЕК Курахівська ТЕС»)

Акіму Тюкіну (Ігорю Тюкіну, начальникові сервісного центру «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»)

Герману Міллеру (Ірині Міллер, провідному фахівцеві відділу бухгалтерського обліку й оподаткування «ДТЕК Зуївська ТЕС»)

Дімі Гусеву (Наталії Гусевій, інженерів ділянки наладки Департаменту із зовнішніх мереж і комунікацій «ДТЕК Курахівська ТЕС»)

Катерині Кононенко (Світлані Кононенко-Юровій, головному фахівцеві із зовнішніх комунікацій відділу корпоративних комунікацій «ДТЕК Павлоградвугілля»)

Мирославі Кліменко (Анні Кліменко, лаборантові хімічного аналізу четвертого розряду групи контролю палива ПХЛ «ДТЕК Зуївська ТЕС»)

Поліні Сиденко (Юлії Сиденко, дизайнерові газети «Вісник шахтаря»)

Руслану Тюкіну (Анні Гетьманцевій, провідному фахівцеві економічного відділу ПАО «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»)

Софії Спіріной (Вікторії Спіріной, електромонтеру з обслуговування підстанцій Вугледарської енергоділянки ПАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»)

Максиму Шумінському (Олені Шумінській, комірникові паливно-транспортного цеху, і Сергію Шумінському, машиністові вагоноперекидача паливно-транспортного цеху «ДТЕК Курахівська ТЕС»)

Ксенії Медведкіній (Олексію Медведкіну, заступникові начальника ПТО виробничо-технічного відділу «ДТЕК Зуївська ТЕС», Ірині Медведкіній, лаборантові виробничо-хімічної лабораторії «ДТЕК Зуївська ТЕС»)

Дімі Чухраю (Миколі Чухраю, начальникові відділу з розробки проектів проведення робіт «ДТЕК Зуївська ТЕС»)

Ваша думка є важливою для нас.
Будь ласка, надсилайте ваші
питання і коментарі на адресу
csr@dtek.com

Керівнику департаменту
зі сталого розвитку
Вікторії Гриб.

Київський офіс
Україна, 01032
м. Київ, вул. Льва Толстого, 57
Бізнес-центр «101 Tower», 20-й поверх
Тел.: +38 044 581 45 39
Факс: +38 044 503 59 78

Донецький офіс
Україна, 83001
м. Донецьк, вул. Челюскінців, 161
Тел.: +38 062 389 44 01
Факс: +38 062 389 44 11

